

ELEKTRİK PİYASASI DENGELEME VE UZLAŞTIRMA YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; aktif elektrik enerjisi arz ve talebinin dengelenmesine ve uzlaştırmanın gerçekleştirilmesine ilişkin usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; dengeleme mekanizmasının ve uzlaştırmanın taraflarının görev, yetki ve sorumlulukları ile aktif elektrik enerjisi arz ve talebinin dengelenmesine ve lisans sahibi tüzel kişilerin dengeleme mekanizması ve uzlaştırmaya katılımları sonucu oluşan alacak ve borçlarının mali açıdan uzlaştırılmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 1 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4¹² – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Acil durum: 22/1/2003 tarihli ve 25001 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliği, TEİAŞ’ın lisansı ve ilgili mevzuatın diğer hükümleri çerçevesinde, sistem kararlılığı ve emniyeti açısından tehlike arz eden durumları,

b) Acil durum talimatı: Acil durumların giderilmesine yönelik sistem işletmecisi tarafından verilen yük alma ve yük atma talimatlarını,

c) Aracı banka: Avans ve fatura ödeme işlemlerinin yürütülmesi amacıyla piyasa katılımcıları tarafından kullanılan bankayı,

ç) Avans dönemi: Bir fatura dönemi içerisindeki bir takvim gününde saat 00:00’dan başlayıp, aynı gün saat 24:00’de biten süreyi,

d) Avans ödeme: Gün öncesi dengeleme kapsamında bir gün öncesinde ticareti yapılan elektrik enerjisine ilişkin fatura kesilmeksizin yayınlanan avans ödeme bildirimine istinaden gerçekleştirilen ödemeyi,

e) Bağlantı noktası: Piyasa katılımcılarının ve/veya serbest tüketicilerin bağlantı anlaşmaları uyarınca iletim ya da dağıtım sistemine bağlandıkları saha veya irtibat noktasını,

f) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,

g) Başkan: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Başkanını,

ğ) Blok alış teklifi: Gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcılarının, bir sonraki günün birden fazla ardışık saati için geçerli, kapsadığı zaman dilimi için ortalama fiyat ve miktar bilgilerini içeren aktif elektrik enerjisi alış tekliflerini,

¹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

² 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

h) Blok satış teklifi: Gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcılarının, bir sonraki günün birden fazla ardışık saati için geçerli, kapsadığı zaman dilimi için ortalama fiyat ve miktar bilgilerini içeren aktif elektrik enerjisi satış tekliflerini,

i) Blok teklif: Blok alıŖ-satıŖ tekliflerini,

j) BYTM: Bölgesel Yük Tevzi Merkezini,

k) Dağıtım: Elektrik enerjisinin gerilim seviyesi 36 kV ve altındaki hatlar üzerinden naklini,

l) Dağıtım bölgesi: Bir dağıtım lisansında tanımlanan bölgeyi,

m) Dağıtım lisansı sahibi tüzel kiŖi: 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulan dağıtım lisansı sahibi Ŗirketler ile dağıtım lisansı sahibi Organize Sanayi Bölgesi tüzel kiŖiliklerini,

n) Dağıtım sistemi: Bir dağıtım Ŗirketinin belirlenmiŖ bölgesinde iŖlettiđi ve/veya sahip olduğu elektrik dağıtım tesisleri ve Ŗebekesini,

o) Dağıtım Ŗirketi: Belirlenen bir bölgede elektrik dağıtımını ile iŖtgal eden tüzel kiŖiyi,

p) Deđerleme katsayısı: Piyasa katılımcılarından talep edilen nakit dıŖı teminatların TL karŖılıđının belirlenmesinde kullanılacak katsayıyı,

q) Dengeden sorumlu grup: Piyasa katılımcılarının Piyasa İŖletmecisine bildirmek suretiyle oluŖturdukları ve grup içinden bir piyasa katılımcısının grup adına denge sorumluluğuna iliŖkin yükümlölükleri üstlendiği grubu,

r) Dengeden sorumlu taraf: Dengeden sorumlu grubun enerji dengesizliğine iliŖkin Piyasa İŖletmecisine karŖı mali sorumluluğu, dengeden sorumlu grup adına üstlenen ya da herhangi bir dengeden sorumlu gruba dahil olmayan piyasa katılımcısını,

s) Dengeleme: Elektrik enerjisi arz ve talebini dengede tutmak amacıyla yürütölen faaliyetleri,

t) Dengeleme birimi: Dengelemeye katılabilecek bir üretim veya tüketim tesisini ya da üretim veya tüketim tesisinin bir bölümünü,

u) Dengeleme güç piyasası: Arz ve talebin gerçek zamanlı olarak dengelenmesi amacına hizmet etmek üzere, onbeŖ dakika içerisinde gerekleŖtirilebilen ıkıŖ gücü deđiŖimi ile elde edilen yedek kapasitenin alıŖ-satıŖının gerekleŖtiđi ve sistem iŖletmecisi tarafından iŖtilen organize toptan elektrik piyasasını,

v) Dengeleme mekanizması: İkili anlaŖmaları tamamlayıcı nitelikte ve gün öncesi dengeleme ile gerçek zamanlı dengelemeden oluŖan faaliyetleri,

w) EIC: OluŖturulmasına iliŖkin usul ve esasları ENTSO-E tarafından belirlenip kuruluŖun resmi internet sitesinde duyurulan ve ENTSO-E'ya bağlı tüm ölkelerde kullanılan, enerji tanımlama kodlama sistemini,

x) Esnek satış teklifi: Gün öncesi dengeleme faaliyetlerine katılan piyasa katılımcılarının, bir sonraki gün için, belirli bir saat ile iliŖkili olmayan, saatlik aktif elektrik enerjisi satışına iliŖkin sunmuŖ oldukları tekliflerini,

y) EŖleŖtirme: Bir teklif bölgesi ya da belirli teklif bölgelerinden oluŖan bir bölgede, ilgili bölgede yer alan teklif bölgeleri için gün öncesi piyasasına sunulmuŖ olan saatlik alıŖ-satıŖ teklifleri dikkate alınarak, söz konusu bölge için arz ve talep eğrilerinin çizilerek, eğrilerin kesiŖim noktasının belirlenmesi iŖlemini,

z) ENTSO-E: Avrupa Elektrik İletim Sistemi İŖletmecileri Ağını,

aa) Fatura dönemi: Bir takvim ayının ilk günü saat 00:00'da baŖlayıp, aynı ayın son günü saat 24:00'de biten süreyi,

bb) Fiyat bölgesi: Dengeleme güç piyasası kapsamında bir uzlaŖtırma dönemi için aynı saatlik marjinal fiyata sahip teklif bölgelerinin tamamını,

cc) Gerçek zamanlı dengeleme: Aktif elektrik enerjisi arz ve talebini gerçek zamanlı olarak dengede tutmak amacıyla, sistem iŖletmecisi tarafından yürütölen faaliyetleri,

cc) Gün öncesi dengeleme: Sistemdeki arz ve talebin ve/veya piyasa katılımcılarının sözleşme taahhütleri ile üretim ve/veya tüketim planlarının gün öncesinden dengelemesi amacıyla gerçekleştirilen gün öncesi planlama ya da gün öncesi piyasasına ilişkin faaliyetleri,

çç) Gün öncesi fiyatı: Gün öncesi planlama kapsamında belirlenen sistem marjinal fiyatlarını ya da gün öncesi piyasasında belirlenen nihai piyasa takas fiyatlarını,

dd) Gün öncesi piyasası: Bir gün sonrası teslim edilecek uzlaştırma dönemi bazında elektrik enerjisi alış-satış işlemleri için kurulan ve Piyasa İşletmecisi tarafından işletilen organize toptan elektrik piyasasını,

ee) Gün öncesi piyasası fiyatı: Nihai piyasa takas fiyatını,

ff) Gün öncesi piyasası katılım anlaşması: Piyasa katılımcısının gün öncesi piyasasına katılımı ile Piyasa İşletmecisinin gün öncesi piyasasının işletimine ilişkin koşul ve hükümlerin yer aldığı standart anlaşmayı,

gg) Gün öncesi piyasası teklifleri: Gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcılarının sundukları saatlik alış-satış teklifleri, blok alış-satış teklifleri ve esnek satış tekliflerini,

ğğ) Gün öncesi planlama: Gün öncesi piyasasının devreye gireceği zamana kadar, bir gün sonrasına yönelik olarak öngörülen saatlik talebin gün öncesinden dengelemesi amacıyla Piyasa İşletmecisi koordinasyonunda yürütülen faaliyetleri,

hh) Gün öncesi planlama modülü: Gün öncesi planlama kapsamında, sistem marjinal fiyatlarının belirlenmesi ve gün öncesi programının oluşturulması fonksiyonlarını dengeleme maliyetlerini en aza indirecek şekilde gerçekleştirme amacıyla Piyasa İşletmecisi ve sistem işletmecisi tarafından kullanılan, PYS kapsamında yer alan yazılım modülünü,

ıı) Gün öncesi programı: Gün öncesi dengeleme faaliyetleri sonucunda, bir gün sonrası için oluşturulan ulusal ölçekli üretim/tüketim programını,

ii) Gün öncesi üretim/tüketim programı (GÜP): Bir uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin bağlı olduğu dengeden sorumlu tarafın yükümlülüklerine bağlı olarak bir sonraki güne ilişkin gerçekleştirmeyi öngördüğü ve Piyasa İşletmecisine gün öncesi dengeleme aşamasının başlangıcında bildirdiği, uzlaştırmaya esas elektrik enerjisi teslim noktası bazındaki üretim ya da tüketim değerlerini,

jj) Gün öncesi sistem satış teklifleri: Gün öncesi dengeleme faaliyetleri kapsamında sunulan saatlik, blok ve esnek satış tekliflerini,

kk) Gün öncesi sistem alış teklifleri: Gün öncesi dengeleme faaliyetleri kapsamında sunulan saatlik ve blok alış tekliflerini,

ll) İkili anlaşmalar: Gerçek veya tüzel kişiler ile lisans sahibi tüzel kişiler arasında veya lisans sahibi tüzel kişilerin kendi aralarında özel hukuk hükümlerine tabi olarak, elektrik enerjisinin alınıp satılmasına dair yapılan ticari anlaşmaları,

mm) İletim: Elektrik enerjisinin gerilim seviyesi 36 kV üzerindeki hatlar üzerinden naklini,

nn) İletim kapasitesi: İletim sisteminin herhangi bir noktasından gönderilebilen/alınabilen megavat cinsinden (MW) elektrik enerjisi güç miktarını,

oo) İletim sistemi: Elektrik iletim tesisleri ve şebekesini,

öö) İletim sistemi konfigürasyonu: İletim sistemine verilen ya da iletim sisteminden çekilen elektrik enerjisinin hesaplanması için dikkate alınacak sayaçlar, sayaçların veriş ya da çekiş açısından hangi yönde olduğu ve sayaçlara uygulanacak kayıp katsayıları gibi bilgileri içeren hesaplama kurallarını,

pp) İlgili mevzuat: Elektrik piyasasına ilişkin kanun, yönetmelik, tebliğ, genelge, Kurul kararları ile ilgili tüzel kişilerin sahip olduğu lisans veya lisansları,

rr)³ İtibari bağlantı noktası: Kurum tarafından hazırlanan ve Kurul tarafından onaylanarak yürürlüğe giren Kayıp Katsayıları Hesaplama Metodolojisine İlişkin Usul ve Esaslarda kayıpların hesaplanmasında kullanılan itibari noktayı,

ss) Kanun: 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununu,

şş) Kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programı (KGÜP): Bir uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin bağlı olduğu dengeden sorumlu tarafın yükümlülüklerine ve gün öncesi dengeleme sonucuna bağlı olarak bir sonraki güne ilişkin gerçekleştirmeyi öngördüğü ve sistem işletmecisine dengeleme güç piyasasının başlangıcında bildirdiği üretim ya da tüketim değerlerini,

tt) Kısıt yönetimi: İletim sisteminde oluşan veya oluşması öngörülen kısıtların giderilmesine ilişkin yöntemleri,

uu) Kısıtsız piyasa takas fiyatı (KPTF): Belli bir saat için, gün öncesi piyasasında tüm teklif bölgeleri için sunulan alış-satış tekliflerinin eşleştirilmesi sonucunda belirlenen saatlik elektrik enerjisi alış-satış fiyatını,

üü) Kurul: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunu,

vv) Kurum: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,

yy) Merkezi uzlaştırma bankası: Piyasa katılımcıları arasındaki bu Yönetmelik kapsamındaki ödeme ve teminata ilişkin işlemleri yürütmesi amacıyla Piyasa İşletmecisi ve piyasa katılımcıları tarafından kullanılan bankayı,

zz) Merkezi uzlaştırma bankası anlaşması: Piyasa İşletmecisi ile merkezi uzlaştırma bankası arasında imzalanacak ve tarafların teminat yönetimi ve ödemelere ilişkin görev ve sorumluluklarını içeren anlaşmayı,

aaa) Merkezi uzlaştırma bankası-katılımcı anlaşması: Piyasa İşletmecisi tarafından hazırlanarak, piyasa katılımcıları ile merkezi uzlaştırma bankası arasında teminat yönetimi ve nakit takas hizmetlerine ilişkin olarak imzalanacak olan anlaşmayı,

bbb) Milli Yük Tevzi Merkezi (MYTM): TEİAŞ bünyesinde yer alan ve elektrik enerjisi arz ve talebinin gerçek zamanlı olarak dengelenmesinden ve sistem işletiminden sorumlu merkezi birimini,

ccc) Minimum nakit teminat: Gün öncesi dengeleme kapsamında faaliyet gösteren piyasa katılımcılarının; gün öncesi dengeleme faaliyetlerine ilişkin olarak Piyasa İşletmecisi adına sunmaları gereken toplam teminat tutarının TL cinsinden nakit olarak sunulması zorunlu olan kısmını,

ççç) Nihai piyasa takas fiyatı (NPTF): Belli bir saat ve belli bir teklif bölgesi için, teklif bölgeleri arasındaki iletim kısıtları dikkate alınarak belirlenen saatlik elektrik enerjisi alış-satış fiyatını,

ddd) Organize toptan elektrik piyasası: Elektrik enerjisi, kapasitesi ya da bunların türev ürünlerinin toptan alış-satışının gerçekleştirildiği ve piyasa ve/veya sistem işletmecisi tarafından işletilen gün öncesi piyasası, dengeleme güç piyasası, yan hizmetler gibi elektrik piyasalarını,

eee) Otomatik sayaç okuma sistemi (OSOS): Sayaç verilerinin otomatik olarak uzaktan okunabilmesi, verilerin merkezi bir sisteme aktarılması, doğrulanması, eksik verilerin doldurulması, verilerin saklanması ve ilgili taraflara istenilen formatta sunulması amacıyla, TEİAŞ ve dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından kurulacak olan ve gerekli yazılım, donanım ve iletişim altyapısını kapsayan sistemi,

fff) Otoproduktör: Esas olarak kendi elektrik enerjisi ihtiyacını karşılamak üzere elektrik üretimi ile iştigal eden tüzel kişiyi,

³ 20 Şubat 2011 tarihli ve 27852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

ggg) Otoprodüktör grubu: Esas olarak ortaklarının elektrik enerjisi ihtiyacını karşılamak üzere elektrik enerjisi üretimi ile iştigal eden tüzel kişiyi,

ğğğ) Ölçüm sistemi: Sayaçlar, ölçü trafoları (gerilim ve akım trafoları), ilgili iletişim teçhizatı ve kablağı da içeren ölçüm teçhizatının tümünü,

hhh) Piyasa İşletmecisi: Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezini,

ııı) Piyasa katılım anlaşması: Gün öncesi piyasası hariç olmak üzere, piyasa katılımcısının dengeleme mekanizmasına katılımı ile Piyasa İşletmecisi ve sistem işletmecisinin dengeleme mekanizmasının işletimine ilişkin koşul ve hükümlerin yer aldığı standart anlaşmayı,

iii) Piyasa katılımcısı: Bu Yönetmelikte tanımlanan lisans sahibi tüzel kişileri,

jjj) Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezi (PMUM): Görev ve sorumlulukları Kanunda ve bu Yönetmelikte belirlenen ve gün öncesi planlama/gün öncesi piyasası ve uzlaştırmayı çalıştırmakla görevli birimi,

kkk) Piyasa yönetim sistemi (PYS): Dengeleme mekanizması ve uzlaştırmaya ilişkin işlemlerin yürütülmesi amacıyla, Piyasa İşletmecisi, sistem işletmecisi, piyasa katılımcıları ve sayaçların okunmasından sorumlu iletim ve dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerin kullanımına sunulan ve küçük istemci yapısında çalışan uygulamaları,

III) Primer frekans kontrol kapasitesi: İşletme yedeğinin, türbin hız regülatörlerinin otomatik olarak kullanılarak sistem frekansını normal regülasyon aralığında tutmak için kullanılan ve bu işlem için yeterli olacak şekilde seçilen kısmını,

mmm) Saatlik alış teklifleri: Gün öncesi dengeleme faaliyetlerine katılan piyasa katılımcılarının, bir sonraki günün her saati için, saatlik aktif elektrik enerjisi alışına ilişkin sunmuş oldukları fiyat ve miktarları,

nnn) Saatlik satış teklifleri: Gün öncesi dengeleme faaliyetlerine katılan piyasa katılımcılarının, bir sonraki günün her saati için, saatlik aktif elektrik enerjisi satışına ilişkin sunmuş oldukları fiyat ve miktarları,

ooo) Sekonder frekans kontrol kapasitesi: İşletme yedeğinin, frekans kontrolü amacı ile kullanılan primer frekans kontrol yedeğinin serbest kalması, frekansın nominal değerine geri dönebilmesi ve komşu elektrik şebekeleriyle olan toplam elektrik enerjisi alışverişinin programlanan düzeyde tutulabilmesinin sağlanması için, sekonder kontrol sistemi vasıtasıyla kullanılan ve bu işlem için yeterli olacak şekilde seçilen kısmını,

ööö) Serbest tüketici: Kurul tarafından belirlenen elektrik enerjisi miktarından daha fazla tüketimde bulunması veya iletim sistemine doğrudan bağlı olması nedeniyle tedarikçisini seçme serbestisine sahip gerçek veya tüzel kişiyi,

ppp) Sistem alış talimatı: Gün öncesi planlamaya katılan piyasa katılımcılarının sistem alışları için ilgili piyasa katılımcılarına sistem işletmecisi ya da Piyasa İşletmecisi tarafından yapılan bildirimleri,

rrr) Sistem alış teklif fiyatı: Gün öncesi dengeleme faaliyetlerine katılan piyasa katılımcılarının sistemden alış için talep ettikleri birim fiyatları,

sss) Sistem alış teklif miktarı: Gün öncesi dengeleme faaliyetlerine katılan piyasa katılımcılarının ilgili dengeleme biriminde yapmayı teklif ettiği üretim azalması ya da tüketim artış miktarlarını,

şşş) Sistem: Elektrik iletim sistemi ve dağıtım sistemi dahil olmak üzere tüm kullanıcı sistemlerini,

ttt) Sistem dengesizlik fiyatı: Uzlaştırma dönemi bazında belirlenen piyasa katılımcılarının denge sorumluluklarından kaynaklanan enerji dengesizliklerine uygulanan fiyatı,

uuu) Sistem işletmecisi: Milli Yük Tevzi Merkezini ve Bölgesel Yük Tevzi Merkezlerini,

üüü)⁴ Sistem marjinal fiyatı: Sistem yönünün enerji açığını göstermesi halinde yük alma teklif fiyatlarının en düşüğünden, sistem yönünün enerji fazlasını göstermesi halinde yük atma teklif fiyatlarının en yükseğinden başlanılmak üzere, dengeleme güç piyasası kapsamında verilen tüm talimatlar dikkate alınarak belirlenen net talimat hacmine tekabül eden teklif fiyatını,

vvv) Sistem satış talimatı: Gün öncesi dengeleme faaliyetlerine katılan piyasa katılımcılarının sistem satışları için ilgili piyasa katılımcılarına sistem işletmecisi ya da Piyasa İşletmecisi tarafından yapılan bildirimleri,

yyy) Sistem satış teklif fiyatı: Gün öncesi dengeleme faaliyetlerine katılan piyasa katılımcılarının sisteme satış için talep ettikleri birim fiyatları,

zzz) Sistem satış teklif miktarı: Gün öncesi dengeleme faaliyetlerine katılan piyasa katılımcılarının ilgili dengeleme biriminde yapmayı teklif ettiği üretim artışı ya da tüketim azalma miktarları,

aaaa) Talep kontrolü: Üretim kapasitesinin yetersiz olması durumunda talebi düşürmek için, Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliğinde belirtilen esaslar çerçevesinde TEİAŞ ve kullanıcılar tarafından uygulanan hizmetleri,

bbbb) Talep tahmini: Sistem işletmecisi tarafından günlük olarak yayımlanan, saatlik tüketim öngörülerini,

cccc) Talimat: Yük alma veya yük atma talimatlarını,

çççç) Talimat etiket değeri: Talimat etiketinin dengeleme amaçlı talimatlar için 0, sistem kısıtlarının giderilmesi amaçlı talimatlar için 1, yan hizmetler kapsamında verilen talimatlar için 2 olarak belirlenen değeri,

dddd) Talimat etiketi: Sistem işletmecisi tarafından gün öncesi planlama ve/veya dengeleme güç piyasasında piyasa katılımcılarına yük alma ya da yük atma talimatlarının hangi amaçla verildiğinin belirlenmesi için kullanılan değişkeni,

eeee) TCMB: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası,

ffff) Tedarikçi: Elektrik enerjisi ve/veya kapasite sağlayan üretim şirketleri, otoprodüktörler, otoprodüktör grupları, toptan satış şirketleri ve perakende satış lisansına sahip şirketleri,

gggg) TEİAŞ: Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketini,

ğğğğ) Teklif bölgesi: Sınırlarını oluşturan iletim sistemi bağlantı noktalarında büyük çaplı iletim kısıtlarının beklendiği en küçük topolojik iletim sistemi bölgesini,

hhhh) Teknik parametreler: Bir dengeleme biriminin devreye girme, devreden çıkma, yüklenme, yük düşme ve verilen talimatları yerine getirme ile ilgili performans özelliklerini içeren ve dengeleme birimi sahibi piyasa katılımcıları tarafından sistem işletmecisine bildirilen değerleri,

ıııı) Teminat seviyesi: Bir piyasa katılımcısının Piyasa İşletmecisine sunmuş olduğu teminat olarak kabul edilebilecek değerlerin toplam tutarını,

ıııı) Tersiyer kontrol yedek kapasitesi: İşletme yedeğinin, sekonder frekans kontrol yedeği devreye alındıktan sonra, dengeleme birimlerinin onbeş dakika içerisinde gerçekleştirilebildikleri çıkış gücü değişimi ile sağlanan, ihtiyaç duyulduğunda manuel olarak servise alınan ve başka bir frekans sapması tehlikesine karşı sekonder frekans kontrol yedeğinin serbest hale getirilmesini sağlamaya yeterli olacak şekilde seçilen kısmını,

jjjj) Tesis: Elektrik enerjisi üretimi, tüketimi, iletimi veya dağıtımı işlevlerini yerine getirmek üzere kurulan tesis ve/veya teçhizatı,

kkkk) TETAŞ: Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketini,

⁴ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

III) Ticaret sınırları: Teklif bölgeleri arasındaki teknik, güvenlik gibi nedenlerle kullanıma kapatılmış olan iletim kapasitesi dışında kalan, elektrik ticareti için saatlik olarak izin verilebilir maksimum iletim kapasitesi limitlerini,

mmmm) Ticari işlem onayı: Piyasa İşletmecisinin, her bir teklif bölgesi için NPTF'nin hesaplanmasını takiben, her bir piyasa katılımcısına yapmış olduğu ve ilgili piyasa katılımcısı için belirlenmiş olan alış-satış miktarlarını içerir bildirimleri,

nnnn) Toptan elektrik piyasası: Elektrik enerjisi, kapasitesi ya da bunların türev ürünlerinin toptan alış-satışının gerçekleştirildiği; ikili anlaşmalar piyasası ya da piyasa ve/veya sistem işletmecisi tarafından organize edilen gün öncesi piyasası, dengeleme güç piyasası, yan hizmetler gibi elektrik piyasalarını,

oooo) Tüketim: Elektrik enerjisi tüketimini,

öööö) Tüketim birimi: Elektrik enerjisinin tüketildiği tesisleri,

pppp) Uzlaştırma: Dengeleme mekanizmasından ve/veya enerji dengesizliğinden doğan alacak ve borç miktarlarının hesaplanması ve ilgili alacak-borç bildirimlerinin hazırlanması işlemlerini,

rrrr) Uzlaştırma dönemi: Uzlaştırma işlemleri için esas alınan zaman dilimlerini,

ssss) Uzlaştırmaya esas elektrik enerjisi teslim noktası: Çekiş ya da ihracat yapılan ve iletim sistemi kaybına maruz bir iletim sistemi bağlantı noktasını,

şşşş) Uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirimi: Piyasa katılımcılarının lisansları gereği gerçekleştirdikleri faaliyetler kapsamında tesis ettikleri düzenlemeye tabi olan ya da olmayan ikili anlaşmalar ile belli bir uzlaştırma dönemi için almayı ya da satmayı bildirdikleri aktif elektrik enerjisi miktarlarını içeren ve uzlaştırmaya esas teşkil etmesi amacıyla dengeden sorumlu tarafça Piyasa İşletmecisine yapılan bildirimleri,

tttt) Uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi: Her bir piyasa katılımcısına ilişkin uzlaştırma hesaplamalarının yapılabilmesi amacıyla, piyasa katılımcıları tarafından tanımlanarak PYS aracılığıyla kaydı yapılan aktif elektrik enerjisi üreten ya da tüketen birimleri,

uuuu) Uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi konfigürasyonu: Uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimlerine ait uzlaştırmaya esas veriş-çekiş miktarının hesaplanmasında dikkate alınacak sayaç verileri, sayaçların veriş ya da çekiş açısından hangi yönde olduğu ve hangi piyasa katılımcısı adına kayıtlı olduğu bilgilerini içeren hesaplama kurallarını,

üüüü) Uzlaştırmaya esas veriş-çekiş miktarı: Uzlaştırma hesaplamalarında esas alınmak üzere, uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi konfigürasyonunda yer alan sayaçlardan elde edilen ölçümlerin, uzlaştırmaya esas aktif elektrik enerjisi teslim noktası bazındaki değerlerini,

vvvv) Ünite: Bağımsız olarak yük alabilen ve yük atabilen her bir üretim grubunu, kombine çevrim santralleri için her bir gaz türbin ve jeneratörü ile gaz türbin ve jeneratörüne bağlı çalışacak buhar türbin ve jeneratörünün payını,

yyyy) Üretim: Enerji kaynaklarının, üretim tesislerinde elektrik enerjisine dönüştürülmesini,

zzzz) Üretim faaliyeti gösteren tüzel kişi: Üretim, OSB üretim⁵, otoprodüktör ya da otoprodüktör grubu lisansı sahibi tüzel kişileri,

aaaa) Üretim tesisi: Elektrik enerjisinin üretildiği tesisleri,

bbbb) Yan hizmetler: Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliğinde tanımlanan hizmetleri,

cccc) Yük alma: Bir dengeleme biriminin sistem işletmecisi tarafından verilen talimatlar doğrultusunda, üretimini artırarak ya da tüketimini azaltarak sisteme enerji satması durumunu,

⁵ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

çççç) Yük alma talimatı: Dengeleme güç piyasasına katılan piyasa katılımcılarının yük almaları için ilgili piyasa katılımcılarına sistem işletmecisi ya da Piyasa İşletmecisi tarafından yapılan bildirimleri,

ddddd) Yük alma teklif fiyatı: Dengeleme güç piyasasına katılan piyasa katılımcılarının Yük Alma için talep ettikleri birim fiyatları,

eeee) Yük alma teklif miktarı: Dengeleme güç piyasasına katılan piyasa katılımcılarının ilgili dengeleme biriminde yapmayı teklif ettiği üretim artış ya da tüketim azaltma miktarlarını,

ffff) Yük alma teklifi: Dengeleme güç piyasasına katılan piyasa katılımcılarının yük almak amacıyla teklif ettikleri, fiyat, miktar ve geçerli olduğu zaman gibi bilgileri içeren teklifleri,

ggggg) Yük atma: Bir dengeleme biriminin sistem işletmecisi tarafından verilen talimatlar doğrultusunda, üretimini azaltarak ya da tüketimini artırarak sistemden enerji alması durumunu,

ğğğğğ) Yük atma talimatı: Dengeleme güç piyasasına katılan piyasa katılımcılarının yük atmaları için ilgili piyasa katılımcılarına sistem işletmecisi ya da Piyasa İşletmecisi tarafından yapılan bildirimleri,

hhhhh) Yük atma teklif fiyatı: Dengeleme güç piyasasına katılan piyasa katılımcılarının yük atma için talep ettikleri birim fiyatları,

ııııı) Yük atma teklif miktarı: Dengeleme güç piyasasına katılan piyasa katılımcılarının ilgili dengeleme biriminde yapmayı teklif ettiği üretim azalması ya da tüketim artış miktarlarını,

ııııı) Yük atma teklifi: Dengeleme güç piyasasına katılan piyasa katılımcılarının yük atmak amacıyla teklif ettikleri, fiyat, miktar ve geçerli olduğu zaman gibi bilgileri içeren teklifleri,

jııııı)⁶ Lot: Uzlaştırmaya esas ikili anlaşmalar ile gün öncesi piyasası kapsamında tekliflerin bildirilmesi amacıyla kullanılan ve 0,1 MWh'e eşdeğer enerji miktarını ifade eder.

İKİNCİ KISIM

Dengeleme Mekanizması ve Uzlaştırma

BİRİNCİ BÖLÜM

Dengeleme Mekanizması ve Uzlaştırmaya İlişkin Genel Esaslar

Dengeleme mekanizmasına ilişkin genel esaslar

MADDE 5 – (1) Dengeleme mekanizması, ikili anlaşmaları tamamlayıcı nitelikte olup, gün öncesi dengeleme ile gerçek zamanlı dengelemeden oluşan faaliyetleri kapsar.

(2) Gün öncesi dengeleme; sistemdeki arz ve talebin dengelenmesi ve piyasa katılımcılarının sözleşme taahhütleri ile üretim ve/veya tüketim planlarını gün öncesinde dengelemeleri amacıyla gerçekleştirilen faaliyetlerden oluşur ve gün öncesi planlama ya da gün öncesi piyasası aracılığıyla sağlanır.

(3) Gerçek zamanlı dengeleme; yan hizmetler ve dengeleme güç piyasasından oluşur. Dengeleme güç piyasası, Sistem İşletmecisine gerçek zamanlı dengeleme için en fazla 15 dakika içinde devreye girebilecek yedek kapasiteyi sağlar. Frekans kontrolü ve talep kontrolü hizmetleri, yan hizmetler aracılığıyla sağlanır.

⁶ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

(4) Piyasa İşletmecisi ve Sistem İşletmecisi gerekli her türlü koordinasyon ve haberleşmeyi sağlayarak, elektrik enerjisi arz ve talebini dengelemek amacıyla dengeleme mekanizması faaliyetlerini ve bu faaliyetler için gereken ilgili usul ve esasları yürütür.

Denge sorumluluğunun genel esasları

MADDE 6 – (1) Piyasa katılımcıları, her bir uzlaştırma dönemi ve her bir teklif bölgesi için, bir tarafta sisteme verişleri, elektrik enerjisi alımları ve ithalatları ile diğer tarafta, sistemden çekişleri, elektrik enerjisi satışları ve ihracatları arasında denge sağlamakla yükümlüdür.

(2) Piyasa katılımcıları, uzlaştırma dönemi bazında enerji dengesizlikleri ve dengesizliklerinin uzlaştırılması için Piyasa İşletmecisine karşı mali sorumluluk üstlenir. Bu mali sorumluluğu üstlenen piyasa katılımcısı dengeden sorumlu taraf olarak adlandırılır.

(3) Dengeden sorumlu taraflar bir araya gelmek suretiyle dengeden sorumlu grup oluşturabilirler. Dengeden sorumlu grup adına grup içinden bir dengeden sorumlu taraf, dengeden sorumlu grubun enerji dengesizliğine ilişkin Piyasa İşletmecisine karşı mali sorumluluğunu üstlenir.

(4) Dengeden sorumlu tarafların gün öncesi dengelemenin tamamlanması aşamasına kadar, mevcut olan tüm imkanları kullanarak denge sağlamaları esastır. Gerçek zamanda sistemin dengelenmesi Sistem İşletmecisinin sorumluluğundadır.

(5) Piyasa İşletmecisi denge sorumluluğuna ilişkin yükümlülüklerin sistematik ihlallerini belirleyebilmek ve bu sapmaları Kuruma raporlayabilmek için, tüm dengeden sorumlu taraflardan ihtiyaç duyduğu bilgileri alır.

Gün öncesi dengelemeye ilişkin genel esaslar

MADDE 7 – (1) Gün öncesi dengeleme, gerçek zamandan bir gün öncesinden öngörülen uzlaştırma dönemi bazında üretim ve tüketim dengesini sağlamak üzere aşağıdaki genel esaslar çerçevesinde yürütülür:

a) Gün öncesi dengeleme kapsamında sunulan teklifler gün öncesi dengelemeye katılan piyasa katılımcıları arasında ayırım gözetilmeksizin değerlendirilir.

b) Gün öncesi dengelemenin uzlaştırmasında uygulanan fiyatlar, gün öncesi dengeleme kapsamında sunulan teklifler dikkate alınarak, uzlaştırma dönemi bazında, marjinal fiyatlandırma ya da nihai piyasa takas fiyatı belirleme prensibine dayalı olarak belirlenir.

c) Gün öncesi dengelemeye ilişkin faaliyetler şeffaflık ve sorumluluk ilkelerine uygun şekilde yürütülür.

(2) Gün öncesi dengeleme, gün öncesi planlama ya da gün öncesi piyasası aracılığıyla yürütülür.

(3) Gün öncesi piyasası:

a) Piyasa katılımcılarına üretim ve/veya tüketim ihtiyaçları ile sözleşmeye bağlanmış yükümlülüklerini gün öncesinde dengeleme olanağını sağlama,

b) Elektrik enerjisi referans fiyatını belirleme,

c) Sistem İşletmecisine gün öncesinden dengelenmiş bir sistem sağlama,

ç) Sistem İşletmecisine gün öncesinden kısıt yönetimi yapabilme imkanı sağlama,

d) Piyasa katılımcılarına, ikili anlaşmalarına ek olarak bir sonraki gün için enerji alışı-satışı yapma fırsatı yaratma

amaçlarına uygun olarak düzenlenir. Gün öncesi piyasası Piyasa İşletmecisi tarafından işletilir.

(4) Gün öncesi planlama bu Yönetmelikte belirtilen gün öncesi planlamaya ilişkin hükümler doğrultusunda Piyasa İşletmecisi tarafından işletilir.

Gerçek zamanlı dengelemeye ilişkin genel esaslar

MADDE 8 – (1) Gerçek zamanlı dengeleme, aktif elektrik enerjisi arz ve talebini gerçek zamanlı olarak dengede tutmak amacıyla, Sistem İşletmecisi tarafından yürütülen ve Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliğinde tanımlanan faaliyetlerden meydana gelir.

(2) Gerçek zamanlı dengeleme aracı olarak primer frekans kontrol yedek kapasitesi, sekonder frekans kontrol yedek kapasitesi, tersiyer kontrol yedek kapasitesi ve talep kontrolü kullanılır. Primer ve sekonder kontrol rezerv kapasitelerinin ve talep kontrolünün kullanım usul ve esasları Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliğinde tanımlanmıştır.

(3) Gerçek zamanlı dengeleme kapsamında kullanılan tersiyer kontrol yedek kapasitesi dengeleme güç piyasası vasıtasıyla temin edilir. Dengeleme güç piyasası Sistem İşletmecisi tarafından işletilir.

(4) Gerçek zamanlı dengeleme, elektrik enerjisinin tüketicilere yeterli, kaliteli, sürekli ve düşük maliyetli olarak sunulmasını sağlayacak şekilde aşağıdaki genel esaslar çerçevesinde yürütülür:

a) Gerçek zamanlı dengeleme, arz ve talebin gerçek zamanlı olarak işletme güvenliği ve sistem bütünlüğü sağlanacak şekilde; 10/11/2004 tarihli ve 25639 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik İletim Sistemi Arz Güvenilirliği ve Kalitesi Yönetmeliğinde yer alan arz kalitesi ve işletme koşulları kriterleri doğrultusunda dengelenmesi esasına dayalı olarak yürütülür.

b) Gerçek zamanlı dengeleme için, dengeleme güç piyasasına sunulan teklifler, teklife ilişkin bilgiler ve tekliflerin dengeleme için uygunluğu dikkate alınarak dengeleme güç piyasasında yer alan piyasa katılımcıları arasında ayırım gözetilmeksizin değerlendirilir.

c) Gerçek zamanlı dengeleme faaliyetleri, sistem güvenliğini dikkate alarak, Sistem İşletmecisi için dengeleme maliyetlerini en aza indirecek şekilde gerçekleştirilir.

ç) Gerçek zamanlı dengelemeye ilişkin faaliyetler şeffaflık ve sorumluluk ilkelerine uygun şekilde yürütülür.

Uzlaştırmaya ilişkin genel esaslar

MADDE 9 – (1) Uzlaştırma, gün öncesi planlama, gün öncesi piyasası ve dengeleme güç piyasasından ve/veya enerji dengesizliğinden doğan alacak ve borç miktarlarının hesaplanması ve ilgili alacak-borç bildirimlerinin hazırlanması işlemlerinin hızlı, güvenilir ve şeffaf bir şekilde gerçekleşmesini sağlayacak şekilde aşağıdaki genel esaslar çerçevesinde Piyasa İşletmecisi tarafından yürütülür:

a) Piyasa İşletmecisi, piyasa katılımcılarının dengeleme mekanizmasına katılımlarına ve dengeden sorumlu tarafların enerji dengesizliklerine bağlı olarak sattıkları ve satın aldıkları elektrik enerjisinin toptan elektrik piyasası adına uzlaştırma ve faturalama işlemlerini yürütür. Piyasa İşletmecisinin, toptan elektrik piyasası adına yaptığı bu işlemlerden kar veya zarar etmemesi esastır.

b) Dengeleme mekanizması kapsamında gerçekleştirilen elektrik enerjisi alış-satışlarının uzlaştırılmasında uzlaştırma dönemi bazındaki fiyatlar esas alınır. Bu fiyatlar dengeleme mekanizması kapsamında dengeleme amaçlı gerçekleştirilen elektrik enerjisi alış-satışlarına ilişkin teklif fiyatları ve marjinal fiyatlandırma prensibi dikkate alınarak belirlenir. Dengeleme mekanizması kapsamında gerçekleştirilen elektrik enerjisi alış-satışları taraflar arasında bağlayıcı nitelik taşır.

c)⁷ Dengeden sorumlu tarafların denge sorumluluklarından kaynaklanan enerji dengesizlikleri, uzlaştırma dönemi bazında belirlenecek sistem dengesizlik fiyatı üzerinden uzlaştırılır. Bir uzlaştırma dönemi için geçerli sistem dengesizlik fiyatı, söz konusu uzlaştırma dönemi için gün öncesi piyasasında belirlenmiş olan nihai piyasa takas fiyatı veya dengeleme

⁷ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

güç piyasasında belirlenmiş olan saatlik sistem marjinal fiyatı kullanılarak belirlenen fiyattır.

ç) Bir uzlaştırma dönemine ilişkin uzlaştırma hesaplamalarında sadece söz konusu uzlaştırma dönemine ait değerler dikkate alınır ve bir uzlaştırma dönemine ait değerler, başka bir uzlaştırma dönemine aktarılamaz.

d) Uzlaştırma hesaplamalarının dengeleme mekanizmasında yer alan her bir faaliyet ve enerji dengesizliği için ayrı ayrı gerçekleştirilmesi esastır.

İKİNCİ BÖLÜM

Taraflar, Tarafların Görevleri, Yetkileri ve Sorumlulukları

Piyasa katılımcıları

MADDE 10 – (1) Piyasa katılımcıları;

- a) Üretim lisansı sahibi,
- b) Otoprodüktör lisansı sahibi,
- c) Otoprodüktör grubu lisansı sahibi,
- ç) Toptan satış lisansı sahibi,
- d) Perakende satış lisansı sahibi,
- e)⁸ OSB üretim lisansı sahibi

tüzel kişilerinden oluşur. Piyasa katılımcılarından elektrik enerjisi alan serbest tüketicilerin çekiş birimlerinin kayıtları piyasa katılımcıları adına yapılır.

(2) Piyasa katılımcılarının bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde gerçekleştirdikleri faaliyetlerini piyasa ve/veya sistem işletimine zarar vermeyecek şekilde gerçekleştirmeleri esastır.

Piyasa İşletmecisinin sorumlulukları

MADDE 11 – (1) Piyasa İşletmecisi PMUM'dur. Piyasa İşletmecisi; gün öncesi planlama/gün öncesi piyasasının işletimi, uzlaştırma yönetimi ve veri yayımlama faaliyetlerini eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin, şeffaflık ve sorumluluk ilkeleri çerçevesinde yürütür.

(2) Piyasa İşletmecisi, gün öncesi planlama/gün öncesi piyasasının işletimine ilişkin aşağıdaki faaliyetleri yürütür:

- a) Gün öncesi planlama/gün öncesi piyasasının bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak işletilmesi,
- b) Kendi faaliyetleri kapsamındaki organize toptan elektrik piyasalarının kurulması ve işletimine ilişkin her türlü mevzuatın hazırlanması ve Kurul'a sunulması,
- c) Gün öncesi planlama/gün öncesi piyasasının işletimine ilişkin her türlü iç mevzuatın hazırlanması ve yayımlanması,
- ç) Gün öncesi planlama/gün öncesi piyasasının işletimine ilişkin hususlarda uygulamaya yönelik kararların alınması, yetkili mercilere öneri ve/veya tekliflerde bulunulması, mevzuatla kendisine bırakılmış diğer görevlerin yerine getirilmesi,
- d) Gün öncesi planlama/gün öncesi piyasası işlemlerinde çıkabilecek uyuşmazlıkların incelenerek sonuçlandırılması,
- e) Organize toptan elektrik piyasalarının etkin gelişimi ve kullanımını destekleyecek çözümlerin geliştirilmesi için önerilerde bulunulması,
- f) İlgili mevzuatın, organize toptan elektrik piyasalarının etkin işleyişinin sağlanması çerçevesinde izlenmesi ve gerekli önerilerin geliştirilmesi.

⁸ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

(3) Piyasa İşletmecisi uzlaştırma yönetimine ilişkin olarak uzlaştırma işlemlerinin gerçekleştirilerek dengeleme mekanizması ve enerji dengesizlikleri için tahakkuk ettirilecek alacak ve borç miktarlarının hesaplanması ve ilgili alacak-borç bildirimlerinin hazırlanması faaliyetlerini yürütür.

(4) Piyasa İşletmecisi veri yayımlama ve raporlamaya ilişkin olarak aşağıdaki faaliyetleri yürütür:

a) İşlettiği organize toptan elektrik piyasalarına ilişkin olarak Kurum tarafından talep edilecek raporların hazırlanması ve yayımlanması,

b) İşlettiği organize toptan elektrik piyasalarına ilişkin olarak gereken bilgilerin Sistem İşletmecisine iletilmesi,

c) İşlettiği organize toptan elektrik piyasalarına ilişkin bilgilerin ve piyasa fiyatlarının düzenli olarak duyurulması,

ç) İşlettiği organize toptan elektrik piyasalarında gerçekleşen işlemlere ilişkin olarak istatistikler düzenlenerek yayımlanması.

(5)⁹ Piyasa İşletmecisi, bir fatura dönemi içerisinde, katılımcıların teklif miktarları, dengesizliklerinin gelişimi gibi konulara ilişkin izleme faaliyetlerini yürütür. Herhangi bir katılımcının fatura dönemi içerisindeki dengesizlik miktarının sürekli olarak artmasının tespit edilmesi durumunda, Piyasa İşletmecisi ilgili katılımcıdan ek teminat talep eder.

(6) Piyasa İşletmecisinin, bu maddenin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarında belirtilen gün öncesi planlama/gün öncesi piyasasının işletimi, uzlaştırma yönetimi ve veri yayımlama faaliyetlerine ek olarak ilgili mevzuatın diğer hükümleri çerçevesindeki görevlerini yerine getirmesi esastır.

Sistem İşletmecisinin sorumlulukları

MADDE 12 – (1) Sistem İşletmecisi MYTM'dir. Sistem İşletmecisi aşağıda tanımlanan faaliyetleri eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin, şeffaflık ve sorumluluk ilkeleri çerçevesinde yürütür:

a) Gün öncesinde talep tahminlerinin yapılması,

b) Sistemde anlık dengenin, yeterli arz kalitesini sağlayacak şekilde sağlanması, yan hizmet alımı ve dengeleme mekanizması yoluyla gerekli yedeklerin tutulması,

c) Gerçek zamanlı dengelemenin, bu Yönetmelik ve Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde yürütülmesi,

ç) Dengeleme güç piyasası kapsamındaki yük alma ve yük atma teklif miktarları için asgari sınırın gerektiğinde güncellenmesi ve piyasa katılımcılarına duyurulması,

d) Sistemin etkin gelişimi ve kullanımını destekleyecek çözümlerin geliştirilmesi için önerilerde bulunulması,

e) İlgili mevzuatın, yeterli arz kalitesinin ve sistemin etkin kullanımının sağlanması çerçevesinde izlenmesi ve gerekli önerilerin geliştirilmesi,

f) Teklif bölgelerinin ve ticaret sınırlarının belirlenmesi,

g) Elektrik piyasası ve arz kalitesine ilişkin önem taşıyan bilgilerin hazırlanması ve ilgili taraflara iletilmesi,

ğ) Uzlaştırma için gerekli bilgilerin Piyasa İşletmecisine zamanında bildirilmesi,

h) Sistem işletimine ilişkin olarak Kurum tarafından talep edilecek raporların hazırlanması ve yayımlanması,

ı) İlgili mevzuatın diğer hükümleri çerçevesindeki görevlerin yerine getirilmesi.

i)¹⁰ Sisteme bağlantısı, Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliği ile belirlendiği şekilde kısıt kayıtlı bağlantı niteliği taşıyan üretim tesislerinin ve söz konusu tesisler için teknik

⁹ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

¹⁰ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

olarak gerçekleştirilebilecek azami kapasitenin belirlenmesi ve Piyasa İşletmecisine bildirilmesi.

j)¹¹ İletim sisteminde meydana gelen hat ve trafo arızaları ile planlı ve plansız olarak yapılacak olan bakımlar ile ilgili bilgilerin PYS aracılığıyla piyasa katılımcılarına duyurulması. *[(j) bendinde yer alan bu yeni hüküm, bu fıkranın yayımı tarihinden 2 ay sonra yürürlüğe girecektir.]*

İletim kapasitesi yönetimi

MADDE 13 – (1) Sistem İşletmecisi, mevcut iletim kapasitesinin iletim sistemi kısıtları ve sistem işletim güvenliği kriterleri dahilinde maksimum enerji iletimini sağlayacak şekilde kullanıma sunulmasından sorumludur. Ulusal iletim kapasitelerinin optimum kullanımını sağlamak için Sistem İşletmecisi ve Piyasa İşletmecisi işbirliği yapar.

İletim sisteminde kısıt yönetimi ve ticaret sınırları

MADDE 14 – (1) Sistem İşletmecisi, iletim şebekesindeki gerçek zamanlı kısıtları dengeleme güç piyasasına ilişkin hükümler doğrultusunda etiket değeri 1 olan talimatlar vasıtasıyla giderir.

(2) Sistem İşletmecisi, iletim kısıtlarının gün öncesi piyasasına dayalı olarak yönetilmesine ihtiyaç duyulduğunda, ticaret sınırları olarak adlandırılan, teklif bölgeleri arasında teknik, güvenlik gibi nedenlerle kullanıma kapatılmış olan iletim kapasitesi dışında kalan, elektrik ticareti için uzlaştırma dönemi bazında izin verilebilir maksimum iletim kapasitesi sınırlarını belirler. Ticaret sınırları içerisindeki tüm iletim kapasitesi Sistem İşletmecisi tarafından gün öncesi piyasasına sunulur. Sistem İşletmecisi, belirlenen ticaret sınırlarını, bu Yönetmeliğin 51 inci maddesinde yer alan hükümler doğrultusunda Piyasa İşletmecisine ve piyasa katılımcılarına bildirir.

(3) Sistem İşletmecisinin, iletim kısıtlarını gün öncesi piyasasına dayalı olarak yönetmesine ihtiyaç duyması durumunda, teklif bölgelerinin belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar TEİAŞ tarafından belirlenerek Kuruma teklif edilir. Usul ve esaslara ilişkin tebliğ Kurul kararı ile yayımlanarak yürürlüğe girer.

Dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerin sorumlulukları

MADDE 15 – (1) Dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler, dengeleme ve uzlaştırma faaliyetlerine ilişkin olarak aşağıda tanımlanan görevleri yerine getirir:

a)¹²¹³ Dağıtım sistemine bağlı uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi ve dengeleme birimi olan piyasa katılımcılarının, uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi konfigürasyonu içerisinde yer alan tüm sayaçlarının, dağıtım sistemine bağlı olan ve ikili anlaşma yapmak yoluyla bir tedarikçiden elektrik enerjisi alımı yapan serbest tüketicilerin sayaçlarının ve iki dağıtım bölgesi arasındaki elektrik enerjisi akışlarını ölçen sayaçların, kayıt işlemlerine ilişkin hükümler doğrultusunda kayıt altına alınması,

b)¹⁴ Bu fıkranın (a) bendinde belirtilen sayaçlara yönelik test, kontrol ve denetim çalışmaları yapmak suretiyle uzlaştırmaya esas ölçüm verilerinin doğruluğunun sağlanması, sayaçların okunması, bölgesinde bulunan uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi konfigürasyonlarının belirlenmesi, ölçüm verilerinin saklanması, zamanında ve Piyasa İşletmecisi tarafından belirlenen formatta Piyasa İşletmecisine bildirilmesi, ilgili tek hat şemalarının onaylanması,

¹¹ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

¹² 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹³ 20 Şubat 2011 tarihli ve 27852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁴ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

c) Uzlaştırmaya esas ölçüm verilerine yapılan itirazlara ilişkin, piyasa katılımcıları ile 82 nci maddede belirtildiği şekilde mutabakat sağlanması,

ç) (a) ve (b) bendinde sayılan işlemlerin gerçekleştirilmesinde kullanılacak olan uzaktan otomatik veri toplama, saklama ve işleme sistemlerinin (OSOS) kurulumu, işletimi ve bakımı,

d)¹⁵ Dağıtım sistemine bağlı olan ve ikili anlaşma yapmak yoluyla bir tedarikçiden elektrik enerjisi alımı yapan serbest tüketicilerin sayaçlarından¹⁶ uzlaştırma dönemi bazında ölçüm değeri alınmasının mümkün olmaması durumunda, bu sayaçlardan elde edilecek ölçüm değerlerine uygulanacak profillere ilişkin görevlerin yerine getirilmesi,

e) Bu madde kapsamındaki iş süreçlerine ilişkin usul ve esas ve iç mevzuatın hazırlanması ve uygulanması,

f) İlgili mevzuatın diğer hükümleri çerçevesindeki görevlerin yerine getirilmesi.

TEİAŞ'ın diğer sorumlulukları

MADDE 16 – (1) TEİAŞ organize toptan elektrik piyasalarının işletimine ve sistem işletim faaliyetlerine ilişkin sorumluluklarına ek olarak, dengeleme ve uzlaştırmaya ilişkin, aşağıda belirtilen diğer faaliyetleri yürütür:

a)¹⁷ İletim sistemine bağlı uzlaştırmaya esas veri-çekiş birimi ve dengeleme birimi olan piyasa katılımcılarının uzlaştırmaya esas veri-çekiş birimi konfigürasyonu içerisinde yer alan tüm sayaçlarının ve iletim sistemine bağlı olan serbest tüketicilerin sayaçlarının, piyasa katılımcılarının kayıt işlemlerine ilişkin hükümler doğrultusunda kayıt altına alınması;

b)¹⁸ Sayaçlara yönelik test, kontrol ve denetim çalışmaları yapmak suretiyle uzlaştırmaya esas ölçüm verilerinin doğruluğunun sağlanması, sayaçların OSOS vasıtasıyla okunması, üretim faaliyeti gösteren tüzel kişiler hariç olmak üzere diğer piyasa katılımcılarına ait iletim sisteminde yer alan sayaçların ve iletim sistemine bağlı serbest tüketicilere ait sayaçların OSOS ile iletişim sağlamasını temin etmek üzere gerekli iletişim altyapısının ve aktif ve pasif cihazların tesis edilmesi ve işletilmesi, uzlaştırmaya esas veri-çekiş birimi konfigürasyonlarının belirlenmesi, ölçüm verilerinin saklanması, zamanında ve Piyasa İşletmecisi tarafından belirlenen formatta Piyasa İşletmecisine bildirilmesi, ilgili tek hat şemalarının onaylanması,

c) Uzlaştırmaya esas ölçüm verilerine yapılan itirazlara ilişkin, piyasa katılımcıları ile 82 nci maddede belirtildiği şekilde mutabakat sağlanması,

ç) Piyasa İşletmecisi tarafından işletilen organize toptan elektrik piyasalarının alacak ve borç yönetimi işlemlerinin yürütülmesi,

d) (a) ve (b) bendinde sayılan işlemlerin gerçekleştirilmesinde kullanılacak olan uzaktan otomatik veri toplama, saklama ve işleme sistemlerinin (OSOS) kurulumu, işletimi ve bakımı,

e) Bu Yönetmelik kapsamındaki iş süreçlerine ilişkin usul ve esas ve iç mevzuatın hazırlanması ve uygulanması,

f) İlgili mevzuatın diğer hükümleri çerçevesindeki görevlerin yerine getirilmesi.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Piyasa Katılımcılarının Kayıt İşlemlerine İlişkin Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Piyasa Katılımcılarının Kayıt Zorunluluğu ve Kayıt Kuralları

¹⁵ 20 Şubat 2011 tarihli ve 27852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁶ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁷ 06 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁸ 06 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

Piyasa katılımcılarının kayıt zorunluluğu

MADDE 17 – (1) Piyasa katılımcılarının, bu Yönetmelik kapsamında belirtilen zaman sınırları içerisinde Piyasa İşletmecisine kayıt yaptırmaları zorunludur.

(2) Piyasa katılımcılarının uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimlerine ilişkin kayıt işlemlerini tamamlamamaları halinde, aşağıdaki işlemler uygulanır:

a) Bakanlık tarafından geçici kabulü yapılmış bir üretim tesisine ilişkin kayıt işlemlerinin tamamlanmamış olması halinde, söz konusu üretim tesisinin iletim veya dağıtım sistemine verdiği elektrik enerjisi uzlaştırma hesaplamalarında dikkate alınmaz. İletim veya dağıtım sistemine verilen elektrik enerjisi miktarına ilişkin olarak Piyasa İşletmecisi tarafından herhangi bir tahakkuk ve ödeme yapılmaz. Bu üretim tesisinin iletim veya dağıtım sisteminden çektiği elektrik enerjisi miktarı, usulsüz elektrik enerjisi tüketimine ilişkin ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirilir.

b) Sisteme bağlantısı gerçekleştirilerek tesis geçici kabulü yapılmış ancak Bakanlık tarafından geçici kabulü yapılmamış bir üretim tesisinin, iletim veya dağıtım sisteminden çektiği elektrik enerjisini, perakende satış lisans sahibi tüzel kişiden, sınırları içinde bulunduğu dağıtım bölgesinde faaliyet gösteren perakende satış lisans sahibi dağıtım şirketinden ya da ilgili üretim tesisine ait uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin Piyasa İşletmecisine kaydettirilmesi suretiyle tedarik etmesi esastır. Aksi durumda, bu üretim tesisinin iletim veya dağıtım sisteminden çektiği elektrik enerjisi miktarı, usulsüz elektrik enerjisi tüketimine ilişkin ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirilir. Söz konusu üretim tesisinin iletim veya dağıtım sistemine verdiği elektrik enerjisi uzlaştırma hesaplamalarında dikkate alınmaz.

c) İletim sisteminden elektrik enerjisi çeken bir tüketim biriminin, kayıt işlemlerini tamamlamış bir piyasa katılımcısı adına kayıtlı olmaması halinde, durum tespit edildiğinde ilgili tüketim birimi, sınırları içinde bulunduğu bölgede faaliyet gösteren perakende satış lisans sahibi dağıtım şirketinin uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi konfigürasyonuna dahil edilir ve usulsüz kullanılan enerji, geçmişe dönük düzeltme kalemi kapsamında değerlendirilir. Söz konusu elektrik enerjisi çekişine ilişkin, ilgili tüketim biriminin sınırları içinde bulunduğu bölgede faaliyet gösteren perakende satış lisans sahibi dağıtım şirketi tarafından 25/9/2002 tarihli ve 24887 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde gerekli işlemler yapılır.

ç) Dağıtım sisteminden elektrik enerjisi çeken bir tüketim biriminin, kayıt işlemlerini tamamlamış bir piyasa katılımcısı adına kayıtlı olmaması halinde, söz konusu elektrik enerjisi çekişi, ilgili perakende satış lisans sahibi dağıtım şirketinin hesabına yansır. Söz konusu tüketim birimi ile ilgili perakende satış lisans sahibi dağıtım şirketi arasında elektrik enerjisi satışına ilişkin bir anlaşma bulunmaması halinde, söz konusu elektrik enerjisi çekişi, Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde işlem görür.

Piyasa katılımcılarının gün öncesi piyasasına kayıtları

MADDE 18 – (1) Piyasa katılımcısı olan tüm lisans sahibi tüzel kişiler gün öncesi piyasasına katılabilirler. Bir piyasa katılımcısının gün öncesi piyasasına katılabilmesi için Piyasa İşletmecisine başvuruda bulunarak kayıt işlemlerini tamamlaması esastır.

Piyasa katılımcılarının gün öncesi planlama ve dengeleme güç piyasasına kayıtları

MADDE 19 – (1) Kendi adına kayıtlı, dengeleme birimi olma koşullarını sağlayan en az bir uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi olan piyasa katılımcılarının gün öncesi planlama ve dengeleme güç piyasasına katılımları zorunludur. Gün öncesi planlama ve dengeleme güç piyasasına katılmak zorunda olan piyasa katılımcılarının Piyasa İşletmecisine başvuruda bulunarak, dengeleme birimlerine ilişkin kayıt işlemlerini tamamlaması esastır. Piyasa

katılımcılarının, dengeleme birimlerine ilişkin kayıtlarını tamamlamaları durumunda gün öncesi planlama ve dengeleme güç piyasasına katılımları ile ilgili süreç tamamlanmış olur.

Dengeden sorumlu taraflara ilişkin kayıt kuralları

MADDE 20 – (1) Her bir piyasa katılımcısı, bir dengeden sorumlu gruba katılmadığı sürece dengeden sorumlu taraf olarak kaydedilir.

(2) Kayıtlı bir piyasa katılımcısı ya da ilk kez kayıt yaptıran bir piyasa katılımcısı, bir dengeden sorumlu gruba katılmak üzere Piyasa İşletmecisine başvuruda bulunabilir. Bir piyasa katılımcısının bir dengeden sorumlu gruba katılmak üzere Piyasa İşletmecisine yapacağı başvurunun ilgili piyasa katılımcısı ve dengeden sorumlu grup adına denge sorumluluğunu üstlenmiş olan dengeden sorumlu tarafça ortaklaşa yapılması esastır.

(3) Dengeden sorumlu grup adına denge sorumluluğunu üstlenmiş olan dengeden sorumlu taraf, denge sorumluluğuna ilişkin hak ve yükümlülüklerini devir veya temlik edemez.

Uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimleri ve kayıt kuralları

MADDE 21 – (1) Piyasa katılımcıları, sisteme verdikleri ve sistemden çektikleri elektrik enerjisinden sorumlu oldukları uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimlerini belirlemek ve kendi adlarına kayıt ettirmekle yükümlüdür.

(2) Aşağıdakilerden her biri uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimidir:

- a) Lisanslı tüm üretim tesisleri,
- b) Dengeleme birimi olma yükümlülüğünü taşıyan tüketim tesisleri,
- c) İkili anlaşma yapmak yoluyla bölgesinde bulunduğu perakende satış lisans sahibi dağıtım şirketinin dışında bir tedarikçiden elektrik enerjisi alımı yapan ya da iletim seviyesinden bağlı olan bir serbest tüketicinin tüketim birimi,
- ç) Otoprodüktörlere ait tüketim birimi ve otoprodüktör grubu ortağı tüketicilere ait bir tüketim birimi,

d) Bir dağıtım bölgesi ya da dağıtım bölgesinin bir bölümü,

e) Ulusal iletim sisteminin komşu ülke iletim sistemi ile bağlantı noktası.

(3)¹⁹ Belirlenen her bir uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi, sadece bir piyasa katılımcısının uzlaştırma hesabına kayıt edilir.

(4)²⁰ Senkron paralel bağlantılar haricinde ulusal iletim sisteminin komşu ülke iletim sistemi ile bağlantı noktası şeklindeki uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimleri, bu uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimleri üzerinden birden fazla piyasa katılımcısının enerji alış verişi gerçekleştirmesi durumunda TEİAŞ adına kayıt edilir. TEİAŞ adına kayıt edilen bu tür veriş-çekiş birimlerine ait uzlaştırmaya esas veriş-çekiş miktarının tamamı, ilgili piyasa katılımcılarının uzlaştırma hesaplarına dağıtılır.

(5)²¹ Senkron paralel bağlantılar için ulusal iletim sisteminin komşu ülke iletim sistemi ile bağlantı noktası şeklindeki uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimleri TEİAŞ adına kayıt edilir.

(6)²² Ulusal iletim sisteminin komşu ülke iletim sistemi ile bağlantı noktası şeklindeki uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimlerinden yapılacak ithalat ve ihracat faaliyetlerine ilişkin bu Yönetmelik kapsamındaki kurallar ve istisnalar Kurul tarafından onaylanarak yürürlüğe girecek İthalat ve İhracata İlişkin Dengeleme ve Uzlaştırma Usul ve Esaslar'ında belirlenir.

¹⁹ 20 Şubat 2011 tarihli ve 27852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁰ 20 Şubat 2011 tarihli ve 27852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

²¹ 20 Şubat 2011 tarihli ve 27852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

²² 20 Şubat 2011 tarihli ve 27852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

Dengeleme birimleri ve kayıt kuralları

MADDE 22 – (1) Dengeleme mekanizmasına katılacak piyasa katılımcıları, dengeleme birimlerini tanımlamak ve kendi adlarına kayıt ettirmekle yükümlüdür.

(2) Bağımsız olarak yük alabilen, yük atabilen ve ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda tesis edilmiş sayaçlar vasıtasıyla uzlaştırma dönemi bazında bağımsız olarak ölçülebilen üretim ya da tüketim tesislerinden ya da ünitelerden aşağıdakilerden her biri bir dengeleme birimidir:

a) Lisanslı üretim tesisleri veya bu üretim tesislerine ait üniteler,

b) Tüketimi Sistem İşletmecisi tarafından verilecek talimatlarla değiştirilebilecek ya da devreden çıkarılabilecek nitelikteki, adına kayıtlı bulunduğu piyasa katılımcısı tarafından talep edilen ve katılımı Sistem İşletmecisi tarafından uygun bulunan tüketim tesisleri.

(3) Kombine çevrim santrallerinin aynı blokta yer alan türbinleri hariç olmak üzere, aynı üretim tesisi içinde yer alan ve sisteme farklı gerilim seviyelerinden bağlı olan üniteler aynı dengeleme birimi altında yer alamazlar.

(4) Aşağıdaki üretim tesisleri dengeleme birimi olma yükümlülüğünden muaf olup, ilgili piyasa katılımcısı tarafından talep edilmesi ve Sistem İşletmecisi tarafından uygun bulunması halinde dengeleme birimi olabilirler;

a) Kanal veya nehir tipi hidroelektrik üretim tesisleri,

b) Rüzgar enerjisine dayalı üretim tesisleri,

c) Güneş enerjisine dayalı üretim tesisleri,

ç) Dalga enerjisine dayalı üretim tesisleri,

d) Gel-git enerjisine dayalı üretim tesisleri,

e) Kojenerasyon tesisleri,

f) Jeotermal üretim tesisleri.

(5) Dengeleme birimi, uzlaştırmaya esas bir veriş-çekiş birimidir ve uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimlerine ilişkin kayıt kuralları dengeleme birimi için de geçerlidir.

(6) Üretim tesislerinin dengeleme birimi olarak kaydedilebilmeleri için, aynı baraya bağlı üretim ve tüketim tesislerinin ayrı ayrı ölçülebilmelerini sağlayan sayaçların tesis edilmesi esastır.

(7) Sistem İşletmecisi tarafından, ünite bazında dengeleme birimi olarak kaydedilmesi gerekli bulunan ünitelerin sayaçlarının ünite bazında ölçüm yapılabilmesini sağlayacak şekilde tesis edilmesi esastır. Gerekli olması durumunda, sayaç yeri değişikliği, dengeleme birimi kayıt değişiklik ihtiyacının Sistem İşletmecisi tarafından belirlenip Piyasa İşletmecisi tarafından ilgili piyasa katılımcısına bildirilmesinden itibaren 3 ay içerisinde tamamlanır.

(8) Dengeleme birimi olma talebi uygun bulunan bir tüketim tesisinin dengeleme birimi olarak kaydedilebilmesi için Sistem İşletmecisi tarafından talep edilmesi halinde gerekli izleme ve veri iletişim sistemlerinin Sistem İşletmecisinin koordinasyonunda kurulması ilgili piyasa katılımcısının sorumluluğundadır.

Sayaçlara ilişkin kayıt kuralları

MADDE 23 – (1) Piyasa katılımcılarının kayıt edilmesi sürecinde, uzlaştırmaya esas her bir veriş-çekiş birimine ilişkin veriş-çekiş miktarının ölçülmesini veya hesaplanmasını sağlayacak sayaçlar kayıt altına alınır. Uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimlerine ilişkin aşağıda belirtilen elektrik enerjisi akışlarının ölçülmesini sağlayacak sayaçların kayıt altına alınması esastır:

a) İletim sistemine verilen ya da iletim sisteminden çekilen elektrik enerjisi,

b) İkili anlaşma yapmak yoluyla bölgesinde bulunduğu perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketinin dışında bir tedarikçiden elektrik enerjisi alımı yapan serbest tüketici tarafından dağıtım sisteminden çekilen elektrik enerjisi,

- c) Üretim, OSB üretim²³, otoprodüktör ve otoprodüktör grubu lisansına sahip piyasa katılımcılarının tüketim birimleri ile otoprodüktör grubu ortağı tüketim birimleri tarafından dağıtım sisteminden çekilen elektrik enerjisi,
- ç) Üretim, OSB üretim²⁴, otoprodüktör ve otoprodüktör grubu lisansına sahip üretim birimleri tarafından dağıtım sistemine verilen elektrik enerjisi,
- d) İki dağıtım sistemi arasındaki alış-verişe esas elektrik enerjisi,
- e) Dengeleme birimlerinin sisteme bağlantı noktalarındaki elektrik enerjisi.

İKİNCİ BÖLÜM

Kayıt Süreci

Kayıt işlemlerinin kapsamı

MADDE 24 – (1) Kayıt süreci kapsamında;

- a) Piyasa katılımcılarının tüzel kişiliklerine,
- b) Piyasa katılımcılarının kendi uzlaştırma hesaplarına kayıt ettirmek istedikleri uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimlerine,
- c) Piyasa katılımcılarının dengeden sorumlu gruba dahil olmalarına,
- ç) Kayıt altına alınan her bir uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimine ait uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi konfigürasyonu içerisinde yer alan sayaçlara,
- d) Piyasa katılımcılarının dengeleme güç piyasasına katılımlarına ve kendi uzlaştırma hesaplarına kayıt ettirmekle yükümlü oldukları dengeleme birimlerine,
- e) Piyasa katılımcılarının gün öncesi piyasasına katılımlarına,
- f)²⁵ Piyasa katılımcılarının merkezi uzlaştırma bankasına üyeliklerine ilişkin kayıt işlemleri gerçekleştirilir.

Piyasa katılım anlaşması ve gün öncesi piyasası katılım anlaşması

MADDE 25 – (1) Katılımcının kayıt dosyasında yer alan tüm bilgi ve belgelerin doğruluğunu teyit ettiğini, dengeleme ve uzlaştırma yönetmeliği kapsamındaki yükümlülüklerini kabul ve taahhüt ettiğini bildiren ve denge sorumluluğuna ilişkin piyasa katılımcılarının yükümlülüklerini içeren maddelerden oluşan Piyasa Katılım Anlaşması ve gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcılarının gün öncesi piyasasına katılımlarına ilişkin yükümlülüklerini içeren maddelerden oluşan Gün Öncesi Piyasası Katılım Anlaşması Piyasa İşletmecisi tarafından hazırlanarak Başkan onayına sunulur²⁶.

(2) Tüm piyasa katılımcıları, Başkan tarafından onaylanmış²⁷ tip Piyasa Katılım Anlaşmasını, gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcıları ayrıca Başkan tarafından onaylanmış²⁸ tip Gün Öncesi Piyasası Katılım Anlaşmasını imzalayarak Piyasa İşletmecisine sunar.

Piyasa katılımcılarının tüzel kişilik kayıt başvurusu

MADDE 26 – (1) Üretim, OSB üretim²⁹, otoprodüktör ve otoprodüktör grubu lisansı alan piyasa katılımcıları üretim tesislerinin tesis geçici kabulleri yapılarak tesislerinin

²³ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

²⁴ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

²⁵ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

²⁶ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁷ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁸ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁹ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

enerjilendirilmesinden önceki 15 iş günü içerisinde tüzel kişilik kayıtlarını tamamlayacak şekilde, Piyasa İşletmecisine tüzel kişilik kayıt başvurusunda bulunur.

(2) Perakende ve toptan satış şirketi lisansı alan piyasa katılımcıları lisans yürürlük tarihlerini takip eden 15 iş günü içerisinde Piyasa İşletmecisine tüzel kişilik kayıt başvurusunda bulunur.

(3) Piyasa katılımcıları; tüzel kişiliklerine ait bilgileri onaylanmak üzere Piyasa Yönetim Sistemine (PYS) girdikten sonra;

a)³⁰

b) Lisanslarının temsil ve ilzama yetkili kişi veya kişilerce şirket kaşesi üzerine imzalanmış suretini,

c) Tüzel kişilik kayıt formunu,

ç) Belgelerde imzası bulunan kişilerin yetki belgeleri ve imza sirkülerlerinin aslı ya da noter onaylı suretini,

d) Ticaret sicil gazetesi fotokopisini,

e)³¹ Merkezi uzlaştırma bankası-katılımcı anlaşması imzaladıklarına dair belgeyi

bir ön yazı ile Piyasa İşletmecisine elden teslim ederek tüzel kişilik kaydı başvurusunda bulunur.

(4) Piyasa katılımcılarının, onaylanmak üzere tüzel kişilik bilgilerini PYS'ye girmeleri zorunludur. PYS'de onaylanmak üzere tüzel kişilik bilgileri bulunmayan piyasa katılımcılarının kayıt müracaatları işleme konmaz ve bu durum ilgili piyasa katılımcısına yazılı olarak bildirilir. Kayıt süreci, piyasa katılımcılarının PYS'ye onaylanmak üzere tüzel kişilik bilgilerinin girilmesini müteakip başlar.

Piyasa katılımcılarının tüzel kişilik başvurularının inceleme ve değerlendirilmesi

MADDE 27 – (1) Piyasa İşletmecisi, başvuru dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere ilişkin inceleme ve değerlendirme ile söz konusu bilgi ve belgelerin PYS'ye girilmiş bilgilerle uygunluğuna ilişkin incelemeleri başvuru tarihini izleyen 10 iş günü içerisinde tamamlar.

(2) İnceleme ve değerlendirme neticesinde tespit edilen eksiklikler ve söz konusu eksikliklerin giderilmemesi halinde tüzel kişilik kaydı işleminin yapılamayacağı hususu başvuru yapan piyasa katılımcısına bildirilerek, eksiklerin giderilmesi için 10 iş günü süre verilir.

(3) Başvuru dosyaları uygun bulunan veya tespit edilen eksikliklerini 10 iş günü içerisinde tamamlayan piyasa katılımcısının başvurusunun kabul edildiği ilgili piyasa katılımcısına bildirilir ve PYS üzerinden yaptığı kayıt başvurusu da onaylanır. Tüzel kişilik kayıt başvurusu kabul edilen piyasa katılımcısına Piyasa İşletmecisi tarafından ENTSO-E³² tarafından belirlenen standartlara uygun EIC kodu verilir.

(4) Eksiklerini zamanında tamamlamayan piyasa katılımcılarının tüzel kişilik kayıt işlemi yapılmaz ve PYS üzerinden yaptıkları kayıt başvurusu da onaylanmaz. Başvuru dosyası piyasa katılımcısına elden iade edilerek durum Kuruma bildirilir.

(5) Başvuru dosyasının inceleme ve değerlendirmesi sırasında ihtiyaç duyulan her türlü ek bilgi ve belge lisans sahibi tüzel kişilerden istenebilir ve tüzel kişiyi temsile yetkili şahıslar doğrudan görüşme yapmak üzere çağrılabilir.

(6) Piyasa katılımcıları, ancak tüzel kişilik kayıt işlemlerinin tamamlanmasından sonra, kayıt sürecinin diğer aşamalarına geçebilir. Piyasa Katılım Anlaşmasını imzalamış ve tüzel kişilik kayıt sürecini tamamlamış olan bir toptan satış lisansı sahibi tüzel kişi niteliğindeki piyasa katılımcısı, dengeden sorumlu taraf olarak kaydedilir. Piyasa Katılım Anlaşmasını

³⁰ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle kaldırılmıştır.

³¹ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

³² 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

imzalamış ve tüzel kişilik kayıt sürecini tamamlamış diğer tüm piyasa katılımcılarının dengeden sorumlu taraf olarak kaydedilebilmeleri için sorumlu oldukları tüm uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimlerine ilişkin kayıtları tamamlamış olmaları esastır.

Uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimlerinin kayıt işlemi

MADDE 28³³ – (1) Piyasa katılımcıları, sorumlu oldukları uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimlerini Piyasa İşletmecisine kayıt ettirirken;

a) Kayıt edilecek uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimlerine ait ölçüm ve bağlantı noktalarını gösteren ve ilgili dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi ya da TEİAŞ tarafından onaylı tek hat şeması,

b) Bağlantı anlaşmasının birer kopyası,

c) Tüzel kişilik kaydı sırasında teslim edilmiş olanlar hariç olmak üzere, üretim tesislerine ait lisanslarının temsil ve ilzama yetkili kişi veya kişilerce şirket kaşesi üzerine imzalanmış sureti,

ç) Üretim tesislerine ait geçici kabul tutanağı,

d) Uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi kayıt formu,

Piyasa İşletmecisine elden teslim edilir.

(2) Bir piyasa katılımcısının yeni bir uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi için kayıt başvurusu yaptığı sırada bir dengeden sorumlu gruba dahil olması durumunda, kayıt başvurusu ilgili piyasa katılımcısı ile dengeden sorumlu grup adına denge sorumluluğunu üstlenmiş olan dengeden sorumlu tarafça ortaklaşa yapılır.

(3) Uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimlerinin kayıt edilmesi sırasında, söz konusu birime ait uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi konfigürasyonu tanımlanır ve kayıt altına alınır. Ölçüm sistemlerine uygulanacak kayıp katsayıları, ölçüm sistemlerinin kayıt edilmesi aşamasında belirlenir.

(4) Kayda alınan her bir uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimine Piyasa İşletmecisi tarafından ENTSO-E standartlarında uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi kodu verilir.

(5) Uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin kaydının tamamlanabilmesi için;

a) Uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi konfigürasyonu içerisinde yer alan sayaçların kaydının tamamlanmış olması,

b) Piyasa katılımcısının Piyasa İşletmecisine vermiş olduğu teminatların toplam miktarının, kaydı yapılmakta olan uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi dahil olmak üzere piyasa katılımcısının sunması gereken toplam teminat tutarını karşılayacak seviyede olması,

gereklidir.

(6) Sisteme ilk kez enerji verecek bir üretim tesisinin Piyasa İşletmecisine uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi kaydının yapılmasından sonra dengeleme mekanizması ve uzlaştırma uygulamalarına katılması, söz konusu üretim tesisinin veya üretim tesisinin ünite veya ünitelerinin Bakanlık geçici kabul heyeti ve ilgili TEİAŞ ve/veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi yetkililerinin hazır bulunacağı geçici kabul işlemleri esnasında tutulan sayaç tespit tutanağına müteakip gerçekleşir. Bakanlık tarafından geçici kabulü yapılmış bir üretim tesisinin veya üretim tesisinin ünite veya ünitelerinin Piyasa İşletmecisine uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi kaydı yaptırmak üzere başvurmamış olması durumunda söz konusu üretim tesisinin dengeleme mekanizması ve uzlaştırma uygulamalarına katılması; Piyasa İşletmecisine uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi kaydının yapılması ve söz konusu uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi konfigürasyonu içerisinde yer alan sayaçların kayıt altına alınmasından sonra gerçekleşir.

³³ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

Piyasa katılımcılarının dengeden sorumlu gruba katılmaları

MADDE 29 – (1) Bir piyasa katılımcısının bir dengeden sorumlu gruba katılmak üzere başvurabilmesi için;

a) Tüzel kişilik kaydını tamamlamış olması,

b) Başvuru yaptığı an itibariyle kendisi ile ilişkili tüm uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimlerine ilişkin kayıtlarını tamamlamış olması

esastır.

(2) Bir piyasa katılımcısının bir dengeden sorumlu gruba katılmak üzere Piyasa İşletmecisine yapacağı başvuru, ilgili piyasa katılımcısı ve dengeden sorumlu grup adına denge sorumluluğunu üstlenmiş olan dengeden sorumlu tarafça ortaklaşa yapılır. Piyasa katılımcısının dengeden sorumlu gruba katılması sürecinin tamamlanması için, dengeden sorumlu grup adına denge sorumluluğunu üstlenmiş olan dengeden sorumlu tarafın Piyasa İşletmecisine vermiş olduğu teminatların toplam miktarının, dengeden sorumlu gruba dahil olan piyasa katılımcısı adına kayıtlı uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimleri dahil olmak üzere dengeden sorumlu tarafa ilişkin toplam teminat gereksinimini³⁴ karşılayacak seviyede olması gerekmektedir. Bir piyasa katılımcısının bir dengeden sorumlu gruba katılımının işlerlik kazanması, gruba katılım ile ilgili işlemlerin tamamlandığı fatura dönemini takip eden ilk fatura dönemi itibariyle başlar.

Sayaçların kayıt işlemi

MADDE 30³⁵ – (1) Uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimlerinin kayıt edilmesi sırasında, söz konusu birime ilişkin uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi konfigürasyonu içerisinde yer alan sayaçlar kayıt altına alınır.

(2) Piyasa İşletmecisi, uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi konfigürasyonu içerisinde yer alan sayaçların karşılıklı kayıt altına alınması için piyasa katılımcısına ve TEİAŞ'ın ilgili diğer birimleri ve/veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiye bildirimde bulunur.

(3) İlgili mevzuata uygun olmayan sayaçların kayıt işlemi yapılmaz.

(4)³⁶ Profil uygulamasına ilişkin usul ve esaslar uyarınca uzlaştırma dönemi bazında ölçüm yapabilen sayaç takma zorunluluğu bulunan tüketim tesisleri yükümlülüklerini yerine getirmediği takdirde söz konusu sayaçların kaydı silinir. Kaydı silinen sayaç, mevzuata uygun sayaç değişikliği yapılan ayı takip eden ilk ay başı saat 00:00 dan itibaren yeni tedarikçisi adına kayda alınır.

(5) Bildirimde yer alan tarihe kadar piyasa katılımcısının yetkilisi ve TEİAŞ ve/veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi yetkilisi tarafından, ilk endeks tespit protokolleri düzenlenir. Yeni teçhiz edilen veya 11/1/1989 tarihli ve 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu hükümleri doğrultusunda ayar, kalibrasyon ve bakım için periyodik kontrol süresi dolmuş olan sayaçların kayıt altına alınması için gerekli ölçüm sistemlerinin testleri ile Otomatik Sayaç Okuma Sistemlerinin Kapsamına ve Sayaç Değerlerinin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esasları uyarınca OSOS kapsamında yer alması gereken sayaçların OSOS ile iletişim kurulması için gerekli test işlemleri gerçekleştirilir.

(6) Düzenlenen ölçüm sistemlerinin test tutanağı ve ilk endeks tespit protokolü piyasa katılımcısı yetkilisi ve TEİAŞ ve/veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi yetkilisi tarafından imza altına alınır. Taraflarca test tutanağı ve ilk endeks tespit protokolünün imzalanması ve Otomatik Sayaç Okuma Sistemlerinin Kapsamına ve Sayaç Değerlerinin Belirlenmesine

³⁴ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

³⁵ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

³⁶ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

İlişkin Usul ve Esaslar uyarınca OSOS kapsamına dahil olan sayaçlar için OSOS ile iletişim kurulmasına ilişkin çalışmaların tamamlanması ile sayaçlar kayıt altına alınmış olur

(7) Otomatik Sayaç Okuma Sistemlerinin Kapsamına ve Sayaç Değerlerinin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esasları uyarınca OSOS kapsamında yer alan sayaçlar için ilgili tarafların bu usul ve esaslar çerçevesinde belirtilen görev ve sorumluluklarını yerine getirmiş olmaları esastır.

(8) Otomatik Sayaç Okuma Sistemlerinin Kapsamına ve Sayaç Değerlerinin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esasları uyarınca OSOS kapsamına dahil olmayan sayaçlar için, bu durum ilk endeks okuması esnasında tespit edilir. Söz konusu sayaçların okuma periyoduna ve okuma süresine dair bilgiler imzalanan ilk endeks tespit protokolünde yer alır. İlk endeks tespit protokolü ve ölçüm sistemlerinin test tutanağının düzenlenmesi ile birlikte sayaçlar kayıt altına alınmış olur.

(9)³⁷

(10) TEİAŞ ve/veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler, kayıp katsayıları hesaplama metodolojisine ilişkin usul ve esasları ve 80 inci maddede belirtilen kriterleri dikkate alarak transformatör kaybı ve/veya hat kaybı uygulanıp uygulanmayacağını tespit eder.³⁸ Transformatör ve/veya hat kaybı uygulanması gereken durumlarda transformatöre ve/veya hatta ait ilgili Kurul kararı ile belirlenen transformatör ve hat kayıp katsayısı formülüne ilişkin karakteristik bilgiler TEİAŞ ve/veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından tek hat şemasına işlenir.

(11) Devreye alınacak yeni üretim tesislerinin ve/veya yeni ünitelerin iletim sistemine bağlantısının gerçekleştirilip ilk kez enerjilendirilmesi öncesinde gerçekleştirilen tesis geçici kabulü sonucunda geçici kabul heyeti tarafından hazırlanan sayaç tespit tutanağı, ilk endeks tespit protokolü olarak kabul edilir.

(12)³⁹ Başka bir uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi konfigürasyonu içerisinde de yer alan ve önceden kayıt altına alınmış sayaçlar bilgilerinde gerekli güncellemelerin yapılması suretiyle yeniden kayıt altına alınır.

(13)⁴⁰ Bu madde kapsamında kaydı gerçekleştirilen ölçüm noktalarında yer alan ve ilk defa enerji kullanacak tüketicilerin tedarikçisi olmak isteyen ilgili piyasa katılımcıları en geç ilk endeks tespit tutanağının düzenlenmesinden önceki iş günü saat 17:00'a kadar PYS aracılığı ile başvuruda bulunur ve Enerji Alım-Satım Bildirim Formunu imzalamış olduğunu PYS üzerinden beyan eder. İlgili sayaçlar söz konusu tedarikçi adına ilk endeks tespit tutanağı tarihinden itibaren geçerli olmak üzere kaydedilir.

Serbest tüketicilere ilişkin uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimlerine ait tedarikçi değiştirme süreçleri

MADDE 30/A⁴¹ – (1) Kurulca onaylanmış perakende satış tarifeleri kapsamında perakende satış sözleşmesi ile perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketinden enerji alan bir serbest tüketiciye ait çekiş birimine perakende satış anlaşması kapsamında kurulca onaylanmış perakende satış tarifeleri dışında ikili anlaşma ile elektrik enerjisi tedarik etmek isteyen bir piyasa katılımcısının, enerji alacak söz konusu tüketiciye ait uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimlerine ilişkin sayaç kaydı, uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi kaydı ve portföylerine ekleme ile ilgili talepte bulunması durumunda;

a) Yeni tedarikçi olmak isteyen piyasa katılımcısı ve/veya bölgesinde bulunan serbest tüketiciye perakende satış anlaşması kapsamında kurulca onaylanmış perakende satış tarifeleri

³⁷ 20 Şubat 2011 tarihli ve 27852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle kaldırılmıştır.

³⁸ 20 Şubat 2011 tarihli ve 27852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

³⁹ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁴⁰ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

⁴¹ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

dışında, ikili anlaşma ile enerji satmak isteyen perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketi, içinde bulunulan ayın en geç altıncı gününden önceki son iş günü saat 17:00'ye kadar uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi ve sayaçlara ilişkin bilgi girişlerini PYS üzerinden yaparak, ilgili serbest tüketici ile serbest tüketicilere satışlar için Enerji Alım-Satım Bildirim Formunu imzalamış olduğunu PYS üzerinden beyan eder. Yeni tedarikçi tarafından yapılan bilgi girişleri, serbest tüketicinin mevcut tedarikçisine, PYS aracılığıyla duyurulur.

b) İçinde bulunulan ayın en geç onsekizinci gününden önceki son iş günü saat 17:00'ye kadar kayıt edilecek uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimlerine ait ölçüm ve bağlantı noktalarını gösteren ve PYS üzerinde elektronik olarak yer alan ve ilgili uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi için uygun olan tek hat şemasına göre sayaçların ilgili mevzuata uygun oldukları ve kayıp değerleri ile diğer parametreler, ilgili dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi veya TEİAŞ tarafından, PYS aracılığıyla onaylanır veya yine PYS aracılığıyla gerekçeleri bildirilerek reddedilir. Uygunluğun reddedilmesi halinde durum, gerekçeleri ile birlikte aynı gün içerisinde yeni tedarikçi olmak isteyen piyasa katılımcısına PYS aracılığıyla bildirilir.

c) İçinde bulunulan ayın en geç yirmiüçüncü gününden önceki son iş günü saat 17:00'ye kadar söz konusu tüketicinin, serbest tüketici niteliği taşıdığı ve mevcut tedarikçisine karşı yükümlülüklerini yerine getirdiği, mevcut tedarikçisi niteliğinde olan ilgili perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketi tarafından PYS aracılığıyla onaylanır veya yine PYS aracılığıyla gerekçeleri bildirilerek reddedilir. Söz konusu tüketicinin mevcut tedarikçisine karşı ödeme yükümlülüğünü yerine getirmesine ilişkin onay, içinde bulunulan ayın en geç ondördüncü gününden önceki son iş gününe kadar gecikme faizi faturaları da dahil olmak üzere tebliğ edilmiş olan son faturaya ilişkin ödeme durumu dikkate alınarak değerlendirilir. Yükümlülüğün yerine getirildiğinin reddedilmesi halinde durum gerekçeleri ile birlikte aynı gün içerisinde yeni tedarikçi olmak isteyen piyasa katılımcısına PYS aracılığıyla bildirilir.

(2) İkili anlaşmalar kapsamında bir tedarikçiden enerji temin etmekte olan bir serbest tüketicinin tedarikçi değiştirmesi durumunda;

a) Serbest tüketicinin yeni tedarikçisi olmak isteyen ilgili piyasa katılımcısı, portföy değişikliği ile ilgili talebini, içinde bulunulan ayın en geç onuncu gününden önceki son iş günü saat 17.00'ye kadar bilgi girişlerini PYS üzerinden yaparak, ilgili serbest tüketici ile serbest tüketicilere satışlar için Enerji Alım-satım Bildirim Formunu imzalamış olduğunu PYS üzerinden beyan eder. Yeni tedarikçi tarafından yapılan bilgi girişleri, serbest tüketicinin mevcut tedarikçisine, PYS aracılığıyla duyurulur.

b) İçinde bulunulan ayın en geç yirmiüçüncü gününden önceki son iş günü saat 17.00'ye kadar söz konusu serbest tüketicinin, mevcut tedarikçisine karşı yükümlülüklerini yerine getirdiği, mevcut tedarikçisi tarafından, PYS aracılığıyla onaylanır veya yine PYS üzerinden gerekçeleri bildirilerek reddedilir. Söz konusu tüketicinin mevcut tedarikçisine karşı ödeme yükümlülüğünü yerine getirmesine ilişkin onay, içinde bulunulan ayın en geç ondördüncü gününden önceki son iş gününe kadar gecikme faizi faturaları da dahil olmak üzere tebliğ edilmiş olan son faturaya ilişkin ödeme durumu dikkate alınarak değerlendirilir. Yükümlülüğün yerine getirildiğinin reddedilmesi halinde durum, gerekçeleri ile birlikte aynı gün içerisinde yeni tedarikçi olmak isteyen piyasa katılımcısına PYS aracılığıyla bildirilir.

(3) Bir piyasa katılımcısının, bir serbest tüketiciye ait çekiş birimini portföyünden çıkartmasını talep etmesi durumunda serbest tüketicinin mevcut tedarikçisi niteliğinde olan piyasa katılımcısı, içinde bulunulan ayın en geç altıncı gününden önceki son iş günü saat 17:00'ye kadar, Piyasa İşletmecisine PYS aracılığıyla başvuruda bulunur ve serbest tüketicinin mevcut tedarikçisi olan piyasa katılımcısının portföyünden, serbest tüketiciyi çıkarma işlemi gerçekleşir.

(4) Piyasa katılımcısının temerrüde düşmesi veya bu Yönetmelikte belirtilen süre içerisinde toplam teminat değişim oranına ilişkin yükümlülüklerini karşılamaması nedeni ile portföyünden çıkarılan serbest tüketicinin yeni tedarikçisi olmak isteyen bir piyasa

katılımcısının, ilgili serbest tüketiciye enerji tedarığı yapacağını, serbest tüketicilere portföyden çıkarılma bildiriminin yapıldığı ayın yirmüçüncü gününden önceki son işgünü saat 17:00'ye kadar, serbest tüketicilere satışlar için Enerji Alım-Satım Bildirim Formu ile Piyasa İşletmecisine bildirmesi durumunda, ilgili kayıt güncelleme işlemleri Piyasa İşletmecisi tarafından PYS aracılığıyla gerçekleştirilir.

(5) İlgili dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi, TEİAŞ veya ilgili perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketi tarafından onay sürecinin tamamlanmasını müteakiben, Piyasa İşletmecisi, portföyden çıkarılan, portföyü değiştirilen ve yeni kaydedilen kesinleşmemiş sayaçlar listesini PYS aracılığıyla ilgili dağıtım şirketi, TEİAŞ ve ilgili piyasa katılımcısına duyurur.

(6) Yayınlanan sayaç listesine ilişkin itiraz başvuruları, duyurunun yayınlanmasını takip eden iki iş günü içerisinde yapılır. İtiraz başvuruları, serbest tüketicinin mevcut tedarikçisi niteliğindeki piyasa katılımcısına, ilgili dağıtım şirketine, perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketine veya TEİAŞ'a yapılır ve itiraz başvurularına ilişkin değerlendirme ilgili tarafça, itirazın yapılmasını takip eden iki iş günü içerisinde sonuçlandırılarak, Piyasa İşletmecisine PYS aracılığıyla bildirilir. Piyasa İşletmecisi, yapılan itiraz başvuruları neticesinde kesinleşen sayaç listesini PYS aracılığıyla ilgili dağıtım şirketi, TEİAŞ ve ilgili piyasa katılımcısına duyurur.

(7) İçinde bulunulan ayın son günü saat 24:00'e ilişkin sayaç değerlerinin okunması ile sayaçların kayıt altına alınması için piyasa katılımcısının yetkilisi ve TEİAŞ ve/veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi yetkilisi tarafından ilk endeks tespit protokolleri düzenlenir.

(8) İçinde bulunulan ayın son günü saat 24:00'e ilişkin yapılan sayaç okumaları mevcut tedarikçi için son okuma, yeni tedarikçi için ilk okuma olarak kabul edilir ve söz konusu uzlaştırmaya esas veri çekiş birimleri mevcut tedarikçinin portföyünden çıkarılır.

(9) Serbest tüketicinin tahliye edilmesi veya taşınması durumunda, TEİAŞ ve/veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi yetkilisi tarafından taşınma veya tahliye tarihinde sayaç okuması yapılır ve yapılan sayaç okumaları, son okuma olarak kabul edilir. Serbest tüketicinin mevcut tedarikçinin portföyünden çıkarılması işlemi mevcut tedarikçinin talebi üzerine Piyasa İşletmecisi tarafından gerçekleştirilir.

(10) Serbest tüketicinin tüzel kişiliğinde değişiklik olması ve ilgili serbest tüketicinin mevcut tedarikçisi niteliğindeki piyasa katılımcısının, söz konusu serbest tüketiciye enerji tedarığına devam edeceğini Piyasa İşletmecisine resmi yazı, tüzel kişilik değişikliğine ilişkin ticaret sicil gazetesi fotokopisi ve serbest tüketicilere satışlar için Enerji Alım-Satım Bildirim Formu ile, bildirmesi durumunda, mevcut tedarikçisi niteliğindeki piyasa katılımcısı tarafından ilgili serbest tüketiciye enerji tedarığına devam edilir ve ilgili kayıt güncelleme işlemleri Piyasa İşletmecisi tarafından PYS aracılığıyla gerçekleştirilir.

(11) Bu maddenin birinci ve ikinci fıkrasında belirtilen tarihe kadar, yine bu fıkralarda yer alan bilgilerin PYS üzerinden onaylanmaması ya da reddedilmemesi durumunda, serbest tüketiciye ilişkin bu bilgiler onaylanmış kabul edilir.

(12) Bir serbest tüketiciye ait çekiş birimlerine elektrik enerjisi tedarik eden bir piyasa katılımcısının, uzlaştırmaya esas veri çekiş birimlerini ve/veya ilgili serbest tüketici sayaçlarını portföylerine ekleme ve portföyden çıkarmaya ilişkin taleplerinden vazgeçmesi durumunda, ilgili piyasa katılımcısı içinde bulunulan ayın en geç yirmüçüncü gününden önceki son iş günü saat 17.00'ye kadar, bu talebini Piyasa İşletmecisine ilgili serbest tüketici ile mutabakat sağlandığını belgeleyen İkili Anlaşma İptal Bildirim Formu ile bildirir. Bu durum, serbest tüketicinin mevcut tedarikçisine aynı gün içerisinde PYS aracılığıyla bildirilir.

(13) Gerekmesi halinde, Piyasa İşletmecisi, serbest tüketicinin yeni tedarikçisi olmak isteyen ilgili piyasa katılımcısından serbest tüketicilere satışlar için Enerji Alım-Satım Bildirim Formunu, kendisine elden teslim etmesini talep edebilir.

(14) Piyasa katılımcılarının bu madde kapsamında belirtilen kayıt süreçleri esnasında;

a) Serbest tüketicinin portföylerinden çıkışını ve yeni tedarikçisinin portföyüne geçişini haksız olarak reddettiğinin,

b) Geçerli enerji alım satım formu ve formun doğruluğunu kanıtlayan diğer belgeler olmaksızın serbest tüketici sayaç kaydı için başvurulduğunun

tespiti halinde PYS üzerinden gerekli düzeltme yapılır ve ilgili piyasa katılımcısına Kanunun 11 inci maddesi uyarınca yaptırım uygulanır.

(15) Bir tedarikçinin teminata ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmemesi sebebiyle, portföyünde yer alan serbest tüketicilerin ilgili katılımcının portföyünden çıkarılması durumunda, portföyden çıkarılan serbest tüketicilerin listesi PYS’de yayımlanır ve ilgili perakende satış lisansı sahibi tüzel kişiye bilgi verilir.

Dengeleme birimlerinin kayıt işlemi

MADDE 31 – (1) Piyasa katılımcıları, dengeleme birimlerini Piyasa İşletmecisine kayıt ettirir.

(2) Dengeleme biriminin kayıt edilmesi esnasında, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde dengeleme birimlerine ilişkin olarak sağlanması gereken bilgi ve belgeler ile teknik parametreler, dengeleme birimini kayıt ettiren piyasa katılımcısı tarafından PYS’ye kaydedilir ve Piyasa İşletmecisine sunulur.

(3) Dengeleme birimine ait Sistem İşletmecisinin ihtiyaç duyacağı teknik parametre bilgileri, gerekli incelemeler yapılmak üzere Sistem İşletmecisine gönderilir. Sistem İşletmecisi tarafından 10 iş günü içerisinde gerçekleştirilen inceleme sonucu, Sistem İşletmecisinin onayı ile ilgili üretim tesisi veya ünite dengeleme birimi olarak, piyasa katılımcısı adına kaydedilir.

(4)⁴² Piyasa katılımcısının serbest tüketici niteliği taşıyan bir tüketim birimini dengeleme birimi olarak kayıt ettirecek olması durumunda, ilgili tüketim birimine sahip tüzel kişinin, tüketim tesisini ilgili piyasa katılımcısı adına kayıt ettirmesi konusunda onay verdiğini bildirir belge, ilgili piyasa katılımcısı tarafından Piyasa İşletmecisine elden teslim edilir.

(5) Dengeleme birimi, uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimlerine ve dengeleme birimlerine ilişkin kuralları sağlayan daha küçük bir dengeleme birimi içermez.

(6) Bakanlık geçici kabulü tamamlanmamış üretim tesisleri dengeleme birimi olarak kaydedilemez. Bir üretim tesisi, dengeleme birimi kaydı tamamlanana kadar, uzlaştırmaya esas çekiş birimi olarak işlem görür.

Piyasa katılımcılarının gün öncesi piyasasına katılımlarına ilişkin işlemler

MADDE 32 – (1) Tüzel kişilik kaydını ve başvuru yaptığı an itibariyle kendisi ile ilişkili tüm uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimlerine ilişkin kayıtlarını tamamlamış olan piyasa katılımcıları gün öncesi piyasasına kayıt işlemlerini gerçekleştirmek üzere Piyasa İşletmecisine başvuruda bulunabilirler.

(2) Gün öncesi piyasasına katılıma ilişkin başvuru öncelikle PYS üzerinden gerçekleştirilir. Gerekli görülmesi halinde Piyasa İşletmecisi tarafından ilan edilecek bilgi ve belgeler bildirilen formatta Piyasa İşletmecisine sunulur.

(3) Gün öncesi piyasasına katılacak olan piyasa katılımcılarının, gün öncesi piyasasına ilişkin piyasa katılımcılarının yükümlülüklerini de içeren Gün Öncesi Piyasası Katılım Anlaşmasını imzalamaları esastır. Gün Öncesi Piyasası Katılım Anlaşmasının ilgili piyasa katılımcısı tarafından imzalanması ile ilgili piyasa katılımcısının gün öncesi piyasasına katılıma ilişkin kayıt işlemleri tamamlanmış olur.

⁴² 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kayıt Bilgilerinin Güncellenmesi

Kayıt bilgilerinin güncellenmesi

MADDE 33⁴³ – (1) Piyasa katılımcısına ait kayıt bilgileri;

- a) Piyasa katılımcısına ait bilgilerin değişmesi,
 - b) Mevcut dengeleme birimlerine ait bilgilerin değişmesi veya silinmesi,
 - c) Mevcut uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimlerine ait bilgilerin değişmesi veya silinmesi,
 - ç) Mevcut ölçüm sistemlerine ilişkin bilgilerin değişmesi veya silinmesi,
 - d) Yeni bir dengeleme biriminin kayıt altına alınması,
 - e) Yeni bir uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin kayıt altına alınması,
 - f) Yeni bir ölçüm sisteminin kayıt altına alınması,
 - g) Bir piyasa katılımcısının bir dengeden sorumlu gruba katılması ya da dahil olduğu dengeden sorumlu grubu değiştirmesi,
- hallerinde güncellenir.

(2) Piyasa katılımcıları, portföylerinde yer alan serbest tüketicilere ilişkin uzlaştırmaya esas veriş çekiş birimlerini portföylerinden çıkarma ya da portföylerine ekleme ile ilgili taleplerini madde 30/A'da belirtilen süreç kapsamında gerçekleştirir. Piyasa katılımcısının portföylerinde yer alan uzlaştırmaya esas veriş çekiş birimlerini portföylerinden çıkarma ile ilgili taleplerini bildirdiklerinde bir dengeden sorumlu gruba dahil olmaları durumunda, dengeden sorumlu grup adına denge sorumluluğunu üstlenmiş olan dengeden sorumlu taraf konu hakkında bilgilendirilir.

(3) Bir güncelleme işleminin birden fazla piyasa katılımcısının kaydını etkilemesi durumunda, etkilenen piyasa katılımcılarının kayıt güncellemeleri eş zamanlı olarak yapılır.

(4) Bir piyasa katılımcısının, uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimini kendi hesabına kayıt ettirmek suretiyle tedarik yaptığı serbest tüketiciye tedarik yapmaktan vazgeçmek ve bu doğrultuda söz konusu serbest tüketiciye ait uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimini kendi kaydından çıkartmak istemesi halinde, kayıt değişikliği başvurusu piyasa katılımcısı ile serbest tüketici arasındaki ikili anlaşmanın buna ilişkin hükümleri doğrultusunda yapılır.

(5) Bir piyasa katılımcısının halihazırda sistemde kayıtlı bir uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimini portföyüne kaydetmek istemesi veya sistemde kayıtlı bir uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin kayıt bilgilerinde değişiklik olması durumunda 28 inci madde ve madde 30/A'da tarif edilen süreçler uygulanır. Ancak 28 inci maddenin birinci fıkrası ve madde 30/A'nın birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen belgelerden sadece değişiklik olanlar Piyasa İşletmecisine yeniden sunulur.

Piyasa katılımcılarının dengeden sorumlu gruptan ayrılmaları

MADDE 34 – (1) Bir piyasa katılımcısının dahil olduğu dengeden sorumlu gruptan ayrılmasına ilişkin kayıt değişikliği başvurusu, ilgili piyasa katılımcısı ve dengeden sorumlu grup adına denge sorumluluğunu üstlenmiş dengeden sorumlu taraf arasındaki anlaşmanın bu konuya ilişkin hükümleri doğrultusunda, ilgili piyasa katılımcısı veya dengeden sorumlu tarafça yapılır. İlgili başvuru, kayıt değişikliğinin geçerli olacağı fatura döneminin başlangıcından en geç 2 iş günü öncesine kadar Piyasa İşletmecisine bildirilir. Kayıt değişikliği, başvuruda belirtilen fatura döneminin başlangıç zamanı itibariyle geçerlilik kazanır.

⁴³ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

(2) Bir dengeden sorumlu gruptan ayrılıp başka bir dengeden sorumlu gruba katılmayan piyasa katılımcılarının kayıtları Piyasa İşletmecisi tarafından güncellenerek bu piyasa katılımcıları dengeden sorumlu taraf olurlar.

DÖRDÜNCÜ KISIM
Gün Öncesi Dengelemeye İlişkin Hükümler
BİRİNCİ BÖLÜM
Gün Öncesi Planlama

Gün öncesi planlamanın esasları

MADDE 35 – (1) Gün öncesi planlama, bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda, Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliği ve Elektrik İletim Sistemi Arz Güvenilirliği ve Kalitesi Yönetmeliği⁴⁴ hükümleri dikkate alınarak, bir gün sonrasına yönelik olarak öngörülen saatlik talebin;

- a) işletme güvenliği ve sistem bütünlüğü sağlanacak şekilde,
- b) arz güvenilirliği ve arz kalitesine ilişkin kriterler doğrultusunda,
- c) dengeleme maliyetlerini en aza indirecek şekilde dengelenmesi esasına dayalı olarak yürütülür.

(2) Gün öncesi planlamaya ilişkin işlemler aşağıdaki genel esaslar çerçevesinde yürütülür;

a) Tüm piyasa katılımcılarının gün öncesi planlamaya katılımları zorunludur, kendi adına kayıtlı dengeleme birimi olan piyasa katılımcıları gün öncesi planlama kapsamında sistem satış, sistem alış teklifi sunarlar⁴⁵,

b) Gün öncesi planlama teklifleri günlük olarak, saatlik bazda verilir. Her bir gün, 00:00'dan başlayıp, ertesi gün 00:00'da sona eren saatlik zaman dilimlerinden oluşur,

c) Gün öncesi planlamaya sunulan tüm teklifler belli bir dengeleme birimi, belli bir gün ve o gün içindeki belli bir zaman dilimi için geçerlidir,

ç) Gün öncesi planlamaya sunulan tekliflerde, sunulan teklifin yapısı ile uyumlu olacak şekilde, ilgili dengeleme birimine ait teknik olarak gerçekleştirilebilecek tüm kapasitenin teklif edilmesi esastır. Dengeleme biriminin sisteme bağlantısının kısıt kayıtlı bağlantı niteliği taşıması halinde teknik olarak gerçekleştirilebilecek tüm kapasite Sistem işletmecisi tarafından belirlenen teknik olarak gerçekleştirilebilecek azami kapasite ile sınırlandırılır.⁴⁶ Dengeleme güç piyasasına teklif verme aşamasından önce 27/12/2008 tarihli ve 27093 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Yan Hizmetler Yönetmeliği kapsamında sağlaması zorunlu olan primer frekans kontrolü rezerv miktarına karşılık gelen kapasite bu kapasitenin haricindedir. Hidrolik üretim tesisleri teklif edebilecekleri kapasiteyi belirlerken su kullanımı ve rezerv yönetimine ilişkin kısıtları dikkate alabilirler,

d) Gün öncesi planlamada gerçekleşen işlemler ilgili zaman dilimi boyunca sabit seviyeli arz ya da talebe karşılık gelir,

e) Gün öncesi planlamada kabul edilen sistem satış, sistem alış teklifleri⁴⁷ ilgili piyasa katılımcısı için fiziksel elektrik arzı ya da talebi yükümlülüğü doğurur,

⁴⁴ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁴⁵ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁴⁶ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

⁴⁷ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

f) Gün öncesi planlamada sonuçlandırılan her bir işlem, ilgili talimat süresince, aktif elektrik enerjisinin uzlaştırmaya esas elektrik enerjisi teslim noktasında teslim edilmesi suretiyle gerçekleştirilir,

g) Gün öncesi planlamada sonuçlandırılan her bir işlemde Piyasa İşletmecisi ilgili piyasa katılımcısına taraftır.

Gün öncesi planlama süreci

MADDE 36 – (1) Gün öncesi planlama, günlük olarak yürütülür ve aşağıda belirtilen adımlardan meydana gelir:

a) Her gün saat 11:30 itibarı ile⁴⁸, Sistem İşletmecisi tarafından, bir sonraki güne ait talep tahmini, PYS aracılığıyla duyurulur.

b) Her gün saat 11:30'a kadar⁴⁹, Sistem İşletmecisi tarafından, bir sonraki güne ait kuvvetle muhtemel sistem kısıtları PYS'nin gün öncesi planlama modülüne girilir.

c) Her gün saat 11:30'a kadar⁵⁰, gün öncesi planlamaya katılan piyasa katılımcıları tarafından, ilgili her bir dengeleme birimi için denge sorumlulukları doğrultusunda belirlenen GÜP'ler ve gün öncesi sistem satış, sistem alış teklifleri⁵¹, PYS aracılığıyla Piyasa İşletmecisine bildirilir.

ç) Her gün saat 11:30'a kadar⁵², tüm piyasa katılımcıları tarafından, her bir piyasa katılımcısının adına kayıtlı tüketim birimleri için takip eden günün her bir saati için toplam tüketim tahminleri PYS aracılığıyla Piyasa İşletmecisine bildirilir.

d) Her gün saat 11:30-13:00 arasında⁵³;

1) Piyasa İşletmecisi, bir sonraki güne ait her bir saat için, öngörülen saatlik talebi dengeleyecek kısıtsız üretim/tüketim programını PYS'nin gün öncesi planlama modülü aracılığıyla oluşturur,

2) Piyasa İşletmecisi, kısıtsız üretim/tüketim programının oluşturulması için kullanılan saatlik, blok ve esnek tekliflere ilişkin fiyatları dikkate alarak, bir sonraki günün her bir saati için, gün öncesi planlama kapsamındaki sistem marjinal fiyatlarını PYS'nin gün öncesi planlama modülü aracılığıyla belirler,

3) Piyasa İşletmecisi gün öncesi sistem satış, sistem alış tekliflerini⁵⁵ Sistem İşletmecisi tarafından gün öncesi planlama modülüne girilmiş olan sistem kısıtlarını da dikkate alarak gün öncesi planlama modülü aracılığıyla değerlendirir. Piyasa İşletmecisi kabul edilmiş olan tüm tekliflere ilişkin gün öncesi planlama kapsamındaki sistem satış, sistem alış talimatlarını⁵⁶ PYS aracılığıyla oluşturur ve talimatları ilgili piyasa katılımcılarına bildirir. Piyasa İşletmecisi, PYS aracılığıyla Sistem Gün Öncesi Fiyatı ile sistem alış ve satış talimatlarının belirlenmesinde; Kurum tarafından Başkan oluru ile yayınlanan Gün Öncesi Planlamada Sistem Marjinal Fiyatının Belirlenmesi ile Sistem Satış ve Sistem Alış Talimatlarının Oluşmasına İlişkin Metodoloji'yi esas alır.⁵⁷

e) Her gün saat 13:00-13:30⁵⁸ arasında; gün öncesi planlamaya katılan piyasa katılımcıları Piyasa İşletmecisi tarafından kendilerine bildirilen gün öncesi planlama

⁴⁸ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁴⁹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁵⁰ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁵¹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁵² 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁵³ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁵⁴ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁵⁵ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁵⁶ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁵⁷ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

⁵⁸ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

kapsamındaki sistem satış, sistem alış talimatlarının⁵⁹, ilgili sistem satış, sistem alış teklifleri⁶⁰ ile tutarlı olup olmadıklarını kontrol ederek tutarlı olmayan talimatlar ile ilgili olarak Piyasa İşletmecisine itirazda bulunabilirler.

f) Her gün saat 13:30⁶¹-14:00 arasında; Piyasa İşletmecisi itirazları değerlendirerek gerekirse gün öncesi planlama kapsamındaki sistem marjinal fiyatlarını yeniden belirler, ilgili piyasa katılımcılarına kabul edilmiş olan tüm tekliflere ilişkin gün öncesi planlama kapsamındaki sistem satış, sistem alış talimatlarını⁶² bildirir ve gün öncesi planlama kapsamındaki sistem marjinal fiyatlarını yayımlar. Herhangi bir itiraz olmaması durumunda, daha önce hesaplanmış olan sistem marjinal fiyatları Piyasa İşletmecisi tarafından hiçbir suretle değiştirilemez.

g) Her gün saat 14:00'a kadar Piyasa işletmecisi tüm sistem için gün öncesi programını sonuçlandırır.

Sistem İşletmecisi tarafından talep tahmininin bildirilmesi

MADDE 37 – (1) Sistem İşletmecisi tarafından, her gün saat 11:30'a kadar⁶³, bir sonraki güne ait talep tahmini, PYS aracılığıyla yayımlanır.

(2) Sistem İşletmecisi tarafından duyurulan talep tahmini; duyurunun yapıldığı günü takip eden gün saat 00:00'dan başlayarak, saat 24:00'e kadar olan dönemdeki her bir saat içerisinde, sistemdeki tüm üretim tesisleri tarafından karşılanacak toplam talep (MWh) bilgisini içerir.

(3) Sistem İşletmecisi tarafından duyurulan talep tahmininin, var olan imkanlar dahilinde en güncel verilere dayanılarak hazırlanmış olması esastır.

GÜP'lerin ve tüketim tahminlerinin yapısı, içeriği ve bildirilmesi

MADDE 38 – (1) GÜP, kapsadığı zaman dilimi içerisinde her bir saat için, MWh cinsinden, bir üretim tesisi tarafından gerçekleştirilmesi planlanan saatlik toplam aktif elektrik enerjisi üretim ya da bir tüketim birimi tarafından gerçekleştirilmesi planlanan saatlik toplam aktif elektrik enerjisi tüketim miktarı bilgilerinden oluşur ve bildirimin yapıldığı günü takip eden gün 00:00 ile 24:00 saatleri arasındaki dönemi kapsar. Gün öncesi planlama kapsamında verilen GÜP'ler uzlaştırmaya esas elektrik enerjisi teslim noktası bazındadır.

(2) Üretim tesisi niteliğinde olan tüm uzlaştırmaya esas veri-çekiş birimleri, GÜP bildirimini yapmakla yükümlüdür.

(3) Gün öncesi planlama kapsamındaki dengeleme birimlerine ilişkin, ilgili dengeleme birimi bazında belirlenen GÜP'ler her gün saat 11:30'a kadar⁶⁴, 48 inci madde hükümleri doğrultusunda, mevcut olan tüm iletişim imkanları kullanılarak PYS aracılığıyla, Piyasa İşletmecisine bildirilir. GÜP'lerin belirtilen zamana kadar bildirilmemesi durumunda, bir önceki güne ait GÜP'ler geçerli olur.

(4) GÜP vermekle yükümlü olan ancak dengeleme birimi olmayan üretim tesislerine ilişkin, uzlaştırmaya esas veri-çekiş birimi bazındaki GÜP'ler, her gün saat 11:30'a kadar⁶⁵ PYS aracılığıyla bildirilir. Dengeleme birimi olmayan üretim tesislerine ilişkin yapılan GÜP bildirimlerinin, ilgili piyasa katılımcısının kendi yükümlüklerini karşılanmasından sonra arta kalan kısmı, Piyasa İşletmecisi ile yapılmış bir ikili anlaşma⁶⁶ olarak değerlendirilir. PYS'ye

⁵⁹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁶⁰ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁶¹ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁶² 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁶³ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁶⁴ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁶⁵ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁶⁶ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

erişimi olmayan piyasa katılımcıları GÜP'lerini saat 10:00'a kadar⁶⁷ üretim tesisinin bağlı olduğu BYTM'ye bildirir. Bu durumda, BYTM'ler kendilerine bildirilen GÜP'leri, PYS'ye girerler. GÜP'lerin belirtilen zamana kadar bildirilmemesi durumunda, peş peşe gelen takvim günlerine ait olmak şartı aranmaksızın birbirini takip eden iş günleri ve tatil günlerine ilişkin olarak, günlerin sınıflaması kapsamında aynı özellikte olan en son güne ilişkin olarak girilen GÜP söz konusu gün için de geçerli kabul edilir.⁶⁸⁶⁹

(5) Tüketim tahminleri, piyasa katılımcılarının kendi adlarına kayıtlı ancak dengeleme birimi olmayan tüketim tesisleri vasıtasıyla tüketmeyi öngördükleri, bir gün sonrasına ilişkin saatlik MWh cinsinden tahmin edilen tüketim bilgisinden oluşur. Tüketim tahminleri tüm piyasa katılımcıları tarafından her gün saat 11:30'a kadar⁷⁰, PYS aracılığıyla Piyasa İşletmecisine bildirilir. Bir piyasa katılımcısı tarafından ilgili güne ilişkin bir tüketim tahmini bildirimi yapılmaması durumunda, peş peşe gelen takvim günlerine ait olmak şartı aranmaksızın birbirini takip eden iş günleri ve tatil günlerine ilişkin olarak, günlerin sınıflaması kapsamında aynı özellikte olan en son güne ilişkin olarak girilen tüketim tahmini söz konusu gün için de geçerli kabul edilir.⁷¹

(6) Piyasa katılımcılarının ilgili üretim/tüketim tesislerinin üretim/tüketimlerini, herhangi bir talimat almadığı sürece, GÜP'lerinde ve tüketim tahminlerinde belirttiği şekilde gerçekleştirmeleri esastır.

Gün öncesi planlama kapsamındaki sistem satış, sistem alış teklifleri⁷²

MADDE 39 – (1) Gün öncesi planlamaya katılan piyasa katılımcıları, gün öncesi planlama kapsamında saatlik ve/veya blok ve/veya esnek sistem satış⁷³ teklifleri ile saatlik ve/veya blok sistem alış⁷⁴ teklifleri sunabilirler. Gün öncesi planlama kapsamında verilen tüm sistem satış⁷⁵, sistem alış⁷⁶ teklifleri uzlaştırmaya esas elektrik enerjisi teslim noktası bazındadır.

(2) Herhangi bir saat için gün öncesi planlama kapsamındaki bir dengeleme birimine ilişkin sistem satış yönünde sunulan tüm tekliflerin ilgili dengeleme birimi tarafından aynı anda yerine getirilebilir olması esastır. Aynı şekilde, herhangi bir saat için bir gün öncesi planlama kapsamındaki dengeleme birimine ilişkin sistem alış yönünde sunulan tüm tekliflerin ilgili dengeleme birimi tarafından aynı anda yerine getirilebilir olması esastır.⁷⁷

(3) Gün öncesi planlama kapsamında sunulan sistem satış⁷⁸, sistem alış⁷⁹ teklifleri farklı saatler için değişiklik gösterebilen miktar ve fiyat bilgilerinden meydana gelir. Bildirilen tüm teklif fiyatları yüzde birlik hassasiyete sahiptir ve Türkiye'nin resmi para birimindedir. Bildirilen tüm sistem satış⁸⁰ ve sistem alış⁸¹ teklif miktarları 1 MWh ve katları cinsinden ifade edilir.

⁶⁷ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁶⁸ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁶⁹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁷⁰ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁷¹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁷² 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁷³ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁷⁴ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁷⁵ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁷⁶ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁷⁷ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁷⁸ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁷⁹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁸⁰ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁸¹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

(4) Gün öncesi planlama kapsamında sunulan sistem satış⁸², sistem alış⁸³ teklifleri en az aşağıdaki bilgileri içerir;

- a) İlgili piyasa katılımcısının adı ve gün öncesi planlamaya katılım kodu,
- b) Teklifin geçerli olduğu gün,
- c) Esnek teklifler dışında, teklifin geçerli olduğu zaman dilimi,
- ç) Teklif tipi,
- d) Fiyat ve miktar bilgisi.

(5) Gün öncesi planlama kapsamında sunulan tüm sistem satış⁸⁴, sistem alış⁸⁵ tekliflerinin yapısı ve hangi bilgileri içermesi gerektiği Piyasa İşletmecisi tarafından belirlenerek Piyasa Yönetim Sistemi (PYS) aracılığıyla piyasa katılımcılarına bildirilir.

Saatlik satış ve alış tekliflerinin yapısı ve içeriği⁸⁶

MADDE 40 – (1) Gün öncesi planlamaya katılan piyasa katılımcıları, bir gün sonrası için, saatlik olarak gün öncesi planlama kapsamındaki dengeleme birimleri bazında gerçekleştirebilecekleri üretim/tüketim artış ya da azalmalarına ilişkin saatlik satış⁸⁷ ve alış⁸⁸ tekliflerini; teklif fiyatlarını ve teklif miktarlarını içerecek şekilde, bir sonraki günün her saati için, PYS aracılığıyla Piyasa İşletmecisine bildirirler.

(2) Saatlik satış⁸⁹ teklifleri, gün öncesi planlamaya katılan piyasa katılımcısının, bir sonraki günün her bir saati için ilgili dengeleme biriminin, ilk seviye için GÜP'üne, diğer seviyeler için bir önceki seviyede belirtilmiş olan üretim ya da tüketime göre yapmayı teklif ettiği üretim artış ya da tüketim azalmasının MWh cinsinden miktarını ve bu üretim artışı ya da tüketim azalması için talep ettiği birim fiyatı (TL/MWh) içerir.

(3) Saatlik alış⁹⁰ teklifleri, gün öncesi planlamaya katılan piyasa katılımcısının, bir sonraki günün her bir saati için ilgili dengeleme biriminin, ilk seviye için GÜP'üne, diğer seviyeler için bir önceki seviyede belirtilmiş olan üretim ya da tüketime göre yapmayı teklif ettiği üretim azalması ya da tüketim artışının MWh cinsinden miktarını ve bu üretim azalması ya da tüketim artışı için ödemeyi teklif ettiği birim fiyatı (TL/MWh) içerir.

(4) Gün öncesi planlamaya katılan piyasa katılımcıları satış⁹¹ ve alış⁹² yönünde ayrı ayrı olmak üzere 15 miktar seviyesinde saatlik satış⁹³ ve alış⁹⁴ teklifi bildirebilirler. Hidroelektrik santraller hariç olmak üzere, saatlik satış⁹⁵ ve alış⁹⁶ teklif miktarlarına ilişkin fiyatlar satış⁹⁷ ve alış⁹⁸ yönünde ayrı ayrı olmak ve tüm miktar seviyeleri için tek bir fiyat olmak üzere piyasa katılımcısı tarafından bildirilir. Hidroelektrik santraller her bir miktar seviyesi için ayrı teklif fiyatı bildirebilirler. Bildirilen tüm saatlik satış⁹⁹ ve alış¹⁰⁰ teklif miktarlarına ilişkin fiyatlar en

⁸² 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁸³ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁸⁴ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁸⁵ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁸⁶ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁸⁷ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁸⁸ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁸⁹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁹⁰ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁹¹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁹² 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁹³ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁹⁴ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁹⁵ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁹⁶ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁹⁷ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁹⁸ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

⁹⁹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁰⁰ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

az sıfıra eşit ya da sıfırdan büyüktür ve yüzde birlik hassasiyete sahiptir. Tüm saatlik satış¹⁰¹ teklifleri, bir sonraki teklif seviyesinin fiyatı bir önceki teklif seviyesinin fiyatından yüksek ya da eşit olacak şekilde bildirilir. Aynı şekilde, tüm saatlik alış¹⁰² teklifleri, bir sonraki teklif seviyesinin fiyatı bir önceki teklif seviyesinin fiyatından küçük ya da eşit olacak şekilde bildirilir.

(5) Peş peşe gelen takvim günlerine ait olmak şartı aranmaksızın birbirini takip eden iş günlerine ilişkin¹⁰³; gün öncesi planlama kapsamındaki dengeleme birimi bazında, aynı saate denk gelen saatlik satış¹⁰⁴ teklif fiyatlarından ikinci güne ilişkin saatlik satış¹⁰⁵ teklif fiyatlarının ağırlıklı ortalaması, günlerin yukarıdaki sınıflaması kapsamında aynı özellikte olan birinci güne ilişkin saatlik satış¹⁰⁶ teklif fiyatlarının ağırlıklı ortalamasını en fazla %10 oranında aşabilir. Aynı şekilde, ilgili dengeleme birimi bazında, ikinci güne ilişkin saatlik alış¹⁰⁷ teklif fiyatlarının ağırlıklı ortalaması, günlerin yukarıdaki sınıflaması kapsamında aynı özellikte olan birinci güne ilişkin aynı saate denk gelen saatlik alış¹⁰⁸ teklif fiyatlarının ağırlıklı ortalamasından en fazla %10 oranında düşük olabilir. Resmi tatil günleri ile resmi tatil öncesi veya sonrasındaki idari tatil günleri bu kapsamın dışında olup bu tür günlerde teklif fiyatları üzerinde %10 sınırlaması uygulanmaz.¹⁰⁹

(6) Bir saate ilişkin saatlik satış¹¹⁰ teklif miktarlarının toplamının, ilgili dengeleme biriminin takip eden saat içerisinde GÜP değerini gerçekleştirebilmesini sağlayacak şekilde, o saat içinde gerçekleştirebileceği üretim artışı ya da tüketim azalması dikkate alınarak belirlenmesi esastır. Aynı şekilde, bir saate ilişkin saatlik alış¹¹¹ teklif miktarlarının toplamının, ilgili dengeleme biriminin takip eden saat içerisinde GÜP değerini gerçekleştirebilmesini sağlayacak şekilde, o saat içinde gerçekleştirebileceği üretim azalması ya da tüketim artışı dikkate alınarak belirlenmesi esastır.

(7) Gün öncesi planlamaya katılan piyasa katılımcıları, gün öncesi planlama kapsamındaki bir dengeleme birimine ilişkin saatlik tekliflerinin, ilgili dengeleme birimine ilişkin teknik sebeplere dayalı olarak, ancak tamamının kabul edilebileceği şartını taşımasını tercih ederlerse, tekliflerinin kısmi kabul edilemeyeceğini belirtebilirler. Kısmi kabul edilemeyen tekliflere ilişkin oluşturulan talimatların ilgili teklif miktarının tamamını kapsaması esastır.

Blok satış ve alış tekliflerinin yapısı ve içeriği¹¹²

MADDE 41 – (1) Gün öncesi planlamaya katılan piyasa katılımcıları, bir gün sonrası için, birden fazla ardışık saat için geçerli olmak üzere, gün öncesi planlama kapsamındaki dengeleme birimi bazında gerçekleştirebilecekleri üretim/tüketim artış ya da azalmalarına ilişkin blok satış¹¹³ ve alış¹¹⁴ tekliflerini, teklif fiyatlarını ve teklif miktarlarını içerecek şekilde, PYS aracılığıyla Piyasa İşletmecisine bildirirler.

¹⁰¹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁰² 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁰³ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁰⁴ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁰⁵ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁰⁶ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁰⁷ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁰⁸ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁰⁹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

¹¹⁰ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹¹¹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹¹² 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹¹³ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹¹⁴ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

(2) Blok satış¹¹⁵ teklifi, gün öncesi planlamaya katılan piyasa katılımcısının, ilgili dengeleme birimi bazında, belirli bir zaman aralığı için yapmayı teklif ettiği sabit miktarlı üretim artışı ya da tüketim azalmasının saatlik MWh cinsinden miktarını ve blok teklifin kapsadığı tüm zaman aralığı için geçerli olmak üzere bu artış ya da azalma için talep ettiği birim fiyatı (TL/MWh) içerir.

(3) Blok alış¹¹⁶ teklifi, gün öncesi planlamaya katılan piyasa katılımcısının, ilgili dengeleme birimi bazında, belirli bir zaman aralığı için yapmayı teklif ettiği sabit miktarlı üretim azalması ya da tüketim artışının saatlik MWh cinsinden miktarını ve blok teklifin kapsadığı tüm zaman aralığı için geçerli olmak üzere bu azalma ya da artış için ödemeyi teklif ettiği birim fiyatı (TL/MWh) içerir.

(4) Gün öncesi planlamaya katılan piyasa katılımcılarının teklif verebilecekleri bloklar, Sistem İşletmecisi tarafından belirlenip, Piyasa İşletmecisi tarafından uygulanır. Gün öncesi planlamaya katılan piyasa katılımcılarına PYS aracılığıyla kendi blok tekliflerini tanımlama hakkı verilebilir, ancak bu şekilde tanımlanacak olan blok tekliflerin en az 4 saatlik bir zaman dilimini kapsamaması ve gün öncesi planlama kapsamındaki dengeleme birimi bazında bir gün için toplam 5 adedi aşmaması esastır. Gün öncesi planlamaya katılan piyasa katılımcıları gün öncesi planlama kapsamındaki her bir dengeleme birimi için bir günde toplam en fazla 25 adet blok teklif girebilirler.

(5) Peş peşe gelen takvim günlerine ait olmak şartı aranmaksızın birbirini takip eden iş günlerine ilişkin¹¹⁷, gün öncesi planlama kapsamındaki dengeleme birimi bazında, aynı saate denk gelen blok satış¹¹⁸ teklif fiyatlarından ikinci güne ilişkin blok satış¹¹⁹ teklif fiyatlarının ağırlıklı ortalaması, birinci güne ilişkin blok satış¹²⁰ teklif fiyatlarının ağırlıklı ortalamasını en fazla %10 oranında aşabilir. Aynı şekilde, ilgili dengeleme birimi bazında, aynı saate denk gelen blok alış¹²¹ teklif fiyatlarından ikinci güne ilişkin blok alış¹²² teklif fiyatlarının ağırlıklı ortalaması, günlerin yukarıdaki sınıflaması kapsamında aynı özellikte olan birinci güne ilişkin blok alış¹²³ teklif fiyatlarının ağırlıklı ortalamasından en fazla %10 oranında düşük olabilir. Resmi tatil günleri ile resmi tatil öncesi veya sonrasındaki idari tatil günleri bu kapsamın dışında olup bu tür günlerde teklif fiyatları üzerinde %10 sınırlaması uygulanmaz.¹²⁴

(6) Her bir blok teklif ya kapsadığı tüm zaman dilimi için kabul edilir ya da hiç kabul edilmez. Blok teklifler kapsadıkları zaman diliminden daha kısa bir zaman dilimi için kabul edilmezler.

(7) Gün öncesi planlamaya sunulan blok teklifler, kapsadıkları zaman diliminin tamamı için mümkün olan en düşük sistem marjinal fiyatları elde edilecek şekilde gün öncesi planlama modülü aracılığıyla değerlendirilir. Bir dengeleme birimine ilişkin tüm blok satış¹²⁵, alış¹²⁶ teklifleri birbirinden bağımsız olarak değerlendirilir.

Esnek satış tekliflerinin yapısı ve içeriği¹²⁷

MADDE 42 – (1) Esnek yük alma teklifleri, gün öncesi planlama kapsamındaki dengeleme birimi bazında, saatlik satış¹²⁸ ve alış¹²⁹ tekliflerinden ayrı olmak üzere, saatlik

¹¹⁵ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹¹⁶ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹¹⁷ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹¹⁸ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹¹⁹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹²⁰ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹²¹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹²² 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹²³ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹²⁴ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

¹²⁵ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹²⁶ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹²⁷ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

satış¹³⁰ teklif miktarı ve satış¹³¹ teklif fiyatından oluşan satış¹³² teklifleridir. Esnek satış¹³³ teklifleri belirli bir saat ile ilişkili değildir. Esnek satış¹³⁴ tekliflerinin değerlendirilmesi, ilgili esnek satış¹³⁵ teklif fiyatından büyük ya da eşit olacak şekilde, teklifin gün öncesi planlama kapsamındaki en yüksek sistem marjinal fiyatının geçerli olduğu saatte kabul edilmesi esasına dayanır.

(2) Peş peşe gelen takvim günlerine ait olmak şartı aranmaksızın birbirini takip eden iş günlerine ilişkin¹³⁶ gün öncesi planlama kapsamındaki dengeleme birimi bazında, ikinci güne ilişkin esnek satış¹³⁷ teklif fiyatları, günlerin yukarıdaki sınıflaması kapsamında aynı özellikte olan birinci güne ilişkin esnek satış¹³⁸ teklif fiyatlarını en fazla %10 oranında aşabilir. Resmi tatil günleri ile resmi tatil öncesi veya sonrasında idari tatil günleri bu kapsamın dışında olup bu tür günlerde teklif fiyatları üzerinde %10 sınırlaması uygulanmaz.¹³⁹

Sistem satış ve sistem alış tekliflerinin bildirilmesi¹⁴⁰

MADDE 43 – (1) Gün öncesi planlamaya katılan piyasa katılımcıları tarafından, gün öncesi planlama kapsamındaki dengeleme birimi bazında belirlenen sistem satış, sistem alış teklifleri her gün saat 11:30'a kadar, 48 inci madde hükümleri doğrultusunda, mevcut olan tüm iletişim imkanları kullanılarak PYS aracılığıyla Piyasa İşletmecisine bildirilirler. Sistem satış ve sistem alış tekliflerinin belirtilen zamana kadar bildirilmemesi durumunda,

(a) Katılımcı ilgili dengeleme birimine ilişkin GÜP bildirmemiş ise peş peşe gelen takvim günlerine ait olmak şartı aranmaksızın birbirini takip eden iş günleri ve tatil günlerine ilişkin olarak, günlerin sınıflaması kapsamında aynı özellikte olan bir önceki güne ait sistem satış ve sistem alış teklifleri geçerli olur.

(b) Katılımcı tarafından GÜP girişi yapıldığı takdirde ilgili gün için sistem alış ve satış teklifi yok sayılacaktır.

Sistem satış ve sistem alış tekliflerinin değerlendirilmesi¹⁴¹

MADDE 44 – (1) Gün öncesi planlama faaliyetleri kapsamında Piyasa İşletmecisi, gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcıları tarafından sunulan GÜP'ler ile, piyasa katılımcıları tarafından bildirilen tüketim tahminlerini dengelemek üzere, gün öncesi planlama için sunulmuş olan sistem satış¹⁴², sistem alış¹⁴³ tekliflerini öncelikle sistem ve gün öncesi planlama kapsamındaki dengeleme birimlerine ilişkin kısıtları dikkate almaksızın gün öncesi planlama modülü aracılığıyla değerlendirerek gün öncesi kısıtsız üretim/tüketim programını oluşturur. Kısıtsız üretim/tüketim programının oluşturulması için kullanılan teklif fiyatları dikkate alınarak gün öncesi planlama modülü aracılığıyla Piyasa İşletmecisi tarafından gün öncesi planlama kapsamında sistem marjinal fiyatları belirlenir. Herhangi bir saat için kısıtsız

¹²⁸ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹²⁹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹³⁰ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹³¹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹³² 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹³³ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹³⁴ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹³⁵ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹³⁶ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹³⁷ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹³⁸ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹³⁹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

¹⁴⁰ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁴¹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁴² 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁴³ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

üretim/tüketim programının oluşturulmasında sadece blok tekliflerin kullanılması durumunda, sistem marjinal fiyatlarının belirlenmesinde blok teklif fiyatları dikkate alınır.¹⁴⁴

(2) Sistem İşletmecisi;

a) iletim sistemi kısıtlarını,

b) gün öncesi planlama kapsamındaki dengeleme birimlerine ilişkin teknik kısıtları,

c) arz güvenilirliği ve arz kalitesine ilişkin kriterleri,

dikkate alarak, işletme güvenliği ve sistem bütünlüğünü tehlikeye düşürmesi kuvvetle muhtemel kısıtları belirleyerek saat 11:30'a kadar¹⁴⁵ gün öncesi planlama modülüne girer. Gün öncesi planlama modülüne girilen kısıtlar ertesi gün saat 17:00 itibarı ile, nedenleri ile birlikte Sistem İşletmecisi tarafından yayımlanır.

(3) Gün öncesi sistem satış¹⁴⁶, sistem alış¹⁴⁷ teklifleri, gün öncesi planlama modülüne girilmiş olan kısıtlar dikkate alınarak, dengeleme maliyetleri en aza indirilecek şekilde gün öncesi planlama modülü aracılığıyla yeniden değerlendirilir ve tüm sistem için gün öncesi programı oluşturulur.

(4) Gün öncesi programının oluşturulması için kabul edilmiş olan tüm tekliflere ilişkin gün öncesi planlama kapsamındaki sistem satış¹⁴⁸, sistem alış¹⁴⁹ talimatları ve piyasa katılımcılarının tüketim tahminlerine göre bir sonraki güne ilişkin öngörülen dengesizliklerinin giderilmesine yönelik belirlenen saatlik enerji alış, satış miktarları PYS aracılığıyla Piyasa İşletmecisi tarafından belirlenir ve ilgili piyasa katılımcılarına bildirilir.

(5) Bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen şekilde Sistem İşletmecisi tarafından gün öncesi planlama modülüne girilen kısıtlar sebebiyle verilen sistem satış¹⁵⁰, sistem alış¹⁵¹ talimat miktarları, Sistem İşletmecisi tarafından yayımlanır.

(6)¹⁵² Arz ve talep eğrilerinin kesişmemesi durumunda, Piyasa İşletmecisi, tüketim tahminlerinin güncellenmesi talebinde bulunabilir ya da tüketim tahmininin tüm piyasa katılımcılarını eşit oranda etkileyecek şekilde azaltılması yoluna gidilmesi yollarından birini ya da her ikisini birden uygulayabilir. Tüketim tahmininin güncellenmesi durumunda, işlemlerin gerçekleştirileceği zaman planı Piyasa İşletmecisi tarafından piyasa katılımcılarına duyurulur. Kesişim elde edilene kadar, tüketim tahmininin tüm piyasa katılımcılarını eşit oranda etkileyecek şekilde azaltılması yoluna gidilmesi durumunda, azaltılan talep miktarı Piyasa İşletmecisi tarafından Sistem İşletmecisine bildirilir. Bildirilen miktara ilişkin takip eden gün uygulanacak kesinti programı Sistem İşletmecisi tarafından belirlenir ve uygulanır.

Gün öncesi planlama kapsamındaki sistem satış ve sistem alış talimatları¹⁵³

MADDE 45 – (1) Gün öncesi planlama kapsamındaki sistem satış¹⁵⁴, sistem alış¹⁵⁵ talimatları ilgili saat ya da blok tekliflerin geçerli olduğu zaman dilimleri için ilgili dengeleme biriminin MWh bazında artırması ya da azaltması gereken ortalama üretim/tüketim miktarını belirtir. Gün öncesi planlama kapsamında verilen tüm sistem satış¹⁵⁶, sistem alış¹⁵⁷ talimatları uzlaştırmaya esas elektrik enerjisi teslim noktası bazındadır.

¹⁴⁴ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

¹⁴⁵ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁴⁶ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁴⁷ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁴⁸ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁴⁹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁵⁰ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁵¹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁵² 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

¹⁵³ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁵⁴ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁵⁵ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁵⁶ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁵⁷ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

(2) Gün öncesi planlama kapsamında, bir dengeleme birimine ilişkin Piyasa İşletmecisi tarafından oluşturulan sistem satış¹⁵⁸, sistem alış¹⁵⁹ talimat miktarları, talimatın oluşturulması için kabul edilmiş olan ilgili sistem satış¹⁶⁰, sistem alış¹⁶¹ teklif miktarlarından büyük olamaz.

(3) Gün öncesi sistem satış¹⁶², sistem alış¹⁶³ talimatları Piyasa İşletmecisi tarafından her gün saat 13:00'a kadar ilgili gün öncesi planlamaya katılan piyasa katılımcılarına bildirilir.

Talimatlara itiraz edilmesi, itirazların değerlendirilmesi ve sonuçlandırılması

MADDE 46 – (1) Gün öncesi planlama kapsamında, piyasa katılımcıları kendilerine bildirilen sistem satış¹⁶⁴, sistem alış¹⁶⁵ talimatlarının, ilgili sistem satış¹⁶⁶, sistem alış¹⁶⁷ teklifleri ile tutarlı olmaması durumunda, saat 13:00-13:30 arasında Piyasa İşletmecisine itirazda bulunabilirler.

(2) Yapılan itirazlar saat 14:00'a kadar Piyasa İşletmecisi tarafından değerlendirilir. İtirazın haklı bulunması durumunda, talimat miktarı, ilgili sistem satış¹⁶⁸, sistem alış¹⁶⁹ teklifi ile tutarlı hale getirilecek şekilde düzeltilir. Düzeltilen talimatın gün öncesi planlama kapsamındaki diğer piyasa katılımcılarına bildirilmiş olan talimatları etkilemesi durumunda, ilgili saat için Piyasa İşletmecisi tarafından 44 üncü madde hükümleri doğrultusunda yeniden gün öncesi üretim/tüketim programı oluşturulur. Saat 14:00'a kadar, oluşturulan gün öncesi üretim/tüketim programı sonucunda güncellenmiş olan talimat bilgileri ilgili gün öncesi planlamaya katılan piyasa katılımcılarına bildirilir. Gün öncesi planlama faaliyetinin sona ermesinden sonra gün öncesi planlama kapsamında verilmiş olan sistem satış¹⁷⁰, sistem alış¹⁷¹ talimatlarında herhangi bir değişiklik yapılamaz.

(3) Bir dengeleme birimi için dengeleme güç piyasası kapsamında bildirilecek olan KGÜP, ilgili dengeleme birimi için gün öncesi planlama kapsamında bildirilmiş olan GÜP'ü ve gün öncesi planlama kapsamında verilmiş olan sistem satış¹⁷², sistem alış¹⁷³ talimatları dikkate alınarak oluşturulur.

Gün öncesi planlama kapsamındaki sistem satış ve sistem alış talimatlarının etiket değerlerinin belirlenmesine ilişkin esaslar¹⁷⁴

MADDE 47 – (1) Gün öncesi planlama kapsamında, Piyasa İşletmecisi tarafından kısıtsız üretim/tüketim programının oluşturulması için kabul edilmiş ve gün öncesi planlamaya katılan piyasa katılımcılarına fiilen gönderilmiş olan talimatların etiket değeri 0, diğer tüm talimatların etiket değeri 1 olarak, 44 üncü maddede belirtilen yöntem dikkate alınarak Piyasa İşletmecisi tarafından belirlenir.

Gün öncesi planlama kapsamındaki bildirimler

MADDE 48 – (1) Gün öncesi planlama kapsamında,

¹⁵⁸ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁵⁹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁶⁰ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁶¹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁶² 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁶³ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁶⁴ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁶⁵ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁶⁶ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁶⁷ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁶⁸ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁶⁹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁷⁰ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁷¹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁷² 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁷³ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁷⁴ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

- a) ilgili piyasa katılımcıları tarafından GÜP'lerin ve tüketim tahminlerinin bildirilmesi,
 - b) piyasa katılımcıları tarafından sistem satış, sistem alış tekliflerinin¹⁷⁵ bildirilmesi,
 - c) Sistem İşletmecisi tarafından bir sonraki güne ait talep tahmininin duyurulması,
 - ç) Piyasa İşletmecisi tarafından oluşturulmuş olan tüm talimatların ve enerji alış, satış miktarlarının gün öncesi planlamaya katılan piyasa katılımcılarına bildirilmesi,
 - d) yukarıda belirtilenler dışında Piyasa ve Sistem İşletmecisi tarafından ilgili piyasa katılımcılarına yapılacak olan tüm bildirimler, yayımlanacak olan tüm bilgiler ve yapılacak olan tüm duyurular,
 - e) yukarıda belirtilenler dışında ilgili piyasa katılımcıları tarafından Piyasa ve/veya Sistem İşletmecisine yapılacak olan tüm bildirimler,
- PYS aracılığıyla gerçekleştirilir.
- (2) Piyasa katılımcıları PYS'ye erişim sağlayabilmek için gerekli önlemleri almakla yükümlüdürler. Ancak, PYS'nin işler halde olmaması durumunda bildirimler sırasıyla faks ve telefon aracılığıyla gerçekleştirilebilir. Faks ve telefon yolu ile yapılan bildirimler, Piyasa veya Sistem İşletmecisi tarafından PYS'ye aktarılır.
- (3) PYS'nin işler olmaması durumunda, gün öncesi planlama işlemlerinin yürütülmesinde 65 inci maddede ele alınan PYS arıza prosedürleri uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Gün Öncesi Piyasası

Gün öncesi piyasasının işleyişine ilişkin genel esaslar

MADDE 49 – (1) Gün öncesi piyasasına ilişkin işlemler aşağıdaki genel esaslar çerçevesinde yürütülür;

- a) Gün öncesi piyasası işlemleri günlük olarak, saatlik bazda gerçekleştirilir. Her bir gün, 00:00'dan başlayıp, ertesi gün 00:00'da sona eren saatlik zaman dilimlerinden oluşur,
- b) Gün öncesi piyasasında gerçekleşen işlemler ilgili zaman dilimi boyunca sabit seviyeli arz ya da talebe karşılık gelir,
- c) Gün öncesi piyasasında kabul edilen alış-satış teklifleri ilgili piyasa katılımcısı için fiziksel elektrik arzı ya da talebi yükümlülüğü doğurur,
- ç) Gün öncesi piyasasında sonuçlandırılan her bir işlemde Piyasa İşletmecisi ilgili piyasa katılımcısına taraftır,
- d) Gün öncesi piyasasına sunulan tüm teklifler belli bir teklif bölgesi, belli bir gün ve o gün içindeki belli bir zaman dilimi için geçerlidir,
- e) Gün öncesi piyasasında sonuçlandırılan her bir işlem, aktif elektrik enerjisinin uzlaştırmaya esas elektrik enerjisi teslim noktasında veya ulusal iletim sisteminin komşu ülke iletim sistemi ile bağlantı noktasında teslim edilmesi suretiyle tamamlanır.

Gün öncesi piyasası süreci

MADDE 50 – (1) Gün öncesi piyasası günlük olarak yürütülür ve aşağıda belirtilen adımlardan meydana gelir:

- a) Birden fazla teklif bölgesinin bulunması durumunda, Piyasa İşletmecisi, her gün saat 09:30'a kadar, Sistem İşletmecisi tarafından belirlenmiş olan bir gün sonrasında saatlik olarak gün öncesi piyasası için kullanılabilecek iletim kapasitesi değerlerini piyasa katılımcılarına bildirir.
- b) Her gün saat 11:30'a kadar¹⁷⁶, gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcıları gün öncesi piyasası tekliflerini PYS aracılığıyla Piyasa İşletmecisine bildirirler. Bildirilen her bir

¹⁷⁵ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

gün öncesi piyasası teklifi Piyasa İşletmecisi tarafından 12:00'a kadar¹⁷⁷ 57 nci madde hükümleri doğrultusunda değerlendirilerek teklif teyit ya da reddedilir.

c) Her gün saat 11:30-13:00 arasında¹⁷⁸;

1) Piyasa İşletmecisi, bir sonraki güne ait her bir saat ve her bir teklif bölgesi için, gün öncesi piyasası fiyatını hesaplar,

2) Piyasa İşletmecisi, her bir piyasa katılımcısının gün öncesi piyasasında gerçekleştirdiği alış-satış miktarlarını içeren ticari işlem onayını gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcılarına bildirir,

ç) Her gün saat 13:00-13:30 arasında; gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcıları Piyasa İşletmecisi tarafından kendilerine bildirilen ticari işlem onaylarını kontrol ederek, gerekli olduğu durumlarda ticari işlem onaylarına ilişkin itirazlarını Piyasa İşletmecisine bildirirler.

d) Her gün saat 13:30-14:00 arasında; Piyasa İşletmecisi itirazları değerlendirerek, ilgili piyasa katılımcılarına itirazlarının sonucunu bildirir.

Teklif bölgelerinin belirlenmesi ve duyurulması

MADDE 51 – (1) Sistem İşletmecisi, düzenli olarak, iletim sistemindeki uzun vadeli, büyük çaplı ve süreklilik arz eden olası kısıtları belirlemek üzere gerekli analiz ve çalışmaları gerçekleştirir. Bu analiz çerçevesinde, Sistem İşletmecisi, ulusal elektrik sistemini teklif bölgesi olarak adlandırılan alanlara ayırır.

(2) Sistem İşletmecisinin teklif bölgelerinin sınır tanımlarındaki değişiklikleri, teklif bölgelerinin belirlenmesine ilişkin usul ve esaslarda belirtilen zaman sınırları içerisinde Piyasa İşletmecisine bildirmesi esastır. Teklif bölgelerinin sınır tanımlarındaki değişiklikler Piyasa İşletmecisi tarafından piyasa katılımcılarına duyurulur.

Ticaret sınırlarının belirlenmesi ve duyurulması

MADDE 52 – (1) Sistem İşletmecisi ilgili mevzuat uyarınca her gün teklif bölgeleri arasındaki ticaret sınırlarını belirler. Ticaret sınırları dahilindeki tüm iletim kapasitesi Sistem İşletmecisi tarafından gün öncesi piyasasına sunulur. Sistem İşletmecisi, her gün saat 09:30'a kadar bir gün sonrasında saatlik olarak gün öncesi piyasası için kullanılabilecek iletim kapasitesini belirler ve Piyasa İşletmecisine bildirir. Sistem İşletmecisi tarafından belirlenen gün öncesi piyasası için kullanılabilecek iletim kapasitesi değerleri Piyasa İşletmecisi tarafından piyasa katılımcılarına duyurulur.

Gün öncesi piyasası teklifleri

MADDE 53 – (1) Gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcıları, gün öncesi piyasası kapsamında saatlik ve/veya blok ve/veya esnek teklifler sunabilirler. Herhangi bir saat için gün öncesi piyasasına sunulan tüm tekliflerin ilgili piyasa katılımcısı tarafından aynı anda yerine getirilebilir olması esastır.

(2) Gün öncesi piyasası teklifleri farklı saatler için değişiklik gösterebilen miktar ve fiyat bilgilerinden meydana gelir. Bildirilen tüm teklif fiyatları yüzde birlik hassasiyete sahiptir ve Türkiye'nin resmi para birimindedir. Bildirilen tüm teklif miktarları 0,1 MWh'e eşdeğer olan lotlar ve katları cinsinden ifade edilir.¹⁷⁹

(3) Gün öncesi piyasasında verilen teklifler en az aşağıdaki bilgileri içerir;

a) İlgili piyasa katılımcısının adı ve gün öncesi piyasasına katılım kodu,

¹⁷⁶ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁷⁷ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁷⁸ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁷⁹ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

- b) Teklifin geçerli olduğu gün,
- c) Esnek teklifler dışında, teklifin geçerli olduğu zaman dilimi,
- ç) Teklifin geçerli olduğu teklif bölgesi,
- d) Teklif tipi,
- e) Fiyat ve miktar bilgisi.

(4) Gün öncesi piyasasına sunulan tüm tekliflerin yapısı ve hangi bilgileri içermesi gerektiği Piyasa İşletmecisi tarafından belirlenerek Piyasa Yönetim Sistemi (PYS) aracılığıyla piyasa katılımcılarına bildirilir.

(5) Gün öncesi piyasası teklifleri, sadece, ilgili piyasa katılımcısının üretim ya da tüketim yaptığı ya da uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirimlerinin bulunduğu teklif bölgeleri için verilebilir.

Saatlik alış-satış tekliflerinin yapısı ve içeriği

MADDE 54 – (1) Gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcıları, bir sonraki günün her saati için, saatlik aktif elektrik enerjisi alış-satışına ilişkin saatlik alış-satış tekliflerini, Piyasa Yönetim Sistemi (PYS) aracılığıyla Piyasa İşletmecisine bildirirler.

(2) Gün öncesi piyasasına sunulan her bir saatlik alış-satış teklifi; alış ve satış yönünde ayrı ayrı olmak üzere en fazla 32 fiyat seviyesinden oluşan fiyat-miktar ikililerinden meydana gelir.

(3) Gün öncesi piyasasına sunulan bir alış teklifini oluşturan her bir fiyat-miktar ikilisi, ilgili piyasa katılımcısının teklifte belirtilen miktarı aşmayacak miktardaki aktif elektrik enerjisini almayı teklif ettiği maksimum birim MWh fiyatını belirtir. Sistemden alış miktarı artan şekilde sıralanmış olan ardışık iki alış teklifinden ikinci teklifin fiyatı, ilk teklifin fiyatından düşük olacak şekilde belirlenir.

(4) Gün öncesi piyasasına sunulan bir satış teklifini oluşturan her bir fiyat-miktar ikilisi, ilgili piyasa katılımcısının teklifte belirtilen miktarı aşmayacak miktardaki aktif elektrik enerjisini satmayı teklif ettiği minimum birim MWh fiyatını belirtir. Sisteme satış miktarı artan şekilde sıralanmış olan ardışık iki satış teklifinden ikinci teklifin fiyatı, ilk teklifin fiyatından yüksek olacak şekilde belirlenir.

(5) Gün öncesi piyasasına katılan bir piyasa katılımcısının her bir fiyat seviyesi için geçerli tek bir saatlik alış ya da satış teklifi bulunabilir. Gün öncesi piyasasına katılan bir piyasa katılımcısının aynı fiyat seviyesi için geçerli hem saatlik alış teklifi, hem de saatlik satış teklifi bulunamaz.

(6) Gün öncesi piyasasına saatlik alış-satış teklifi sunmak üzere kullanılacak olan asgari ve azami fiyat limitleri, Piyasa İşletmecisi tarafından belirlenerek PYS aracılığıyla piyasa katılımcılarına duyurulur. Azami fiyat limitlerinin, piyasada beklenen en yüksek fiyattan çok daha yüksek bir seviyede belirlenmesi esastır. Gün öncesi piyasasına sunulan tüm saatlik alış-satış tekliflerine ilişkin fiyatlar, fiyat limitlerini içerecek şekilde sunulur. Değişen piyasa koşullarına göre Piyasa İşletmecisi, asgari ve azami fiyat limitlerini güncelleyerek, PYS aracılığıyla piyasa katılımcılarına duyurur.

Blok alış satış tekliflerinin yapısı ve içeriği

MADDE 55 – (1) Gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcıları, bir gün sonrası için, birden fazla ardışık saat için geçerli aktif elektrik enerjisi alış ya da satışına ilişkin blok alış-satış tekliflerini, PYS aracılığıyla Piyasa İşletmecisine ve Sistem İşletmecisine bildirirler.

(2) Blok alış teklifi, gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcısının, belirli bir zaman aralığı için gün öncesi piyasasından yapmayı teklif ettiği sabit miktarlı alışın saatlik

lot¹⁸⁰ cinsinden miktarını ve blok teklifin kapsadığı tüm zaman aralığı için geçerli olmak üzere bu alış için ödemeyi teklif ettiği birim fiyatı (TL/MWh) içerir.

(3) Blok satış teklifi, gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcısının, belirli bir zaman aralığı için gün öncesi piyasasına yapmayı teklif ettiği sabit miktarlı satışın saatlik lot¹⁸¹ cinsinden miktarını ve blok teklifin kapsadığı tüm zaman aralığı için geçerli olmak üzere bu satış için talep ettiği birim fiyatı (TL/MWh) içerir.

(4) Gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcıları, bir günün aynı ya da farklı zaman dilimlerini kapsayan birden fazla blok teklif sunabilirler. Blok teklifler ardışık tam saatlerden meydana gelir. Gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcılarının teklif verebilecekleri bloklar, Sistem İşletmecisi tarafından belirlenip, Piyasa İşletmecisi tarafından uygulanır. Gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcılarına PYS aracılığıyla kendi blok tekliflerini tanımlama hakkı verilebilir, ancak bu şekilde tanımlanacak olan blok tekliflerin en az 4 saatlik bir zaman dilimini kapsamaması esastır. Gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcıları bir günde toplam en fazla 50 adet blok teklif verebilirler.

(5) Her bir blok teklif ya kapsadığı tüm zaman dilimi için kabul edilir ya da hiç kabul edilmez. Blok teklifler kapsadıkları zaman diliminden daha kısa bir zaman dilimi için kabul edilmezler.

(6) En fazla üç adet blok teklif için geçerli olmak üzere blok teklifler arasında ilişki kurulabilir. Bu şekilde birbiri ile ilişkilendirilen üç blok tekliften ilki tek başına kabul edilebilirken, ikincisi ilkinin kabul edilmesi şartına bağlı olarak, üçüncüsü ise ilk ikisinin kabul edilmesi şartına bağlı olarak kabul edilir. Bu şekilde birbiri ile ilişkilendirilmiş olan blok tekliflerin tamamının alış ya da satış blok teklifi olması ve aynı satış portföyü ve teklif bölgesi ile ilişkili olması esastır.

Esnek satış tekliflerinin yapısı ve içeriği

MADDE 56 – (1) Esnek satış teklifleri, saatlik alış-satış tekliflerinden ayrı olmak üzere, belirli bir saat ile ilişkili olmayan saatlik satış teklifleridir. Gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcıları, bir gün sonrası için esnek satış tekliflerini PYS aracılığıyla Piyasa İşletmecisine bildirirler.

Gün öncesi piyasası tekliflerinin bildirilmesi ve teyit edilmesi

MADDE 57 – (1) Herhangi bir güne ilişkin gün öncesi piyasası tekliflerinin bildiriminin yapılabileceği, ilgili günün 5 gün öncesinden başlayarak, bir önceki gün saat 11:30'a kadar¹⁸² süren zaman dilimine teklif bildirim süresi adı verilir. Gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcıları tarafından, herhangi bir güne ilişkin gün öncesi piyasası teklifleri, teklif bildirim süresi içinde, PYS aracılığıyla Piyasa İşletmecisine bildirilir.

(2) Tekliflerin, gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcıları tarafından belirtilen teklif bildirim süresi içerisinde, 66 ncı madde hükümleri doğrultusunda, mevcut olan tüm iletişim imkanları kullanılarak Piyasa İşletmecisine bildirilir.

(3) Gün öncesi piyasası tekliflerinin bildirimi, tekliflerin PYS'ye kaydının tamamlanması ile gerçekleştirilir. Tekliflerin PYS'ye kaydının tamamlanması asgari olarak teklife bir kayıt numarası verilmesi ve teklifin PYS'ye giriliş zamanının saat, dakika, saniye olarak kaydedilmesi suretiyle gerçekleştirilir. PYS'ye kaydı tamamlanan gün öncesi piyasası teklifleri, gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcıları tarafından, sadece kendi teklifleri ile sınırlı olmak üzere, PYS aracılığıyla görüntülenebilir.

¹⁸⁰ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁸¹ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁸² 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

(4) PYS aracılığıyla bildirilen her bir gün öncesi piyasası teklifi Piyasa İşletmecisi tarafından;

a) teminat yükümlülüklerinin sağlanıp sağlanmadığının ve

b) gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcıları ya da Piyasa İşletmecisi tarafından belirlenen; her bir piyasa katılımcısı tarafından gün öncesi piyasasına teklif edilebilecek toplam alış ya da satış miktarı sınırlarının aşılp aşılmadığının tespit edilmesi amacıyla kontrol edilir. Belirtilen kriterleri sağlayan teklifler Piyasa İşletmecisi tarafından teyit edilirler. Teyit edilen gün öncesi piyasası teklifleri geçerlilik kazanır. Belirtilen kriterleri sağlamayan teklifler Piyasa İşletmecisi tarafından gerekçesi belirtilerek reddedilir ve gün öncesi piyasası faaliyetleri kapsamında dikkate alınmaz. Bu şekilde Piyasa İşletmecisi tarafından reddedilen bir gün öncesi piyasası teklifi ilgili piyasa katılımcısı tarafından teklif bildirim süresi içerisinde, belirtilen kriterleri sağlayacak şekilde düzeltilerek yeniden bildirilebilir. Piyasa İşletmecisinin PYS'ye bildirilen her bir teklifin kabul ya da reddine ilişkin değerlendirmeyi teklif bildiriminin yapılabileceği son gün saat 12:00'ye kadar¹⁸³ tamamlaması esastır. Bu süre içinde değerlendirme işlemi tamamlanmayan gün öncesi piyasası tekliflerine ilişkin olarak ilgili piyasa katılımcısı Piyasa İşletmecisini bilgilendirir.

(5) Gün öncesi piyasasına katılan bir piyasa katılımcısı tarafından bildirimi yapılmış ya da teyit edilerek geçerlilik kazanmış olan bir gün öncesi piyasası teklifi, ilgili piyasa katılımcısı tarafından, teklif bildirim süresi dahilinde yeni bir teklif ile değiştirilebilir. Değişiklik yapılan her bir teklifin bu maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen kriterler doğrultusunda kontrol edilerek yeniden teyit edilmesi esastır. Teyit edilmiş olan herhangi bir gün öncesi piyasası teklifi, teyit edilmiş olan yeni bir teklif ile değiştirilmediği sürece geçerliliğini sürdürür. Bir gün öncesi piyasası teklifinde yapılan her bir değişikliğe ilişkin kayıtlar PYS'de saklanır.

Gün öncesi piyasasında fiyat belirleme süreci

MADDE 58 – (1) Gün öncesi piyasasında gün öncesi fiyatlarının belirlenmesi süreci günlük olarak, her gün saat 12:00-13:00 arasında¹⁸⁴, ilgili günün her bir saati için yürütülür ve aşağıdaki adımlardan meydana gelir:

a) Tüm teklif bölgeleri için sunulmuş olan gün öncesi piyasası teklifleri dikkate alınarak, bölgeler arasındaki iletim kısıtları dikkate alınmaksızın, ilgili günün her bir saati için tek bir KPTF hesaplanır.

b) Her bir teklif bölgesi için KPTF seviyesinde gerçekleşen alış-satış miktarları ve birbiri arasında iletim kısıtı olan hatlarla bağlı her iki teklif bölgesi için bölgeler arası öngörülen enerji akış miktarları tespit edilir. Bölgeler arası öngörülen akış miktarlarının, gün öncesi piyasası için tahsis edilmiş olan iletim kapasitesinden daha az ya da eşit olduğu durumda ilgili teklif bölgeleri için KPTF, NPTF olarak belirlenir. Bölgeler arası öngörülen akış miktarlarının, gün öncesi piyasası için tahsis edilmiş olan iletim kapasitesini aştığının tespit edilmesi durumunda, bölgeler arası iletim kısıtlarını giderecek şekilde her bir teklif bölgesi ve her bir saat için ayrı NPTF'ler belirlenir.

c) Belirlenen NPTF seviyesinde her bir piyasa katılımcısının gün öncesi piyasası kapsamında gerçekleştirdiği alış ya da satış miktarı belirlenerek piyasa katılımcılarına ticari işlem onayıyla bildirilir.

Gün öncesi piyasasında eşleştirme ve KPTF'nin belirlenmesi

¹⁸³ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁸⁴ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

MADDE 59 – (1) Tüm teklif bölgeleri için, saatlik alış-satış tekliflerinin eşleştirilmesi ve KPTF'nin hesaplanması, gün öncesi piyasasına sunulmuş olan tüm teklifler dikkate alınarak, aşağıda belirtildiği şekilde gerçekleştirilir:

a) Gün öncesi piyasasına ilgili saat için sunulmuş olan tüm saatlik satış teklifleri, en düşük fiyata sahip fiyat-miktar ikilisinden başlayıp en yüksek fiyata sahip fiyat-miktar ikilisine kadar artan fiyata göre sıralanarak tek bir teklif olacak şekilde birleştirilir. Her bir fiyat-miktar ikilisi, artan fiyat doğrultusunda, takip eden fiyat-miktar ikilisi ile lineer interpolasyon yöntemi ile birleştirilerek arz eğrisi oluşturulur. Teyit edilmiş tüm saatlik satış tekliflerindeki miktarlar toplamının sıfır olması durumunda, arz eğrisi, azami ve asgari fiyat limitleri dahilinde miktarın sıfır olduğu bir eğriden meydana gelir.

b) Gün öncesi piyasasına ilgili saat için sunulmuş olan tüm saatlik alış teklifleri, en yüksek fiyata sahip fiyat-miktar ikilisinden başlayıp en düşük fiyata sahip fiyat-miktar ikilisine kadar azalan fiyata göre sıralanarak tek bir teklif olacak şekilde birleştirilir. Her bir fiyat-miktar ikilisi, azalan fiyat doğrultusunda, takip eden fiyat-miktar ikilisi ile lineer interpolasyon yöntemi ile birleştirilerek talep eğrisi oluşturulur. Teyit edilmiş tüm saatlik alış tekliflerindeki miktarlar toplamının sıfır olması durumunda, talep eğrisi, azami ve asgari fiyat limitleri dahilinde miktarın sıfır olduğu bir eğriden meydana gelir.

c) Her bir saat için (a) ve (b) bentlerinde belirtildiği şekilde oluşturulan arz ve talep eğrileri kesiştirilerek piyasada alınan ve satılan elektrik enerjisi miktarının ve el değiştiren enerjinin fiyatının aynı olduğu kesişme noktası ve bu noktaya karşılık gelen fiyat tespit edilir. Arz ve talep eğrilerinin, tek bir miktar seviyesinde bir fiyat aralığı oluşturan bir doğru parçası üzerinde kesişmeleri durumunda, fiyat aralığının sınırlarını oluşturan alt ve üst fiyatların aritmetik ortalamalarının alınması suretiyle kesişme noktasına karşılık gelen fiyat belirlenir.

ç) Blok teklifler 61 inci maddede, esnek teklifler ise 62 nci maddede belirtildiği şekilde değerlendirilerek ilgili günün her bir saati için KPTF'ler belirlenir.

Gün öncesi piyasasında kısıt giderme süreci ve NPTF'lerin belirlenmesi

MADDE 60 – (1) 59 uncu maddede belirlenen yöntem çerçevesinde KPTF'lerin belirlenmesinin ardından Piyasa İşletmecisi her bir teklif bölgesi için, KPTF seviyesindeki alış ve satış miktarlarını hesaplar. Alış ve satış miktarları, ilgili teklif bölgesi için verilen saatlik alış-satış tekliflerinde fiyatları KPTF'ye eşit fiyat-miktar ikililerindeki miktarlar ve kabul edilen blok ve esnek teklif miktarları dikkate alınarak hesaplanır.

(2) İlgili teklif bölgesi için KPTF seviyesindeki alış ve satış miktarları arasındaki fark, gün öncesi piyasası işlemleri için ayrılmış olan iletim kapasitesinden daha az ya da eşitse ilgili teklif bölgesi için NPTF, KPTF'ye eşit olarak belirlenir.

(3) Bir ya da daha fazla teklif bölgesi için, KPTF seviyesindeki alış ve satış miktarları arasındaki farkın, gün öncesi piyasası işlemleri için ayrılmış olan iletim kapasitesinden büyük olması durumunda, kısıtın her iki tarafındaki teklif bölgelerinden enerji fazlası olan bölgenin fiyatı KPTF'den başlayarak azaltılıp, enerji eksiği olan bölgenin fiyatı KPTF'den başlayarak artırılarak, bölgeler arasındaki akış gün öncesi piyasası işlemleri için ayrılmış olan iletim kapasitesini aşmayacak seviyeye indirilir. Belirlenen yeni fiyat seviyesindeki alış ve satış miktarları arasındaki farkın gün öncesi piyasası işlemleri için ayrılmış olan iletim kapasitesini aşmaması şartı bütün teklif bölgeleri için sağlanana kadar aynı işlemler tekrarlanır. Bu işlem, ilgili teklif bölgesi için geçerli tüm gün öncesi piyasası teklifleri dikkate alınarak, daha düşük fiyata sahip bölgelerdeki enerjinin daha yüksek fiyata sahip bölgelere akışını azami ölçüde gerçekleştirme ve tüm bölgelerde iletim kısıtlarının aşılmadığı en düşük fiyatı elde etme esasına dayalı olarak yürütülür. Bu şekilde tüm teklif bölgeleri için hesaplanan yeni fiyat seviyeleri ilgili bölgeler için NPTF olarak belirlenir.

(4) Arz ve talep eğrilerinin kesişmemesi durumunda, Piyasa İşletmecisi, azami fiyat limitlerinin artırılarak gün öncesi piyasası tekliflerinin yeniden toplanması ve piyasa

işlemlerinin yenilenmesi ya da bu kesişim elde edilene kadar, alış teklif miktarlarının tüm piyasa katılımcılarını eşit oranda etkileyecek şekilde azaltılması yollarından birini ya da her ikisini birden uygulayabilir. Gün öncesi piyasası işlemlerinin yenilenmesi durumunda, işlemlerin gerçekleştirileceği zaman planı Piyasa İşletmecisi tarafından piyasa katılımcılarına duyurulur. Kesişim elde edilene kadar, alış teklif miktarlarının tüm piyasa katılımcılarını eşit oranda etkileyecek şekilde azaltılması yoluna gidilmesi durumunda, azaltılan talep miktarı Piyasa İşletmecisi tarafından Sistem İşletmecisine bildirilir. Bildirilen miktara ilişkin takip eden gün uygulanacak kesinti programı Sistem İşletmecisi tarafından belirlenir ve uygulanır.

(5)¹⁸⁵ Gün ışığından daha fazla yararlanılması amacıyla ileri saat uygulamasının yapıldığı günlerde, gün öncesi piyasası teklifleri 23 veya 25 saat için toplanır ve NPTF bu teklifler dikkate alınarak belirlenir.

Blok tekliflerin değerlendirilmesi

MADDE 61 – (1) Blok teklifler, aşağıdaki kriterlerin karşılanması durumunda kabul edilirler:

a) Blok satış teklifleri, kapsadığı ardışık saat dilimleri için saatlik alış-satış tekliflerinin eşleştirilmesi sonucu belirlenen fiyatların, ilgili blok teklifin teklif fiyatına eşit ya da bu fiyatın üzerinde olması durumunda kabul edilir.

b) Blok alış teklifleri, kapsadığı ardışık saat dilimleri için saatlik alış-satış tekliflerinin eşleştirilmesi sonucu belirlenen fiyatların, ilgili blok teklifin teklif fiyatına eşit ya da bu fiyatın altında olması durumunda kabul edilir.

c) Blok teklifin (a) ya da (b) bentlerinde belirtilen kabul kriterlerini sağlaması durumunda, blok teklif kapsadığı tüm saat dilimlerini kapsayacak şekilde kabul edilir.

(2) Gün öncesi piyasasına sunulan blok teklifler, belli bir saat için, mümkün olan en düşük KPTF ve tüm teklif bölgeleri için mümkün olan en düşük NPTF'ler elde edilecek şekilde PYS aracılığıyla değerlendirilir.

Esnek satış tekliflerin değerlendirilmesi

MADDE 62 – (1) Esnek satış tekliflerinin değerlendirilmesi, ilgili esnek satış teklif fiyatından büyük ya da eşit olacak şekilde, en yüksek saatlik piyasa takas fiyatının geçerli olduğu saatte, teklifin kabul edilmesi esasına dayanır. Esnek satış teklifleri, teklif fiyatı ve teklif fiyatının aynı olması durumunda teklifin PYS'ye kaydının tamamlanması zamanı dikkate alınarak belirlenen sıra ile değerlendirilir. Saatlik ve blok teklifler esnek tekliflerden önceliklidir.

Ticari işlem onayı

MADDE 63 – (1) Piyasa İşletmecisi, her bir teklif bölgesi için NPTF'nin hesaplanmasını takiben, onaylanmış alış-satış miktarlarını içerir ticari işlem onayı ile ilgili piyasa katılımcısına, kendisi için hesaplanan alış-satış miktarlarını bildirir.

(2) Ticari işlem onayı ilgili piyasa katılımcılarına saat 13:00'a kadar Piyasa İşletmecisi tarafından iletilir. Ticari işlem onayı en az şu bilgileri içerir:

- a) İlgili piyasa katılımcısının adı ve gün öncesi piyasasına katılım kodu,
- b) Teklif geçerlilik tarihi,
- c) Teklifin geçerli olduğu zaman dilimi,
- ç) Teklifin geçerli olduğu teklif bölgesi,
- d) İlgili piyasa katılımcısı tarafından alınıp satılan miktarlar,
- e) Onaylanmış alış-satış fiyatı.

¹⁸⁵ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

(3) Gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcılarına, bu bildirimlerin içeriğinde hata bulunması durumunda itiraz edebilmeleri için saat 13:30'a kadar süre tanınır. İtirazlar sadece hatanın Piyasa İşletmecisinden kaynaklanması durumunda kabul edilir. İtirazın haklı olması durumunda, Piyasa İşletmecisi alış-satış miktarlarını düzelterek, düzeltilmiş ticari işlem onayını saat 14:00'e kadar ilgili piyasa katılımcısına göndermekle yükümlüdür. 65 inci maddede belirlenen PYS arıza prosedürleri uyarınca ticari işlem onayının iletilmesinin gecikmesi durumunda, piyasa katılımcılarına, ticari işlem onayının Piyasa İşletmecisi tarafından gönderildiği zamandan başlamak üzere, 30 dakikalık itiraz süresi tanınır. Piyasa İşletmecisi, bu itirazın haklı olması durumunda, düzeltilmiş ticari işlem onayını 30 dakika içerisinde ilgili katılımcıya göndermekle yükümlüdür.

(4) Yapılan itiraz Piyasa İşletmecisi tarafından haklı bulunmadığı sürece, ilgili piyasa katılımcısının yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz. Kendisine tanınan süre içinde itirazda bulunmayan ilgili piyasa katılımcısı, ticari işlem onayını tüm içeriğiyle birlikte kabul etmiş sayılır. Yapılan ticari işlem onayları, itiraz süresinin tamamlanmasından sonra içerdikleri miktarlar çerçevesinde sözleşme niteliği kazanırlar.

(5) Ticari işlem onaylarının gecikmesi durumunda, Piyasa İşletmecisi, gerekli görmesi halinde, piyasa katılımcılarına duyurmak şartıyla, ticari işlem onayları ve itirazlar için farklı kurallar belirleyebilir.

Gün öncesi piyasası sonuçlarının sistem işletmecisine bildirilmesi

MADDE 64 – (1) Ticari işlem onayından sonra, Piyasa İşletmecisi, Sistem İşletmecisi tarafından belirlenen zaman çizelgesi dahilinde, ticari işlem onayları tamamlanmış gün öncesi piyasası sonuçlarını, Sistem İşletmecisi tarafından belirlenen formatta Sistem İşletmecisine sunar.

PYS arıza prosedürleri

MADDE 65 – (1) Piyasa İşletmecisinin piyasa faaliyetlerinin yürütülmesinde kullandığı bilgisayar, yazılım ya da diğer teknolojik altyapılarda işlemlerin sağlıklı bir şekilde sürdürülmesini önleyecek nitelikte problemler oluşması veya Piyasa İşletmecisinin kullandığı iletişim hatlarının kesilmesi durumunda PYS arıza prosedürleri uygulanır.

(2) PYS'nin beklenmedik şekilde arızalanması durumunda, Piyasa İşletmecisinin bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda tamamlaması gereken süreçleri belirlenmiş olan süre zarfında tamamlayamayacağının ortaya çıkması durumunda Piyasa İşletmecisi, süreçlerin tamamlanabilmesi için yeni süreler belirler. Bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmesi gereken bildirimler 66 ncı maddede belirtilen alternatif kanallar kullanılarak gerçekleştirilir. Piyasa İşletmecisinin PYS'nin arızalanması ve ilgili günün başlamasından önce gün öncesi piyasası işlemlerini tamamlayamaması durumunda, piyasa katılımcılarının bu durumun başlamasından bir önceki gün ya da Piyasa İşletmecisi tarafından duyurulacak benzer bir güne ait ticari işlem onaylarında yer alan değerler, arıza durumunun devam ettiği sürece, saatlik olarak kullanılır. PYS arıza prosedürlerinin sona erme zamanı Piyasa İşletmecisi tarafından gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcılarına duyurulur.

(3) Piyasa İşletmecisi ve gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcıları PYS arıza prosedürlerinin geçerli olduğu durumlarda derhal ulaşılabilecek en az bir kişiyi belirlemek, ilgili telefon ve faks numaralarını karşı tarafa sağlamak ve iletişim bilgileri değiştiğinde karşı tarafı bilgilendirmekle yükümlüdürler.

(4) Piyasa İşletmecisi PYS'nin arızalanmaması için gerekli önlemleri almakla yükümlüdür. PYS arıza prosedürlerinin yürütülmesi sonucunda ortaya çıkan ilave maliyetlerden ve zararlardan Piyasa İşletmecisi sorumlu tutulamaz.

Gün öncesi piyasası kapsamındaki bildirimler

MADDE 66 – (1) Gün öncesi piyasası kapsamında,

- a) Sistem İşletmecisi tarafından belirlenen teklif bölgelerinin Piyasa İşletmecisine ve ilgili piyasa katılımcılarına bildirilmesi,
- b) Sistem İşletmecisi tarafından belirlenen, gün öncesi piyasası için kullanılabilecek iletim kapasitelerinin Piyasa İşletmecisine ve ilgili piyasa katılımcılarına bildirilmesi,
- c) gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcıları tarafından gün öncesi piyasası tekliflerinin Piyasa İşletmecisine bildirilmesi,
- ç) gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcıları tarafından bildirilmiş olan gün öncesi piyasası tekliflerinin teyit ya da reddine ilişkin bilginin ilgili piyasa katılımcılarına bildirilmesi,
- d) teklif bölgeleri için belirlenmiş gün öncesi fiyatlarının piyasa katılımcılarına duyurulması,
- e) Piyasa İşletmecisi tarafından ticari işlem onaylarının ilgili piyasa katılımcılarına bildirilmesi,
- f) ticari işlem onaylarına gün öncesi piyasasına katılan piyasa katılımcıları tarafından yapılan itirazların Piyasa İşletmecisine ve sonuçlarının Piyasa İşletmecisi tarafından ilgili piyasa katılımcılarına bildirilmesi,
- g) gün öncesi piyasası sonuçlarına ilişkin Piyasa İşletmecisi tarafından Sistem İşletmecisine yapılan bildirimler,
- ğ) yukarıda belirtilenler dışında Piyasa ve Sistem İşletmecisi tarafından ilgili piyasa katılımcılarına yapılacak olan tüm bildirimler, yayımlanacak olan tüm bilgiler ve yapılacak olan tüm duyurular,

h) yukarıda belirtilenler dışında ilgili piyasa katılımcıları tarafından Piyasa ve/veya Sistem İşletmecisine yapılacak olan tüm bildirimler

PYS aracılığıyla gerçekleştirilir.

(2) Piyasa katılımcıları PYS'ye erişim sağlayabilmek için gerekli önlemleri almakla yükümlüdürler. Ancak, PYS'nin işler halde olmaması durumunda bildirimler sırasıyla faks ve telefon aracılığıyla gerçekleştirilebilir. Faks ve telefon yolu ile yapılan bildirimler, Piyasa veya Sistem İşletmecisi tarafından daha sonra mümkün olan en kısa sürede PYS'ye aktarılır.

BEŞİNCİ KISIM
Dengeleme Güç Piyasasına İlişkin Hükümler
BİRİNCİ BÖLÜM
Dengeleme Güç Piyasası

Dengeleme güç piyasasının işleyişine ilişkin genel esaslar

MADDE 67 – (1) Dengeleme güç piyasasına ilişkin işlemler aşağıdaki genel esaslar çerçevesinde yürütülür;

- a) Dengeleme güç piyasası teklifleri günlük olarak, saatlik bazda verilir. Her bir gün, 00:00'dan başlayıp, ertesi gün 00:00'da sona eren saatlik zaman dilimlerinden oluşur,
- b) Dengeleme güç piyasasına sunulan tüm teklifler belli bir dengeleme birimi, belli bir teklif bölgesi, belli bir gün ve o gün içindeki belli bir zaman dilimi için geçerlidir,
- c) Dengeleme güç piyasasına sunulan tekliflerde, sunulan teklifin yapısı ile uyumlu olacak şekilde, ilgili dengeleme birimine ait teknik olarak gerçekleştirebilecek tüm kapasitenin teklif edilmesi esastır. Dengeleme güç piyasasına teklif verme aşamasından önce Elektrik Piyasası Yan Hizmetler Yönetmeliği kapsamında sağlanması zorunlu olan primer frekans kontrolü rezerv miktarına karşılık gelen kapasite bu kapasitenin haricindedir. Hidrolik

üretim tesisleri teklif edebilecekleri kapasiteyi belirlerken su kullanımı ve rezerv yönetimine ilişkin kısıtları dikkate alabilirler,

ç) Dengeleme güç piyasası kapsamında Sistem İşletmecisi tarafından verilen talimatların başlangıç ve bitiş zamanları arasında sabit seviyeli arz ya da talebe karşılık geldiği varsayılır,

d) Dengeleme güç piyasasında kabul edilen yük alma, yük atma teklifleri ilgili piyasa katılımcısı için fiziksel elektrik arzı ya da talebi yükümlülüğü doğurur,

e) Dengeleme güç piyasası talimatları Dengeleme Güç Piyasasının kapsamında kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programının ve yük alma yük atma teklif bildiriminin sona ermesinden itibaren ilgili günün sonuna kadar herhangi bir anda verilebilir,

f) Dengeleme güç piyasasında sonuçlandırılan her bir işlem, ilgili talimat süresince, aktif elektrik enerjisinin uzlaştırmaya esas elektrik enerjisi teslim noktasında teslim edilmesi suretiyle gerçekleştirilir.

Dengeleme güç piyasası süreci

MADDE 68 – (1) Dengeleme güç piyasasına ilişkin süreç, her gün saat 14:00 itibariyle gün öncesi dengelemenin tamamlanması ile başlar ve aşağıda belirtilen adımlar çerçevesinde günlük olarak yürütülür;

a) Her gün saat 16:00'a kadar, dengeleme güç piyasasına katılan her bir piyasa katılımcısı, kendi adına kayıtlı üretim ve tüketim tesisi niteliğindeki tüm uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimleri için saatlik üretim ya da tüketim değerlerini içeren kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programlarını ve dengeleme güç piyasasına ilişkin yük alma, yük atma tekliflerini PYS aracılığıyla Sistem İşletmecisine bildirir.

b) Her gün saat 17:00'a kadar, Sistem İşletmecisi yapılan kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programı bildirimlerini ve yük alma, yük atma tekliflerini kontrol ederek bildirimlerde maddi hata olup olmadığını tespit eder. Sistem İşletmecisi hatalı bildirimlere ilişkin ilgili piyasa katılımcısı ile bağlantıya geçerek saat 17:00'a kadar gerekli düzeltmelerin yapılmasını sağlar.

c) Dengeleme güç piyasası kapsamında sunulan yük alma, yük atma teklifleri Sistem İşletmecisi tarafından her bir teklif bölgesi ve her bir saat için fiyat sırasına dizilir.

ç) Her gün saat 17:00'den itibaren, ilgili güne ilişkin sistemde meydana gelen veya geleceği öngörülebilir enerji açığı ya da fazlasının giderilmesi, sistem kısıtlarının giderilmesi ve/veya yan hizmet sağlanmasına ilişkin kapasite oluşturulması amacıyla Sistem İşletmecisi tarafından dengeleme güç piyasası kapsamında sunulan yük alma, yük atma teklifleri değerlendirilerek uygun bulunan tekliflere ilişkin talimatlar ilgili piyasa katılımcılarına bildirilir. Talimatların sona ermesi ile ilgili bildirimler ilgili piyasa katılımcılarına yapılır.

d) Dengeleme güç piyasası kapsamında oluşturulan talimatlar, dengeleme amaçlı talimatlar için 0, sistem kısıtlarının giderilmesi amaçlı talimatlar için 1, yan hizmetler kapsamında verilen talimatlar için 2 kodu ile etiketlenir. Piyasa İşletmecisi, PYS aracılığıyla Sistem Marjinal Fiyatı ile yük alma ve yük atma talimatlarının belirlenmesinde; Kurum tarafından Başkan oluru ile yayımlanan Dengeleme Güç Piyasası Kapsamında Etiket Değerlerinin Belirlenmesi ve Sistem Marjinal Fiyatının Hesaplanması Prosedürünü esas alır.¹⁸⁶

e) Her bir saate ilişkin dengeleme güç piyasasında belirlenen sistem marjinal fiyatları, Sistem İşletmecisi tarafından ilgili saati takip eden dört¹⁸⁷ saat içinde belirlenerek piyasa katılımcılarına duyurulur.

¹⁸⁶ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

¹⁸⁷ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

Kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programlarının bildirilmesi

MADDE 69 – (1) Her bir piyasa katılımcısının, denge sorumluluğuna ilişkin yükümlülüklerine ve gün öncesi dengeleme sonucuna bağlı olarak bir sonraki gün için saatlik olarak gerçekleştirmesi öngörülen üretim ya da tüketim değerlerine ilişkin kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programları ve emre amade kapasiteleri her gün saat 16:00'a kadar Sistem İşletmecisine bildirilir. Dengeleme biriminin sisteme bağlantısının kısıt kayıtlı bağlantı niteliği taşıması halinde emre amade kapasite, sistem işletmecisi tarafından belirlenen teknik olarak gerçekleştirilebilecek azami kapasite ile sınırlandırılır. PYS'ye erişimi olmayan piyasa katılımcıları emre amade kapasiteleri ve Kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programlarını saat 15:00'a kadar üretim tesisinin bağlı olduğu BYTM'ye bildirir. Bu durumda, BYTM'ler kendilerine bildirilen kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programlarını ve emre amade kapasitelerini PYS'ye girerler. BYTM'ler kendi bölgeleri içindeki üretim tesisi niteliğindeki uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimlerine ilişkin kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programlarını ve emre amade kapasitelerini her gün saat 16:00'a kadar PYS'ye girilmesini takip etmek ve piyasa katılımcısının PYS'ye girişini zamanında tamamlamasını sağlamakla sorumludurlar.¹⁸⁸

(2) Üretim tesisi niteliğinde olan tüm uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimleri, kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programlarını ve emre amade kapasitelerini bildirmekle yükümlüdür.¹⁸⁹ Kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programı piyasa katılımcısı adına kayıtlı, üretim ve tüketim tesisi niteliğindeki tüm dengeleme birimleri ve dengeleme birimi olmayan üretim tesisi niteliğindeki uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimleri için saatlik üretim ya da tüketim değerlerini içerir. Kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programları dengeleme birimleri ve dengeleme birimi olmayan üretim tesisi niteliğindeki uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimleri için, dengeleme birimi bazında ayrı ayrı bildirilir.

(3) Dengeleme güç piyasası kapsamındaki bir dengeleme biriminin kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programının birbirini takip eden 2 saat için farkının 200 MWh ve üzerinde olması durumunda, ikinci saate ilişkin kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programı, Sistem İşletmecisine 15 dakikalık zaman dilimleri bazında detaylandırılmış olarak verilir. Bu durumdaki dengeleme birimleri için bir saatlik kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programı yerine 15 dakikalık zaman dilimleri bazında kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programı verilir.

(4) Maddi hatalara karşı Sistem İşletmecisi tarafından kontrol edilen kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programları ve yük alma, yük atma teklifleri 17:00'a kadar teyit edilir.

(5) Piyasa katılımcılarının ilgili üretim/tüketim tesislerinin üretim/tüketimlerini, Sistem İşletmecisi tarafından herhangi bir talimat verilmediği sürece, KGÜP'lerinde belirtildiği şekilde gerçekleştirmeleri esastır. Üretim/tüketim tesislerinin üretim/tüketimlerini KGÜP'lerine ve Sistem İşletmecisi tarafından verilen talimatlara uygun olarak gerçekleştirip gerçekleştirmedikleri, dengeleme birimi olan üretim tesisleri için MYTM veya ilgili BYTM'ler, diğer üretim tesisleri için ilgili BYTM'ler tarafından takip edilir.¹⁹⁰

(6) Üretim ya da tüketimlerini, KGÜP'lerine ve Sistem İşletmecisi tarafından verilen talimatlara uygun gerçekleştirmediği tespit edilen piyasa katılımcılarına, Sistem İşletmecisi, bu tür ihlallerin tekrarlanmasını engellemek için yazılı uyarıda bulunur. Piyasa katılımcısı tarafından ihlalin tekrar ettirilmesi halinde Sistem İşletmecisi, ihlalin ayrıntılarını içeren bir rapor düzenleyerek Kuruma başvurur.

¹⁸⁸ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

¹⁸⁹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

¹⁹⁰ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

(7) Kurum raporu inceleyerek ihlal tespiti halinde, ilgili piyasa katılımcısına Kanunun 11 inci Maddesi uyarınca yaptırım uygular.

Dengeleme güç piyasası kapsamında sunulan yük alma ve yük atma tekliflerinin yapısı ve içeriği

MADDE 70 – (1) Dengeleme güç piyasasına katılan piyasa katılımcıları, dengeleme güç piyasası kapsamındaki dengeleme birimi bazında, bir gün sonrası için geçerli olmak üzere azami yük alma ve yük atma hızları dikkate alınarak 15 dakika içinde gerçekleştirebilecekleri üretim/tüketim artış ya da azalmalarına ilişkin saatlik yük alma ve yük atma tekliflerini, teklif fiyatlarını ve teklif miktarlarını içerecek şekilde, her bir teklif bölgesi ve ilgili günün her saati için, PYS aracılığıyla Sistem İşletmecisine bildirirler. İlgili teklif miktarlarının Elektrik Piyasası Yan Hizmetler Yönetmeliği kapsamında sağlanması zorunlu olan primer frekans kontrolü rezerv miktarına karşılık gelen kapasite hariç tutularak bildirilmesi esastır¹⁹¹.

(2) Saatlik yük alma teklifleri, dengeleme güç piyasası kapsamındaki piyasa katılımcısının, ilgili günün her bir saati için ilgili dengeleme biriminin, ilk seviye için kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programına, diğer seviyeler için bir önceki seviyede belirtilmiş olan üretim ya da tüketime göre, azami 15 dakika içinde gerçekleştirebileceği üretim artış ya da tüketim azalmasının MW cinsinden miktarını ve bu artış için talep ettiği birim fiyatı (TL/MWh) içerir.

(3) Saatlik yük atma teklifleri, dengeleme güç piyasası kapsamındaki piyasa katılımcısının, ilgili günün her bir saati için ilgili dengeleme biriminin, ilk seviye için kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programına, diğer seviyeler için bir önceki seviyede belirtilmiş olan üretim ya da tüketime göre, azami 15 dakika içinde gerçekleştirebileceği üretim azalması ya da tüketim artışının MW cinsinden miktarını ve bu üretim azalması ya da tüketim artışı için ödemeyi teklif ettiği birim fiyatı (TL/MWh) içerir.

(4)¹⁹² Dengeleme güç piyasası kapsamındaki piyasa katılımcıları yük alma ve yük atma yönünde ayrı ayrı olmak üzere 15 miktar seviyesinde yük alma ve yük atma teklifi bildirebilirler. Hidroelektrik santraller hariç olmak üzere, saatlik yük alma ve yük atma teklif miktarlarına ilişkin fiyatlar yük alma ve yük atma yönünde ayrı ayrı olmak ve tüm miktar seviyeleri için en yüksek ve en düşük teklif fiyatları arasındaki fark, yük alma yönünde en düşük teklif fiyatının yük atma yönünde ise en yüksek teklif fiyatının Kurul tarafından belirlenecek oranını aşmamak kaydı ile piyasa katılımcısı tarafından bildirilir. Hidroelektrik santraller her bir miktar seviyesi için yukarıdaki koşuldan bağımsız teklif fiyatı bildirebilirler. Bildirilen tüm yük alma ve yük atma teklif fiyatlarının aşağıdaki şartları taşıması esastır;

a) Tüm teklif fiyatları en az sıfıra eşit ya da sıfırdan büyüktür, yüzde birlik hassasiyete sahiptir ve Türkiye'nin resmi para birimindedir.

b) Tüm yük alma teklif fiyatları ilgili teklif bölgesi için ilgili saatte belirlenmiş olan gün öncesi fiyatından büyük ya da eşit olacak şekilde belirlenir.

c) Tüm yük atma teklif fiyatları ilgili teklif bölgesi için ilgili saatte belirlenmiş olan gün öncesi fiyatından küçük ya da eşit olacak şekilde belirlenir.

ç) Tüm yük alma teklifleri, bir sonraki teklif seviyesinin fiyatı, bir önceki teklif seviyesinin fiyatından yüksek ya da eşit olacak şekilde bildirilir.

d) Tüm yük atma teklifleri, bir sonraki teklif seviyesinin fiyatı bir önceki teklif seviyesinin fiyatından düşük ya da eşit olacak şekilde bildirilir.

(e) Gün ışığından daha fazla yararlanılmasını sağlamak amacıyla saatlerin ileri alınması durumunda, ilgili saat için gün öncesi fiyatı 0 TL/MWh olarak dikkate alınır.

¹⁹¹ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

¹⁹² 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

(f) Gün ışığından daha fazla yararlanılmasını sağlamak amacıyla saatlerin geri alınması durumunda, tekrarlayan ilgili saat için oluşan fiyatların aritmetik ortalaması gün öncesi fiyatı olarak dikkate alınır.

(5) Dengeleme güç piyasası kapsamındaki bir dengeleme birimi için bir saate ilişkin yük alma ve yük atma teklif miktarlarının toplamının, talimatın ilgili dengeleme birimine ulaştıktan sonraki 15 dakika içinde gerçekleştirebileceği çıkış gücü ya da tüketim değişimi dikkate alınarak belirlenmesi esastır. Herhangi bir saat için dengeleme güç piyasası kapsamındaki bir dengeleme birimine ilişkin yük alma yönünde sunulan tüm tekliflerin ilgili dengeleme birimi tarafından azami 15 dakikalık süre içinde yerine getirilebilir olması esastır. Aynı şekilde, herhangi bir saat için dengeleme güç piyasası kapsamındaki bir dengeleme birimine ilişkin yük atma yönünde sunulan tüm tekliflerin ilgili dengeleme birimi tarafından azami 15 dakikalık süre içinde yerine getirilebilir olması esastır. Bir teklif bildiriminin geçerli olabilmesi için, teklif sahibinin, yaptığı teklifin azami 15 dakika içerisinde yerine getirilebilir olması için gerekli kapasiteyi hazır bulundurması gereklidir. Yük alma ve yük atma teklif miktarları için asgari miktar 10 MW'tır. Gerekli görmesi durumunda, Sistem İşletmecisi en az 1 ay öncesinden piyasa katılımcılarına bildirmek koşuluyla teklifler için farklı asgari sınır belirleyebilir. Bildirilen tüm yük alma ve yük atma teklif miktarları 1 MW ve katları cinsinden ifade edilir.

(6) Dengeleme güç piyasası kapsamında verilen yük alma ve yük atma tekliflerinde, katılımcıların, yük alma ve yük atma yönünde dengeleme güç piyasasında yer alan dengeleme birimlerine ilişkin azami 15 dakika içinde gerçekleştirebilecekleri kapasiteyi teklif etmeleri esastır.

(7) Dengeleme güç piyasasına katılan piyasa katılımcılarının, dengeleme güç piyasası kapsamında verilen yük alma ve yük atma teklifleri ile birlikte, dengeleme birimlerine ilişkin emre amade kapasiteyi Sistem İşletmecisine bildirmeleri esastır.

Yük alma ve yük atma tekliflerinin bildirilmesi

MADDE 71 – (1) Dengeleme güç piyasasına katılan piyasa katılımcıları tarafından, bir sonraki güne ilişkin dengeleme güç piyasası kapsamındaki dengeleme birimi bazında belirlenen yük alma, yük atma teklifleri her gün saat 16:00'a kadar, PYS aracılığıyla Sistem İşletmecisine bildirilirler. Yük alma ve yük atma tekliflerinin belirtilen zamana kadar, 77 nci maddede belirtildiği şekilde, mevcut olan tüm iletişim imkanlarının kullanılarak Sistem İşletmecisine bildirilmesi zorunludur.

(2) Dengeleme güç piyasası kapsamında sunulan yük alma, yük atma tekliflerinin miktarları, en fazla geçerli olduğu saatten 1 saat öncesine kadar değiştirilebilir, ancak bu değişiklik teklifin Sistem İşletmecisine teklif değişikliğine sebep olan teknik gereklilik ile ilgili bilgi verilmesi ve Sistem İşletmecisinin teklif değişikliğine izin vermesi ile gerçekleştirilebilir. Teklif değişikliğine ilişkin teknik sebepler, en fazla 2 iş günü içinde Sistem İşletmecisine yazılı olarak bildirilir.

Teknik parametrelerde değişiklik yapılması¹⁹³

MADDE 71/A – (1) Dengeleme güç piyasasına katılan piyasa katılımcıları gerçek zamanlı dengeleme kapsamında MYTM tarafından kendilerine bildirilen talimatlara uymakla yükümlüdürler. Söz konusu tüzel kişiler, teknik gereklilikler sebebiyle yükümlülüklerini yerine getiremeyecekleri durumda ise MYTM ve/veya BYTM'yi telefon, paks gibi iletişim araçları ile ivedilikle haberdar ederler. Gerçek zamanlı dengelemeye tabi taraflar, yükümlülüklerini yerine getirmemelerine ilişkin gerekçelerini MYTM'ye en geç olayı takip eden 3 iş günü içerisinde yazılı olarak bildirmekle yükümlüdürler.

¹⁹³ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

(2) Dengeleme güç piyasasına katılan piyasa katılımcıları, MYTM'ye bildirdikleri KGÜP'lere uymakla yükümlüdürler. Dengeleme birimlerinin emre amade kapasitelerinde değişiklik olması durumunda, MYTM konu hakkında öncelikle telefon, paks gibi iletişim araçları aracılığıyla ve akabinde PYS aracılığıyla bilgilendirilir. Emre amade kapasitede meydana gelen her türlü değişiklik MYTM'ye değişikliğe sebep olan teknik gerekçe ile birlikte bildirilir ve MYTM'nin onayı ile geçerlilik kazanır. MYTM onayı ile emre amade kapasitede meydana gelecek hiçbir değişiklik katılımcının dengesizlik ile ilgili mali sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

(3) MYTM tarafından onaylanması suretiyle, emre amade kapasitede azalma yapılması durumunda, öncelikle ilgili dengeleme birimine ilişkin yük alma teklif miktarlarında azaltmaya gidilir. Yük alma teklif miktarında yapılan azaltmanın ilgili dengeleme birimine ilişkin emre amade azalmasını karşılamaması durumunda ilgili dengeleme biriminin KGÜP ve yük atma teklif miktarları da azaltılır. Emre amade kapasitesi azaltılan dengeleme birimine önceden verilmiş olan talimatlar emre amade kapasite azalması miktarı ile orantılı olarak MYTM tarafından sonlandırılır.

(4) MYTM tarafından onaylanması suretiyle, emre amade kapasitede artış yapılması durumunda, ilgili dengeleme birimi için, ilgili günün takip eden saatlerine ilişkin yük alma teklif miktarı girilmesine veya var olan yük alma teklif miktarlarının güncellenmesine izin verilir. Bir dengeleme birimine ilişkin emre amade kapasitenin artması söz konusu dengeleme biriminin KGÜP değerinin artırılması için gerekçe teşkil etmez.

(5)¹⁹⁴ MYTM tarafından emre amade kapasitede meydana gelen değişikliğin onaylanmasını müteakip; bildirim ve onay zamanları da dahil olmak üzere dengeleme birimiyle ilgili diğer bilgiler PYS aracılığıyla piyasa katılımcılarına duyurulur. *[5 inci fıkrafta yer alan bu yeni hüküm, bu fıkranın yayımı tarihinden 2 ay sonra yürürlüğe girecektir.]*

Yük alma ve yük atma tekliflerinin değerlendirilmesi

MADDE 72 – (1) Dengeleme güç piyasası kapsamında her bir teklif bölgesi bazında sunulan yük alma, yük atma teklifleri her bir saat için fiyat sırasına göre dizilir. Fiyat sırasına dizilen yük alma, yük atma teklifleri;

a) iletim sistemi kısıtları,

b) dengeleme güç piyasası kapsamındaki dengeleme birimlerine ilişkin teknik kısıtlar,

c) arz güvenilirliği ve arz kalitesine ilişkin kriterler,

dikkate alınarak, işletme güvenliği ve sistem bütünlüğü sağlanacak ve dengeleme maliyetleri en aza indirilecek şekilde değerlendirilir.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen kısıtlar sebebiyle verilen yük alma, yük atma talimat miktarları, Sistem İşletmecisi tarafından yayımlanır.

Dengeleme güç piyasası kapsamındaki yük alma ve yük atma talimatları

MADDE 73 – (1) Dengeleme güç piyasası kapsamında oluşturulan yük alma, yük atma talimatları ilgili dengeleme biriminin talimatın verilmesinden ya da talimatın başlangıç zamanından itibaren azami 15 dakikalık süre içinde gerçekleştirmesi gereken çıkış gücü değişimini belirtir.

(2) Dengeleme güç piyasası kapsamındaki talimatlar, talimatın bildirilmesi ya da talimat başlangıç zamanının gelmesi ile yerine getirilmeye başlanır ve Sistem İşletmecisi tarafından

¹⁹⁴ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

yapılan bir bildirim ile sona erdirilir. Aksi bildirilmedikçe, bir güne ilişkin dengeleme güç piyasası kapsamında bildirilen tüm talimatlar ilgili günün bitiminde sona erer.

(3) Dengeleme güç piyasası kapsamında verilen talimatlar ilgili katılımcılara öncelikle PYS aracılığıyla bildirilir. PYS aracılığıyla bildirilen talimatların gerekli görülmesi durumunda ayrıca telefon aracılığıyla da bildirilmesi esastır.

(4) Dengeleme güç piyasasına katılan piyasa katılımcılarının ilgili dengeleme birimlerine ilişkin üretimlerini talimatta belirtildiği şekilde gerçekleştirmeleri esastır. Sistem İşletmecisi tarafından kabul edilebilir geçerli bir sebep olmaksızın, kendisine bildirim yapılan talimatları, talimatında belirtilen şekilde yerine getirmeyen ilgili piyasa katılımcılarına Sistem İşletmecisi, bu tür ihlallerin ortadan kaldırılması için yazılı uyarıda bulunur. İlgili piyasa katılımcısı tarafından bu tür ihlallerin devam ettirilmesi halinde Sistem İşletmecisi, ihlalin ayrıntılarını içeren bir rapor düzenleyerek Kuruma başvurur.

(5) Kurum raporu inceleyerek ihlal tespiti halinde, ilgili piyasa katılımcısına Kanunun 11 inci Maddesi uyarınca yaptırım uygular.

Dengeleme güç piyasası kapsamındaki yük alma ve yük atma talimatlarının etiket değerlerinin belirlenmesine ilişkin esaslar

MADDE 74 – (1) Uzlaştırmaya esas olmak üzere sistemin tamamında arz ve talebin gerçek zamanlı olarak dengelenmesi amacıyla verilen yük alma ve yük atma talimatları, ilgili mevzuat gereğince Sistem İşletmecisi tarafından gerçekleştirilen diğer faaliyetler kapsamında verilen yük alma ve yük atma talimatlarından ayrı olarak değerlendirilir. Sistemin tamamında arz ve talebin gerçek zamanlı olarak dengelenmesi amacıyla verilen talimatların etiket değeri 0, sistem kısıtlarının giderilmesi amaçlı talimatlar için 1, yan hizmetler kapsamında verilen talimatlar için 2 olarak Sistem İşletmecisi tarafından belirlenir.¹⁹⁵ Bir talimatın, birden fazla amaçla da ilişkili olması durumunda, talimata, Sistem İşletmecisi tarafından en çok ilişkili olduğu sebeple ilgili talimat etiket değeri verilir.

Acil durum ve mücbir sebep hallerinde teklif kabulü ve talimatlar

MADDE 75 – (1) Sistem İşletmecisi, acil durumlarda ya da mücbir sebep hallerinde iletim sisteminin işletme güvenliğini korumak için dengeleme güç piyasasına katılan piyasa katılımcılarına ilgili üretim tesislerinin sağlayabilecekleri azami kapasiteleri çerçevesinde acil durum talimatı verir. Acil durum talimatları, ilgili dengeleme birimi için bir teklif kabulü olarak değerlendirilir. Acil durum talimatlarında, talimatın ilgili dengeleme birimine ilişkin dengeleme güç piyasası kapsamında sunulmuş olan teklifler ile uyumlu olması şartı aranmaz. Acil durum talimatları, dengeleme güç piyasası kapsamındaki yük alma ve yük atma talimatları ile aynı yapıdadır. Dengeleme güç piyasasına katılan piyasa katılımcılarının acil durum talimatını yerine getirmeleri esastır. Dengeleme güç piyasasına katılan piyasa katılımcıları, acil durum talimatını yerine getiremeyeceklerinin ortaya çıkması durumunda Sistem İşletmecisini, sebepleri ile birlikte derhal haberdar eder.

(2) Sistem İşletmecisi dengeleme birimi olmayan üretim tesislerine de acil durum talimatı verebilir ve söz konusu acil durum talimatları neticesinde gerçekleştirilen üretim artışı ya da azalması, enerji açık ve/veya fazlasının içerisinde değerlendirilir.

(2)¹⁹⁶ Dengeleme birimi olup dengeleme güç piyasası kapsamında teklif sunmamış olan veya dengeleme birimi olmayan üretim tesislerine sahip piyasa katılımcılarına, ilgili üretim tesisleri için Sistem İşletmecisi tarafından acil durum talimatı verilebilir. Bu talimatlar için

¹⁹⁵ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle yürürlükten kaldırılmıştır.

¹⁹⁶ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

uzlaştırma fiyatı olarak, talimatın yük alma yönünde olması halinde ilgili saatte verilmiş olan yük alma talimat fiyatlarının en yükseği, talimatın yük atma yönünde olması halinde ilgili saatte verilmiş olan yük atma talimat fiyatlarının en düşüğü kullanılır ve talimatlar net talimat hacminin belirlenmesinde kullanılmak üzere kayda alınır. İlgili saatte, acil durum talimatı ile aynı yönde talimat oluşmaması durumunda, bir önceki ay aynı yönde verilmiş olan teklif fiyatlarının aritmetik ortalaması söz konusu talimatlar için uzlaştırma fiyatı olarak kullanılır. *[2 nci fıkrada yer alan bu yeni hüküm, bu fıkranın yayımı tarihinden 1 ay sonra yukarıdaki 2 nci fıkranın yerine yürürlüğe girecektir.]*

Dengeleme güç piyasasına ilişkin PYS arıza prosedürleri

MADDE 76 – (1) 65 inci madde kapsamında ele alınan PYS'nin arızalanmasına ilişkin durumun dengeleme güç piyasasını da etkilemesi ve Sistem İşletmecisinin bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda tamamlaması gereken süreçleri belirlenmiş olan süre zarfında tamamlayamayacağının ortaya çıkması durumunda Sistem İşletmecisi, süreçlerin tamamlanabilmesi için yeni süreler belirler. Bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmesi gereken bildirimler 77 nci maddede belirtilen alternatif kanallar kullanılarak gerçekleştirilir. PYS'nin arızalanması ve Sistem İşletmecisinin ilgili günün başlamasından önce dengeleme güç piyasasına ilişkin teklifleri toplayamaması durumunda, piyasa katılımcılarının bu durumun başlamasından bir önceki gün ya da Sistem İşletmecisi tarafından duyurulacak benzer bir güne ait KGÜP değerleri, yük alma, yük atma teklifleri ve ilgili güne ilişkin varsa gün öncesi piyasası fiyatları ya da benzer güne ilişkin gün öncesi piyasası fiyatları arıza durumunun devam ettiği sürece, saatlik olarak kullanılır. Piyasa katılımcılarının, Sistem İşletmecisi tarafından duyurulan değerleri gerçekleştirmelerinin teknik olarak mümkün olmaması durumunda, Sistem İşletmecisi durum hakkında bilgilendirilir. PYS arıza prosedürlerinin sona erme zamanı Sistem İşletmecisi tarafından dengeleme güç piyasasına katılan piyasa katılımcılarına duyurulur.

(2) Sistem İşletmecisi ve dengeleme güç piyasasına katılan piyasa katılımcıları PYS arıza prosedürlerinin geçerli olduğu durumlarda derhal ulaşılabilecek en az bir kişiyi belirlemek, ilgili telefon ve faks numaralarını karşı tarafa sağlamak ve iletişim bilgileri değiştiğinde karşı tarafı bilgilendirmekle yükümlüdürler.

(3) Sistem İşletmecisi PYS'nin arızalanmaması için gerekli önlemleri almakla yükümlüdür. PYS arıza prosedürlerinin yürütülmesi sonucunda ortaya çıkan ilave maliyetlerden ve zararlardan Piyasa İşletmecisi ve/veya Sistem İşletmecisi sorumlu tutulamaz.

İKİNCİ BÖLÜM

Bildirimler ve Sistem İşletmecisi Tarafından Uzlaştırma için Sağlanacak Bilgiler

Dengeleme güç piyasası kapsamındaki bildirimler

MADDE 77 – (1) Dengeleme güç piyasası kapsamında,

a) piyasa katılımcıları tarafından gün öncesi üretim/tüketim programlarının ve yük alma, yük atma tekliflerinin Sistem İşletmecisine bildirilmesi,

b) Sistem İşletmecisi tarafından gün öncesi üretim/tüketim programlarında ya da yük alma, yük atma tekliflerinde tespit edilen hatalara ilişkin piyasa katılımcılarına yapılan bildirimler,

c) Sistem İşletmecisi tarafından dengeleme güç piyasası kapsamındaki yük alma, yük atma talimatlarının ilgili piyasa katılımcılarına bildirilmesi,

ç) yukarıda belirtilenler dışında Sistem İşletmecisi tarafından ilgili piyasa katılımcılarına yapılacak olan tüm bildirimler, yayımlanacak olan tüm bilgiler ve yapılacak olan tüm duyurular,

d) yukarıda belirtilenler dışında ilgili piyasa katılımcıları tarafından Sistem İşletmecisine yapılacak olan tüm bildirimler, PYS aracılığıyla gerçekleştirilir.

(2) Dengeleme güç piyasası kapsamında verilen talimatlar ilgili katılımcılara öncelikle PYS aracılığıyla bildirilir. PYS aracılığıyla bildirilen talimatlar gerekli görülmesi durumunda ayrıca telefon aracılığıyla da teyit edilebilir.

(3) Piyasa katılımcıları PYS'ye erişim sağlayabilmek için gerekli önlemleri almakla yükümlüdürler. Ancak, PYS'nin işler halde olmaması durumunda bildirimler sırasıyla faks ve telefon aracılığıyla gerçekleştirilebilir. Faks ve telefon yolu ile yapılan bildirimler, Sistem İşletmecisi tarafından PYS'ye aktarılır.

Talimat mutabakatları

MADDE 78 – (1)¹⁹⁷ Dengeleme güç piyasası kapsamında Sistem İşletmecisi tarafından ilgili piyasa katılımcılarına gönderilen talimatlara ilişkin olarak, her saatin bitimini takip eden dört saat içerisinde taraflar arasında mutabakat sağlanır.

(2) Talimat mutabakatları için, PYS üzerinden yapılan talimat bildirimlerinde PYS kayıtları esas alınır. İlgili talimat bildiriminin, bu Yönetmeliğin 77 nci maddesi hükümleri doğrultusunda diğer iletişim kanalları da kullanılarak yapılmış olması durumunda kullanılan iletişim kanallarına ilişkin kayıtlara da başvurulur. Sistem İşletmecisi ile ilgili piyasa katılımcısı arasında uyuşmazlık çıkması durumunda MYTM'deki ses kayıt sisteminde bulunan ses kayıtları geçerlidir.

(3)¹⁹⁸ Mutabakat süresinin sona ermesi sonrasında talimatlara ve ilgili saat için Dengeleme Güç Piyasası kapsamında belirlenen Sistem Marjinal Fiyatına ilişkin herhangi bir değişiklik yapılamaz.

Sistem İşletmecisi tarafından uzlaştırma için sağlanacak bilgiler

MADDE 79 – (1) Sistem İşletmecisi, uzlaştırma için dengeleme güç piyasası kapsamındaki dengeleme birimi bazında, söz konusu bildirim zamanı içerisindeki her bir saate ilişkin, dengeleme güç piyasası kapsamında verilmiş ve mutabakat sağlanmış olan yük alma ve yük atma talimatlarını, bu talimatların etiket değerlerini, 1 etiket değerine sahip talimatlara ilişkin teklif fiyatlarını ve Sistem İşletmecisi tarafından hesaplanan dengeleme güç piyasası kapsamındaki sistem marjinal fiyatlarını Piyasa İşletmecisine iletir.

ALTINCI KISIM **Uzlaştırmaya İlişkin Hükümler** **BİRİNCİ BÖLÜM** **Kayıplara İlişkin Hususlar**

Uzlaştırmaya esas elektrik enerjisi teslim noktası ve uzlaştırmaya esas veriş-çekiş miktarları

MADDE 80 – (1) Uzlaştırma hesaplamalarında, piyasa katılımcılarının elektrik enerjisini ilgili uzlaştırma dönemine ilişkin iletim sistemi kaybına sahip, çekiş ya da ihracat yapılan bir iletim sistemi bağlantı noktasında satın aldığı ve/veya sattığı kabul edilir.

¹⁹⁷ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

¹⁹⁸ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

Uzlaştırma hesaplamaları için esas alınan alışı-satış noktası, uzlaştırmaya esas elektrik enerjisi teslim noktası olarak adlandırılır.

(2) Kayıtlı sayaçlar tarafından ölçülen veriş-çekiş miktarları ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda aşağıdaki ana esaslar çerçevesinde ilgili kayıp katsayıları uygulanmak suretiyle uzlaştırmaya esas veriş-çekiş miktarlarına dönüştürülür:

a) Sayaç ile itibari bağlantı noktası arasında sistem kayıplarının hesaplanmasında dikkate alınmamış olan bir indirici ya da yükseltici transformatör olması halinde, uzlaştırmaya esas veriş-çekiş miktarlarının hesaplanmasında, söz konusu sayaçların kayıt edilmesi esnasında kayıp katsayıları hesaplama metodolojisi dikkate alınarak¹⁹⁹ belirlenen ve ilgili transformatör kaybını yansıtmak üzere ölçülen veriş miktarını indirgeyen veya ölçülen çekiş miktarını yükselten bir transformatör kaybı katsayısı uygulanır. Bu kapsamda kayıp uygulanacak transformatörlerin belirlenmesinde, uygulanmakta olan²⁰⁰ iletim sistemi kayıp katsayısı hesaplamalarında dikkate alınan şebeke sınırları içerisinde söz konusu transformatöre ait kayıpların dahil edilmemiş olması esastır.

b) Sayaç ile itibari bağlantı noktası arasında sistem kayıplarının hesaplanmasında dikkate alınmamış olan bir hat bulunması halinde, uzlaştırmaya esas veriş-çekiş miktarlarının hesaplanmasında, söz konusu sayaçların kayıt edilmesi esnasında kayıp katsayıları hesaplama metodolojisi dikkate alınarak²⁰¹ belirlenen ve ilgili hat kaybını yansıtmak üzere ölçülen veriş miktarını indirgeyen veya ölçülen çekiş miktarını yükselten bir hat kaybı katsayısı uygulanır. Bu kapsamda kayıp uygulanacak hatların belirlenmesinde, uygulanmakta olan²⁰² iletim sistemi kayıp katsayısı hesaplamalarında dikkate alınan şebeke sınırları içerisinde söz konusu hatta ait kayıpların dahil edilmemiş olması esastır.

c)²⁰³ Uzlaştırma hesaplamalarında, iletim sistemine bağlı üretim ve/veya ithalat yapılan bağlantı noktasından iletim sistemine verilen elektrik enerjisi, uzlaştırmaya esas veriş miktarlarının hesaplanmasında, ilgili uzlaştırma dönemine ilişkin iletim sistemi kaybı yansıtılarak indirgenir.

ç)²⁰⁴²⁰⁵ Dağıtım sistemine bağlı üretim tesislerinin uzlaştırmaya esas veriş miktarlarının hesaplanmasında, ölçülen veriş miktarına iletim sistemi kayıpları uygulanmaz.

d)²⁰⁶ Dağıtım şirketi kullanımındaki orta gerilim baralarından iletim sistemine enerji akışı olması durumunda, söz konusu enerjiye iletim sistemi kayıpları uygulanmaz.

İKİNCİ BÖLÜM

Veriş-Çekiş Değerlerinin Okunması, Toplanması, Doğrulanması ve Düzeltilmesi

Uzlaştırmaya esas veriş-çekiş değerlerinin okunması, toplanması ve doğrulanması²⁰⁷

MADDE 81 – (1) Piyasa katılımcıları adına kayıtlı olan uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi konfigürasyonları içerisinde yer alan sayaçlardan Otomatik Sayaç Okuma Sistemlerinin Kapsamına ve Sayaç Değerlerinin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar uyarınca OSOS kapsamında yer alması gereken sayaçlar TEİAŞ veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi tarafından OSOS vasıtasıyla okunur ve elektronik olarak PYS'ye aktarılır. OSOS kapsamında

¹⁹⁹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁰⁰ 20 Şubat 2011 tarihli ve 27852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁰¹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁰² 20 Şubat 2011 tarihli ve 27852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁰³ 20 Şubat 2011 tarihli ve 27852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁰⁴ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁰⁵ 20 Şubat 2011 tarihli ve 27852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁰⁶ 20 Şubat 2011 tarihli ve 27852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁰⁷ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

yer almayan sayaçlar için ise Otomatik Sayaç Okuma Sistemlerinin Kapsamına ve Sayaç Değerlerinin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar uyarınca belirlenen tüketim değerleri dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından elektronik olarak PYS'ye aktarılır. TEİAŞ ve/veya ilgili dağıtım şirketi tarafından, OSOS vasıtasıyla okunan sayaç değerlerinde eksik olması halinde TEİAŞ ve/veya ilgili dağıtım şirketi tarafından belirlenen ve yayınlanan OSOS yerine koyma ve doğrulama prosedürleri dâhilinde tamamlanan değerler elektronik olarak PYS'ye aktarılır.

(2) PYS'ye veri aktarımında kullanılacak olan elektronik veri aktarım biçimi Piyasa İşletmecisi tarafından piyasa katılımcılarına duyurulur.

(3) Uzlaştırma kapsamında değerlerinin bildirilmesi gereken sayaçların listesi, yeni kayıtlar ve kayıtların güncellenmesine bağlı olarak, Piyasa İşletmecisi tarafından fatura dönemi bazında PYS aracılığı ile güncellenir.

(4) OSOS kapsamına dahil olan uzlaştırma kapsamındaki sayaç üzerinden, ilgili fatura döneminin her bir uzlaştırma dönemine ait:

- a) kWh olarak sistemden çekilen aktif elektrik enerjisi,
 - b) kWh olarak sisteme verilen aktif elektrik enerjisi,
- değerleri okunur.

(5) Otomatik Sayaç Okuma Sistemlerinin Kapsamına ve Sayaç Değerlerinin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar uyarınca OSOS kapsamına dahil olmayan uzlaştırma kapsamındaki sayaçlar için ise ilgili fatura döneminin her bir uzlaştırma dönemine ait kWh olarak sistemden çekilen aktif elektrik enerjisi değerleri Otomatik Sayaç Okuma Sistemlerinin Kapsamına ve Sayaç Değerlerinin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar çerçevesinde belirlenir.

(6)²⁰⁸ Otomatik Sayaç Okuma Sistemlerinin Kapsamına ve Sayaç Değerlerinin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar uyarınca fatura döneminin sonunu takip eden ilk dört gün içerisinde okunması gereken sayaçlar için, OSOS'un kurulu olmadığı hallerde OSOS kurulum yükümlüğü saklı kalmak kaydıyla ve uzlaştırma işlemlerinin gerçekleştirilebilmesini teminen:

a) TEİAŞ ve dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler, sayaçların okumalarını fatura döneminin sonunu takip eden ilk 4 gün içerisinde bitirebilmek için hangi sayacın hangi tarihte ve hangi saatte okunacağına dair bir okuma planlaması yapar ve söz konusu planları ilgili piyasa katılımcılarına bildirir.

b) TEİAŞ veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından; sayaçlar, fatura döneminin sonunu takip eden ilk dört gün içerisinde ilgili piyasa katılımcısının yetkilisinin de iştirakiyle okunur, okuma tutanağı tarafların temsilcileri tarafından müştereken hazırlanır ve imza altına alınır. Okunan değerler ilgili dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi ve/veya TEİAŞ tarafından Piyasa İşletmecisine PYS veya kurumsal elektronik posta vasıtasıyla bildirilir.

c) Piyasa katılımcısının yetkilisinin veya ilgili dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi ve/veya TEİAŞ yetkilisinin sayacın okuma işlemine zamanında katılmaması durumunda, hazır bulunan diğer taraf temsilcisi ya da temsilcileri tarafından sayaç okunur ve okuma tutanağı hazırlanır. Hazır bulunanlarca imzalanan tutanak, her fatura döneminin sonunu takip eden ilk dört gün içerisinde yazılı ve elektronik ortamda sayaç okuma işlemine katılmayan tarafa gönderilir. İlgili dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi ve/veya TEİAŞ, okumakla sorumlu oldukları sayaçlara ait sayaç değerlerini Piyasa İşletmecisine PYS veya kurumsal elektronik posta vasıtasıyla bildirir.

ç)²⁰⁹ Sayaç okuma işlemine, ilan edilen zaman dilimi içerisinde ilgili tarafların hiçbirinin katılmaması ve/veya hazır bulunanlarca imzalanan tutanaktaki değerlerin fatura döneminin

²⁰⁸ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁰⁹ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

sonunu takip eden dördüncü gününe kadar Piyasa İşletmecisine elektronik ortamda gönderilmemesi durumunda ve/veya gönderilen okuma tutanağında herhangi bir uzlaştırma dönemine ilişkin değerlerin eksik olması halinde, ilgili fatura döneminde TEİAŞ tarafından okunması gereken sayaçlar için bir önceki fatura döneminin ilgili uzlaştırma dönemlerine ait veriş-çekiş değerleri, dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından okunması gereken sayaçlar için ise Otomatik Sayaç Okuma Sistemlerinin Kapsamına ve Sayaç Değerlerinin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar çerçevesinde OSOS kapsamına dahil olmayan sayaçlar için geçerli olan yöntemle göre belirlenen tüketim değerleri esas alınır.

(7) Otomatik Sayaç Okuma Sistemlerinin Kapsamına ve Sayaç Değerlerinin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar uyarınca fatura dönemi bazında okunması gerekmeyen sayaçlar için;

a) Dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler, her fatura dönemi sonunda okunması gereken sayaçların okumalarını Otomatik Sayaç Okuma Sistemlerinin Kapsamına ve Sayaç Değerlerinin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar uyarınca belirtilen periyotlarla yaparlar. Hangi sayaçların bu kapsamda yer aldığı sayaç kaydı esnasında PYS aracılığıyla Piyasa İşletmecisine bildirir.

b) Piyasa katılımcıları adına kayıtlı olan uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi konfigürasyonları içerisinde yer alan ancak Otomatik Sayaç Okuma Sistemlerinin Kapsamına ve Sayaç Değerlerinin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar uyarınca her bir fatura dönemi sonunda okunması gerekmeyen sayaçlar için dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi fatura döneminin bitişini takip eden ilk dört gün içerisinde bu Usul ve Esaslar uyarınca tüketim değerlerini belirleyerek ilgili piyasa katılımcısına ve Piyasa İşletmecisine PYS veya kurumsal elektronik posta vasıtasıyla bildirir.

(8) Bu madde kapsamında PYS'ye aktarılan, elektronik ortamda Piyasa İşletmecisine gönderilen ve PYS'ye aktarılan sayaç değerleri, faturaya esas değerler olarak kabul edilir.

Veriş-çekiş değerlerinin doğrulanması veya düzeltilmesi

MADDE 82 – (1) Tarafların itirazlarına ya da düzeltmelerine olanak tanımak amacıyla, uzlaştırmaya esas veriş-çekiş değerleri, PYS aracılığı ile ilan edilir.

(2) Fatura döneminin bitişini takip eden ilk 10 gün içerisinde, PYS aracılığıyla ilan edilen değerlere taraflardan hiçbirinin yazılı olarak itiraz etmemesi halinde, PYS'deki değerler; TEİAŞ veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiden yazılı ve elektronik ortamda bir düzeltme gelmesi halinde ise, TEİAŞ veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiden gelen düzeltme tutanağında yer alan düzeltilmiş veriş-çekiş değerleri, ilgili fatura dönemi için geçerli olur.

(3) Piyasa katılımcısının düzeltme talebi olması halinde, TEİAŞ veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiye başvuruda bulunarak, mutabık kalınması ve mutabık kalınan değer TEİAŞ veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi tarafından elektronik ortamda Piyasa İşletmecisine gönderilmesi esastır.

(4) Fatura döneminin bitişini takip eden 10 uncu günden sonra uzlaştırmaya esas veriş-çekiş değerlerine ilişkin olarak Piyasa İşletmecisine gönderilen düzeltilmiş değerler, söz konusu aya ilişkin uzlaştırma hesaplamalarında dikkate alınmaz.

Okunan sayaç değerlerinin uzlaştırma dönemi bazında olmaması veya sayaçların her fatura dönemi sonunda okunamaması durumu²¹⁰

MADDE 83 – (1) Uzlaştırma kapsamındaki sayaçlardan uzlaştırma dönemi bazında ölçüm yapılamaması durumunda, uzlaştırma dönemi bazındaki değerler, okunan sayaç değerlerine profiller uygulanarak TEİAŞ veya dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi tarafından hesaplanır. Profil uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından hazırlanır ve Kurul

²¹⁰ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

tarafından onaylanarak yürürlüğe girer. Uzlaştırma dönemi bazında hesaplanan değerler 81 inci ve 82 nci madde hükümleri doğrultusunda Piyasa İşletmecisine ulaştırılır.

(2)²¹¹ Uzlaştırma kapsamındaki sayaçlardan, her fatura dönemi sonunda okunması gerekmeyenler ve yönetmelikte atıfta bulunulan diğer hususlar Otomatik Sayaç Okuma Sistemlerinin Kapsamına ve Sayaç Değerlerinin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslarda belirlenir. Otomatik Sayaç Okuma Sistemlerinin Kapsamına ve Sayaç Değerlerinin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Kurum tarafından hazırlanır ve Kurul tarafından onaylanarak yürürlüğe girer.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uzlaştırmaya Esas Veriş-Çekiş Miktarlarının ve İletim Sistemi Kayıp Katsayısının Hesaplanması

Uzlaştırmaya esas veriş-çekiş miktarlarının hesaplanması

MADDE 84 – (1) Uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimine ait veriş-çekiş miktarları aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$UEVM_{b,u} = ISVM_{b,u} \times (1 - ISKK_u)^g \quad (1a)$$

$$UEÇM_{b,u} = İSÇM_{b,u} \quad (1b)$$

(2) Bu formülde geçen;

UEVM_{b,u} “b” uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin, “u” uzlaştırma dönemine ait Uzlaştırmaya Esas Veriş Miktarını (MWh),

İSVM_{b,u} 85 inci madde uyarınca hesaplanan, “b” uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin, “u” uzlaştırma dönemine ait İletim Sistemine Veriş Miktarını (MWh),

İSKK_u 86 ncı madde uyarınca hesaplanan, “u” uzlaştırma dönemine ait İletim Sistemi Kayıp Katsayısı,

UEÇM_{b,u} “b” uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin, “u” uzlaştırma dönemine ait Uzlaştırmaya Esas Çekiş Miktarını (MWh),

İSÇM_{b,u} 85 inci madde uyarınca hesaplanan, “b” uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin, “u” uzlaştırma dönemine ait İletim Sisteminden Çekiş Miktarını (MWh),

g “b” uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin iletim sistemine bağlı bir üretim tesisi olması durumunda 1, diğer tüm durumlarda 0 olan değeri ifade eder.

Uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimlerinin iletim sistemine veriş-çekiş miktarlarının hesaplanması

MADDE 85 – ²¹²(1) Bir uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin saatlik olarak iletim sistemine veriş ve iletim sisteminden çekiş miktarları aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

²¹¹ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

²¹² 20 Şubat 2011 tarihli ve 27852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

$$İSVM_{b,u} = \sum_{s=1}^x [SVD_{b,s,u} \times (1 - TKK_{b,s}) \times (1 - HKK_{b,s}) \times (-1)^k] \quad (2a)$$

$$İSÇM_{b,u} = \sum_{s=1}^x \left[\frac{SÇD_{b,s,u}}{(1 - TKK_{b,s}) \times (1 - HKK_{b,s})} \times (-1)^k \right] \quad (2b)$$

(2) Bu formüllerde geçen;

İSVM_{b,u} “b” uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin, “u” uzlaştırma dönemine ait İletim Sistemine Veriş Miktarını (MWh),

SVD_{b,s,u} “b” uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi konfigürasyonu tanımında yer alan “s” sayacının, ölçülen veriş değerini gösteren “u” uzlaştırma dönemine ait Sisteme Veriş Değerini (MWh),

TKK_{b,s} “b” uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi konfigürasyonu tanımında yer alan “s” sayacına uygulanan Transformatör Kayıp Katsayısını,

HKK_{b,s} “b” uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi konfigürasyonu tanımında yer alan “s” sayacına uygulanan Hat Kayıp Katsayısını,

x “b” uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi konfigürasyonunda yer alan sayaç sayısını,

k “b” uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi konfigürasyonu tanımında yer alan “s” sayacına uygulanan 0 ya da 1 değerleri olan katsayıyı,

İSÇM_{b,u} “b” uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin, “u” uzlaştırma dönemine ait İletim Sisteminden Çekiş Miktarını (MWh),

SÇD_{b,s,u} “b” uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi konfigürasyonu tanımında yer alan “s” sayacının, ilgili sayacın iletim sisteminde yer alması durumunda ölçülen çekiş değerini, ilgili sayacın dağıtım sisteminde yer alması durumunda dağıtım sisteminden net çekiş değerini gösteren “u” uzlaştırma dönemine ait Sistemden Çekiş Değerini (MWh)

ifade eder.

İletim sistemi kayıp katsayısının hesaplanması

MADDE 86 – (1) Her bir uzlaştırma dönemi için uygulanacak İletim Sistemi Kayıp Katsayısı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$İSKK_u = \frac{\sum_{s=1}^n İSVM_{s,u} - \sum_{s=1}^n İSÇM_{s,u}}{\sum_{s=1}^n İSVM_{s,u}} \quad (3)$$

(2) Bu formülde geçen;

İSKK_u “u” uzlaştırma dönemine ait hesaplanan İletim Sistemi Kayıp Katsayısı,

İSVM_{s,u} 85 inci madde uyarınca hesaplanan, iletim sistemi konfigürasyonunda yer alan “s” sayacının “u” uzlaştırma dönemine ait İletim Sistemine Veriş Miktarını (MWh),

İSÇM_{s,u} 85 inci madde uyarınca hesaplanan, iletim sistemi konfigürasyonunda yer alan “s” sayacının “u” uzlaştırma dönemine ait İletim Sisteminden Çekiş Miktarını (MWh),

n “u” uzlaştırma döneminde, iletim sistemi konfigürasyonunda yer alan sayaç sayısını ifade eder.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Uzlaştırmaya Esas İkili Anlaşma Bildirimleri

Uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirimlerine ilişkin kurallar

MADDE 87 – (1) Uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirimleri, her ikisi de kayıtlı piyasa katılımcısı olan ve biri alıcı diğeri satıcı konumundaki lisans sahibi iki tüzel kişi tarafından ortaklaşa yapılır.

(2) Uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirim miktarı; piyasa katılımcılarının düzenlemeye tabi olan ya da olmayan ikili anlaşmalar vasıtasıyla belli bir uzlaştırma dönemi bazında aynı teklif bölgesine ilişkin almayı ya da satmayı, uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirimleri kapsamında Piyasa İşletmecisine bildirdiği elektrik enerjisi miktarıdır. Uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirim miktarları, uzlaştırmaya esas elektrik enerjisi teslim noktası bazındadır.

Uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirimi

MADDE 88 – (1) Herhangi bir günde yer alan bir uzlaştırma dönemine ilişkin uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirimi, en geç, ilgili günün bir gün öncesinde saat 16:00’a kadar, piyasa katılımcısı tarafından, PYS aracılığıyla Piyasa İşletmecisine bildirilir.

- (2) Uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirimi;
- a) Uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirimi için alıcı olan piyasa katılımcısı,
- b) Uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirimi için satıcı olan piyasa katılımcısı,
- c) Her bir uzlaştırma dönemi için, uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirim miktarı (lot²¹³),
- ç) İkili anlaşmanın geçerli olduğu teklif bölgesi bilgilerini içerir.

(3) Uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirimlerinin, bildirime taraf olan her iki piyasa katılımcısı tarafından ortak olarak yapılması esastır. Tek bir piyasa katılımcısı tarafından yapılan uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirimi geçerli sayılmaz.

(4) Bildirimin, ilgili günden sonra geçerliliğinin devam edecek olması durumunda, bildirimin hangi günler için geçerli olacağı bildirilir.

(5)²¹⁴

(6) Piyasa katılımcıları tarafından PYS aracılığıyla yapılan uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirimleri faturaya esas resmi değerler olarak kabul edilir.

Uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirimlerinin değiştirilmesi

MADDE 89 – (1) Uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirimleri, en geç, ilgili günün bir gün öncesinde saat 16:00’a kadar değiştirilebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Uzlaştırma İşlemlerine İlişkin Genel Hükümler

²¹³ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²¹⁴ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle yürürlükten kaldırılmıştır.

Fatura dönemi

MADDE 90 – (1) Fatura dönemi, bir takvim ayının ilk günü saat 00:00’da başlayıp, aynı ayın son günü saat 24:00’da biten süreyi ifade eder.

Uzlaştırma dönemleri

MADDE 91 – (1) Bir fatura dönemi içerisindeki her bir saat bir uzlaştırma dönemini oluşturur.

ALTINCI BÖLÜM

Gün Öncesi Dengeleme Faaliyetlerinin Uzlaştırılması

Gün öncesi dengeleme faaliyetlerinin uzlaştırılması için veri gereksinimleri

MADDE 92 – (1) Gün öncesi dengeleme faaliyetlerinin uzlaştırılmasında;

a) Gün öncesi dengelemeye katılan her bir piyasa katılımcısının, gün öncesi dengeleme faaliyetleri kapsamında, her bir teklif bölgesi için, bir fatura dönemi içerisindeki her bir saate ait ilgili piyasa katılımcılarının sisteme enerji satışı ya da sistemden enerji alışlarına ilişkin teklifleri,

b) Gün öncesi dengelemeye katılan her bir piyasa katılımcısının, gün öncesi dengeleme faaliyetleri ve gün öncesinden öngörülen dengesizliklerinin giderilmesi kapsamında, her bir teklif bölgesi için, bir fatura dönemi içerisindeki her bir saate ait gerçekleştirmiş oldukları enerji satış ya da enerji alış miktarları,

c) Bir fatura dönemi içerisindeki her bir saate ilişkin, gün öncesi dengeleme kapsamında piyasa katılımcılarının sisteme enerji satışı ya da sistemden enerji alışlarına ilişkin teklifleri dikkate alınarak ve dengeleme maliyetlerini en aza indirme hedefi doğrultusunda PYS’nin ilgili modülü aracılığıyla, her bir teklif bölgesi için hesaplanan gün öncesi fiyatları dikkate alınır.

(2) Birinci fıkranın;

a) (a) bendinde yer alan veriler piyasa katılımcıları tarafından,

b) (b) ve (c) bentlerinde yer alan veriler Piyasa İşletmecisi tarafından sağlanır.

Gün öncesi dengeleme kapsamında piyasa katılımcılarının sisteme satışlarına ilişkin tutarın hesaplanması

MADDE 93²¹⁵ – (1) Gün öncesi dengeleme kapsamında piyasa katılımcılarının sisteme satışlarına ilişkin olarak, teklif bölgesi bazında, bir avans dönemi için ilgili piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek alacak tutarı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$SST_{t,p,s} = \sum_{u=1}^a \left(\sum_{r=1}^n (SSF_{t,p,s,u,r} \times SSM_{t,p,s,u,r}) \right) \quad (4a)$$

(2) Bu formülde geçen;

$SST_{t,p,s}$ “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “s” avans döneminde gerçekleşen sistem satışlarından dolayı ilgili piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek alacak tutarını (TL),

$SSF_{t,p,s,u,r}$ 94 üncü madde uyarınca hesaplanan, “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “s” avans dönemindeki “u” uzlaştırma dönemine ait geçerli “r” teklifi için uygulanacak sistem satış fiyatını (TL/MWh),

²¹⁵ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

$SSM_{t,p,s,u,r}$ Gün öncesi dengeleme sonucunda belirlenen, “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “s” avans dönemindeki “u” uzlaştırma dönemine ait geçerli “r” teklifinden dolayı gerçekleştirmiş olduğu sistem satış miktarını (MWh),
n “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “s” avans dönemindeki “u” uzlaştırma dönemine ait sisteme enerji satışı gerçekleştirmiş olduğu teklif sayısını,
a ilgili avans dönemine ilişkin uzlaştırma dönemlerinin sayısını, ifade eder.

(3) Gün öncesi dengeleme kapsamında piyasa katılımcılarının sisteme satışlarına ilişkin olarak, teklif bölgesi bazında, bir fatura dönemi için ilgili piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek alacak tutarı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$SST_{t,p} = \sum_{s=1}^b SST_{t,p,s} \quad (4b)$$

(4) Bu formülde geçen;

$SST_{t,p,s}$ “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “s” avans döneminde gerçekleşen sistem satışlarından dolayı ilgili piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek alacak tutarını (TL),
 $SST_{t,p}$ “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, ilgili fatura döneminde gerçekleşen sistem satışlarından dolayı ilgili piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek alacak tutarını (TL),
b ilgili fatura dönemine ilişkin avans dönemi sayısını, ifade eder.

Sistem satış fiyatlarının belirlenmesi

MADDE 94 – (1) Bir fatura dönemi için, uzlaştırma dönemi bazında, gün öncesi dengelemeye katılan her bir piyasa katılımcısının, bir teklif bölgesi için gün öncesi dengeleme kapsamında sunmuş olduğu saatlik ve esnek tekliflere ilişkin²¹⁶ gerçekleşen sistem satışlarında uygulanacak sistem satış fiyatları aşağıdaki formüle göre belirlenir:

$$SSTF_{t,p,u,r} \leq SGÖF_{t,u} \quad \text{ise} \quad SSF_{t,p,u,r} = SGÖF_{t,u} \quad (5a)$$

$$SSTF_{t,p,u,r} > SGÖF_{t,u} \quad \text{ise} \quad SSF_{t,p,u,r} = SSTF_{t,p,u,r} \quad (5b)$$

(2) Bu formüllerde geçen;

$SSTF_{t,p,u,r}$ “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “u” uzlaştırma dönemine ait geçerli “r” teklifine ilişkin Sistem Satış Teklif Fiyatını (TL/MWh),
 $SGÖF_{t,u}$ “t” teklif bölgesi ve “u” uzlaştırma dönemine ait Gün Öncesi Fiyatını (TL/MWh),
 $SSF_{t,p,u,r}$ “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “u” uzlaştırma dönemine ait geçerli “r” teklifi için uygulanacak Sistem Satış Fiyatını (TL/MWh) ifade eder.

²¹⁶ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

(3)²¹⁷ Bir fatura dönemi için, uzlaştırma dönemi bazında, gün öncesi dengelemeye katılan her bir piyasa katılımcısının, bir teklif bölgesi için gün öncesi dengeleme kapsamında sunmuş olduğu blok tekliflere ilişkin gerçekleşen sistem satışlarında uygulanacak sistem satış fiyatları aşağıdaki formüle göre belirlenir:

$$SSTF_{t,p,r} \leq OSGÖF_{t,r} \quad \text{ise} \quad SSF_{t,p,r} = OSGÖF_{t,r} \quad (5c)$$

$$SSTF_{t,p,r} > OSGÖF_{t,r} \quad \text{ise} \quad SSF_{t,p,r} = SSTF_{t,p,r} \quad (5ç)$$

$$SSF_{t,p,u,r} = SSF_{t,p,r} \text{ ve "u" } \subset \text{"r"} \text{ teklifinin geçerli olduğu zaman dilimi} \quad (5d)$$

$$OSGÖF_{t,r} = \frac{\sum_{u=a}^b SGÖF_{t,u}}{(b-a)} \quad \text{ve } u=[a,b) \quad (5e)$$

(4)²¹⁸ Bu formüllerde geçen;

$SSTF_{t,p,r}$	"t" teklif bölgesi için, "p" piyasa katılımcısının, "r" blok teklifine ilişkin Sistem Satış Teklif Fiyatını (TL/MWh),
$OSGÖF_{t,r}$	"t" teklif bölgesi ve "r" blok teklifinin kapsadığı saatlerin Ortalama Sistem Gün Öncesi Fiyatı (TL/MWh),
$SSF_{t,p,r}$	"t" teklif bölgesi için, "p" piyasa katılımcısının, "r" blok teklifi için uygulanacak Saatlik Sistem Satış Fiyatını (TL/MWh)
$SSF_{t,p,u,r}$	"t" teklif bölgesi için, "p" piyasa katılımcısının, "r" blok teklifinin kapsadığı "u" uzlaştırma dönemi için uygulanacak Saatlik Sistem Satış Fiyatını (TL/MWh)
$SGÖF_{t,u}$	"t" teklif bölgesi için, "u" uzlaştırma döneminde uygulanan Gün Öncesi Fiyatını (TL/MWh)
a	blok teklif başlangıç saatini,
b	blok teklif bitiş saatini,
u	"r" blok teklifinin geçerli olduğu uzlaştırma dönemlerinden birini ifade eder.

Gün öncesi dengeleme kapsamında piyasa katılımcılarının sistemden alışlarına ilişkin tutarın hesaplanması

MADDE 95²¹⁹ – (1) Gün öncesi dengeleme kapsamında piyasa katılımcılarının sistemden alışlarına ilişkin olarak, teklif bölgesi bazında, bir avans dönemi için ilgili piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek borç tutarı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$SAT_{t,p,s} = \sum_{u=1}^a \left(\sum_{r=1}^n (SAF_{t,p,s,u,r} \times SAM_{t,p,s,u,r}) \right) \quad (6a)$$

(2) Bu formülde geçen;

²¹⁷ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

²¹⁸ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

²¹⁹ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

$SAT_{t,p,s}$ “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “s” avans döneminde gerçekleşen sistem alışlarından dolayı ilgili piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek borç tutarını (TL),

$SAF_{t,p,s,u,r}$ 96 ncı madde uyarınca hesaplanan, “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “s” avans dönemindeki “u” uzlaştırma dönemine ait geçerli “r” teklifi için uygulanacak sistem alış fiyatını (TL/MWh),

$SAM_{t,p,s,u,r}$ “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “s” avans dönemindeki, “u” uzlaştırma dönemine ait geçerli “r” teklifinden dolayı gerçekleştirmiş olduğu sistem alış miktarını (MWh),

n “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “s” avans dönemindeki, “u” uzlaştırma dönemine ait sistemden enerji alışı gerçekleştirmiş olduğu teklif sayısını,

a ilgili avans dönemine ilişkin uzlaştırma dönemlerinin sayısını, ifade eder.

(3) Gün öncesi dengeleme kapsamında piyasa katılımcılarının sistemden alışlarına ilişkin olarak, teklif bölgesi bazında, bir fatura dönemi için ilgili piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek borç tutarı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$SAT_{t,p} = \sum_{s=1}^b SAT_{t,p,s} \quad (6b)$$

(4) Bu formülde geçen;

$SAT_{t,p}$ “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “s” avans döneminde gerçekleşen sistem alışlarından dolayı ilgili piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek borç tutarını (TL),

$SAT_{t,p,s}$ “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “s” avans döneminde gerçekleşen sistem alışlarından dolayı ilgili piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek borç tutarını (TL),

b ilgili fatura dönemindeki avans dönemi sayısını, ifade eder.

Sistem alış fiyatlarının belirlenmesi

MADDE 96 – (1) Bir fatura dönemi için, uzlaştırma dönemi bazında, gün öncesi dengelemeye katılan her bir piyasa katılımcısının, bir teklif bölgesi için gün öncesi dengeleme kapsamında sunmuş olduğu saatlik tekliflere ilişkin²²⁰ gerçekleşen sistem alışlarında uygulanacak sistem alış fiyatları aşağıdaki formüle göre belirlenir:

$$SATF_{t,p,u,r} \geq SGÖF_{t,u} \quad \text{ise} \quad SAF_{t,p,u,r} = SGÖF_{t,u} \quad (7a)$$

$$SATF_{t,p,u,r} < SGÖF_{t,u} \quad \text{ise} \quad SAF_{t,p,u,r} = SATF_{t,p,u,r} \quad (7b)$$

(2) Bu formüllerde geçen;

$SATF_{t,p,u,r}$ “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “u” uzlaştırma dönemine ait geçerli “r” teklifine ilişkin Sistem Alış Teklif Fiyatını (TL/MWh),

²²⁰ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

$SGÖF_{t,u}$ “t” teklif bölgesi ve “u” uzlaştırma dönemine ait Gün Öncesi Fiyatını (TL/MWh),
 $SAF_{t,p,u,r}$ “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “u” uzlaştırma dönemine ait geçerli “r” teklifi için uygulanacak Sistem Alış Fiyatını (TL/MWh) ifade eder.

(3)²²¹ Bir fatura dönemi için, uzlaştırma dönemi bazında, gün öncesi dengelemeye katılan her bir piyasa katılımcısının, bir teklif bölgesi için gün öncesi dengeleme kapsamında sunmuş olduğu blok tekliflere ilişkin gerçekleşen sistem satışlarında uygulanacak sistem alış fiyatları aşağıdaki formüle göre belirlenir:

$$SATF_{t,p,u,r} \leq OSGÖF_{t,r} \text{ ise } SAF_{t,p,u,r} = SATF_{t,p,r} \quad (7c)$$

$$SATF_{t,p,u,r} > OSGÖF_{t,r} \text{ ise } SAF_{t,p,u,r} = OSGÖF_{t,r} \quad (7ç)$$

$$SAF_{t,p,u,r} = SAF_{t,p,r} \text{ ve “u”} \subset \text{“r” teklifinin geçerli olduğu zaman dilimi} \quad (7d)$$

$$OSGÖF_{t,r} = \frac{\sum_{u=a}^b SGÖF_{t,u}}{(b-a)} \quad \text{ve } u = [a,b) \quad (7e)$$

(4)²²² Bu formüllerde geçen;

$SATF_{t,p,u,r}$ “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “u” uzlaştırma dönemine ait geçerli “r” blok teklifine ilişkin Sistem Alış Teklif Fiyatını (TL/MWh),
 $OSGÖF_{t,r}$ “t” teklif bölgesi ve “r” blok teklifinin kapsadığı saatlerin Ortalama Sistem Gün Öncesi Fiyatı (TL/MWh),
 $SAF_{t,p,u,r}$ “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “u” uzlaştırma dönemine ait geçerli “r” blok teklifi için uygulanacak Saatlik Sistem Alış Fiyatını (TL/MWh)
 $SGÖF_{t,u}$ “t” teklif bölgesi için, “u” uzlaştırma döneminde uygulanan Gün Öncesi Fiyatını (TL/MWh)
a blok teklif başlangıç saatini,
b blok teklif bitiş saatini,
u “r” blok teklifinin geçerli olduğu uzlaştırma dönemlerinden birini ifade eder.

Gün öncesi planlama aşamasında gün öncesinden öngörülen dengesizliklerin miktarının hesaplanması

MADDE 97²²³ – (1) Uzlaştırma dönemi bazında, gün öncesi planlamaya katılan her bir piyasa katılımcısının, öngörülen enerji açık ya da fazlası aşağıdaki formüle göre belirlenir:

²²¹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

²²² 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

²²³ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

$$\text{ÖEDM}_{p,u} = \sum_{b=1}^k \text{GÜP}_{b,u} + \text{UEIAM}_{p,u} - \text{TT}_{p,u} \quad (7f)$$

(2) Bu formülde geçen;

$\text{ÖEDM}_{p,u}$ “p” piyasa katılımcısının, “u” uzlaştırma dönemi için gün öncesinden öngörülen enerji dengesizlik miktarını (MWh),

$\text{GÜP}_{b,u}$ “p” piyasa katılımcısına ait “b” uzlaştırmaya esas veriş çekiş biriminin “u” uzlaştırma dönemi için Piyasa İşletmecisine bildirilmiş olan ve sisteme veriş için pozitif, sistemden çekiş için negatif değere sahip gün öncesi üretim/tüketim programını (MWh),

$\text{UEIAM}_{p,u}$ 112 nci madde uyarınca hesaplanan, “p” piyasa katılımcısının, “u” uzlaştırma dönemi için uzlaştırmaya esas ikili anlaşma miktarını (MWh),

$\text{TT}_{p,u}$ Gün öncesi planlama kapsamında Piyasa İşletmecisine bildirilen, “p” piyasa katılımcısının, “u” uzlaştırma dönemi için, ilgili piyasa katılımcısının kendi adına kayıtlı ve dengeleme birimi olmayan tüketim tesisleri vasıtasıyla tüketilmesi öngörülen enerjiye ilişkin tüketim tahminini (MWh),

k “p” piyasa katılımcısı adına kayıtlı uzlaştırmaya esas veriş çekiş birimi sayısını,

ifade eder.

Gün öncesi planlama aşamasında gün öncesinden öngörülen dengesizliklerin giderilmesine ilişkin alacak/borç tutarının hesaplanması

MADDE 98²²⁴ – (1) Bir avans dönemi için, uzlaştırma dönemi bazında, gün öncesi planlamaya katılan her bir piyasa katılımcısının, öngörülen enerji açık ya da fazlasının giderilmesi amacıyla gerçekleştirilen enerji alış ya da satışına ilişkin alacak/borç tutarı aşağıdaki formüle göre belirlenir:

$$\text{ÖEDT}_{p,s} = \sum_{u=1}^a (\text{ÖEDM}_{p,u} \times \text{SGÖF}_u) \quad (7g)$$

(2) Bu formülde geçen;

$\text{ÖEDT}_{p,s}$ “p” piyasa katılımcısının, “s” avans dönemi için, gün öncesinden enerji dengesizliğinin giderilmesine yönelik sistemden aldığı ya da sisteme sattığı enerjiye ilişkin, piyasa katılımcısına, değer pozitif olması durumunda alacak, negatif olması durumunda borç olarak tahakkuk ettirilecek olan öngörülen enerji dengesizlik tutarını (TL),

$\text{ÖEDM}_{p,u}$ “p” piyasa katılımcısının, “u” uzlaştırma dönemi için gün öncesinden öngörülen enerji dengesizlik miktarını (MWh),

SGÖF_u “u” uzlaştırma dönemine ait gün öncesi fiyatını (TL/MWh),

a ilgili avans dönemine ilişkin uzlaştırma dönemlerinin sayısını, ifade eder.

(3) Bir fatura dönemi için, avans dönemi bazında, gün öncesi planlamaya katılan her bir piyasa katılımcısının, öngörülen enerji açık ya da fazlasının giderilmesi amacıyla gerçekleştirilen enerji alış ya da satışına ilişkin alacak/borç tutarı aşağıdaki formüle göre belirlenir:

²²⁴ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

$$\ddot{OEDT}_p = \sum_{s=1}^b \ddot{OEDT}_{p,s} \quad (7\check{g})$$

(4) Bu formülde geçen;

$\ddot{OEDT}_p$ “p” piyasa katılımcısının, ilgili fatura dönemi için, gün öncesinden enerji dengesizliğinin giderilmesine yönelik sistemden aldığı ya da sisteme sattığı enerjiye ilişkin, piyasa katılımcısına, değerin pozitif olması durumunda alacak, negatif olması durumunda borç olarak tahakkuk ettirilecek olan öngörülen enerji dengesizlik tutarını (TL),

$\ddot{OEDT}_{p,s}$ “p” piyasa katılımcısının, “s” avans dönemi için, gün öncesinden enerji dengesizliğinin giderilmesine yönelik sistemden aldığı ya da sisteme sattığı enerjiye ilişkin, piyasa katılımcısına, değerin pozitif olması durumunda alacak, negatif olması durumunda borç olarak tahakkuk ettirilecek olan öngörülen enerji dengesizlik tutarını (TL),

b ilgili fatura dönemindeki avans dönemi sayısını, ifade eder.

Gün öncesi piyasası faaliyetlerine ilişkin oluşan gelirin hesaplanması

MADDE 99²²⁵ – (1) Gün öncesi piyasası faaliyetlerine ilişkin teklif bölgeleri arasındaki fiyat farklılıklarından kaynaklanan ve TEİAŞ tarafından öncelikli olarak fiyat farkına sebep olan iletim kısıtını gidermek için iletim yatırımı yapılmak üzere değerlendirilecek gelir kalemi aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$G\ddot{O}PG_s = \sum_{t=1}^n \left(\sum_{p=1}^m SAT_{t,p,s} - \sum_{p=1}^m SST_{t,p,s} \right) \quad (8)$$

(2) Bu formülde geçen;

$G\ddot{O}PG_s$ “s” avans dönemi için gün öncesi piyasası faaliyetlerine ilişkin bölgesel fiyat farklılıklarından kaynaklanan ve TEİAŞ tarafından sadece iletim yatırımı yapılmak üzere değerlendirilecek gün öncesi piyasası geliri (TL),

$SAT_{t,p,s}$ “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “s” avans döneminde gerçekleşen sistem alışlarından dolayı ilgili piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek borç tutarını (TL),

$SST_{t,p,s}$ “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “s” avans döneminde gerçekleşen sistem satışlarından dolayı ilgili piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek alacak tutarını (TL),

n “s” avans dönemine ilişkin teklif bölgelerinin sayısını,

m “s” avans dönemine ilişkin piyasa katılımcılarının sayısını, ifade eder.

YEDİNCİ BÖLÜM

Dengeleme Güç Piyasası Faaliyetlerinin Uzlaştırılması

Dengeleme güç piyasası faaliyetlerinin uzlaştırılması için veri gereksinimleri

MADDE 100 – (1) Dengeleme güç piyasası faaliyetlerinin uzlaştırılmasında;

²²⁵ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

a) Dengeleme güç piyasasına katılan her bir piyasa katılımcısının, dengeleme güç piyasası faaliyetleri kapsamında, her bir teklif bölgesi için, bir fatura dönemi içerisindeki her bir uzlaştırma dönemine ait, ilgili piyasa katılımcılarının sisteme enerji satışı ya da sistemden enerji alışlarına ilişkin yük alma, yük atma teklifleri,

b) Dengeleme güç piyasasına katılan her bir piyasa katılımcısının, dengeleme güç piyasası faaliyetleri kapsamında, her bir teklif bölgesi için, bir fatura dönemi içerisindeki her bir uzlaştırma dönemine ait Sistem İşletmecisi tarafından verilmiş olan talimatlar çerçevesinde kabul edilmiş olan yük alma, yük atma miktarları,

c) Bir fatura dönemi içerisindeki her bir uzlaştırma dönemine ilişkin, dengeleme güç piyasası kapsamında piyasa katılımcılarının kabul edilen yük alma, yük atma teklifleri doğrultusunda Sistem İşletmecisi tarafından her bir teklif bölgesi için hesaplanan sistem marjinal fiyatları

dikkate alınır.

(2) Birinci fıkranın;

a) (a) bendinde yer alan veriler piyasa katılımcıları tarafından,

b) (b) ve (c) bentlerinde yer alan veriler Sistem İşletmecisi tarafından sağlanır.

Uzlaştırma dönemi bazında sistemin yönünün belirlenmesi

MADDE 101²²⁶ – (1) Uzlaştırma dönemi bazında bir fiyat bölgesine ilişkin sistem yönü ve Net Talimat Hacmi aşağıdaki formüllere göre belirlenir:

$$\text{İlgili uzlaştırma dönemi için } \sum_{d=1}^k \sum_{r=1}^m YALM_{d,u,r} > \sum_{d=1}^k \sum_{r=1}^n YATM_{d,u,r} \quad (9a)$$

ise, ilgili uzlaştırma dönemi için ilgili fiyat bölgesinde enerji açığı oluşmuştur.

$$\text{İlgili uzlaştırma dönemi için } \sum_{d=1}^k \sum_{r=1}^m YALM_{d,u,r} < \sum_{d=1}^k \sum_{r=1}^n YATM_{d,u,r} \quad (9b)$$

ise, ilgili uzlaştırma dönemi için ilgili fiyat bölgesinde enerji fazlası oluşmuştur.

$$\text{İlgili uzlaştırma dönemi için } \sum_{d=1}^k \sum_{r=1}^m YALM_{d,u,r} = \sum_{d=1}^k \sum_{r=1}^n YATM_{d,u,r} \quad (9c)$$

ise, ilgili uzlaştırma dönemi için ilgili fiyat bölgesinde sistem dengededir.

$$NTH_u = \left| \sum_{d=1}^k \sum_{r=1}^m YALM_{d,u,r} - \sum_{d=1}^k \sum_{r=1}^n YATM_{d,u,r} \right| \quad (9d)$$

(2) Bu formüllerde geçen;

$YALM_{d,u,r}$ Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin, “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifinin, ilgili fiyat bölgesinde 0, 1 veya 2 etiket değerlerine sahip, kabul Edilen Yük Alma Teklifi Miktarını (MWh),

$YATM_{d,u,r}$ Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifinin, ilgili fiyat bölgesinde 0, 1

²²⁶ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

veya 2 etiket değerlerine sahip, kabul Edilen Yük Atma Teklifi Miktarını (MWh),
NTH ilgili fiyat bölgesi için Net Talimat Hacmini (MWh),
k “u” uzlaştırma dönemi için, ilgili fiyat bölgesinde 0, 1 veya 2 etiket değerine sahip teklifi kabul edilmiş olan dengeleme birimi sayısını,
m “u” uzlaştırma dönemi için, “d” dengeleme biriminin, ilgili fiyat bölgesinde 0, 1 veya 2 etiket değerine sahip kabul edilmiş yük alma teklif sayısını,
n “u” uzlaştırma dönemi için, “d” dengeleme biriminin, ilgili fiyat bölgesinde 0, 1 veya 2 etiket değerine sahip kabul edilmiş yük atma teklif sayısını,
ifade eder.

Dengeleme güç piyasası kapsamında kabul edilmiş olan yük alma tekliflerine ilişkin tutarın hesaplanması

MADDE 102 – (1) Dengeleme güç piyasası kapsamındaki her bir dengeleme birimine verilen yük alma talimatlarına ilişkin olarak bir fatura dönemi için ilgili piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek alacak tutarı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$KEYALT_d = \sum_{u=1}^m \left(\sum_{r=1}^n (KEYALM_{d,u,r} \times YALF_{d,u,r}) \right) - YGYALT_d \quad (10)^{227}$$

(2) Bu formülde geçen;

KEYALT_d Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin, ilgili fatura döneminin tüm uzlaştırma dönemlerinde kabul edilen yük alma tekliflerine ilişkin olarak ilgili piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek alacak tutarını (TL),
KEYALM_{d,u,r} 104 üncü madde uyarınca hesaplanan, dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifinin Kabul Edilen ve Yerine Getirilmiş Yük Alma Teklifi Miktarını (MWh),
YALF_{d,u,r} 103 üncü madde uyarınca hesaplanan, dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin, “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifi için uygulanacak Yük Alma Fiyatını (TL/MWh),
YGYALT_d²²⁸ Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin, ilgili fatura döneminin tüm uzlaştırma dönemlerinde kabul edilen ancak yerine getirilmeyen yük alma tekliflerine ilişkin olarak ilgili piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek ve 102/A maddesi uyarınca hesaplanacak Yerine Getirilmeyen Yük Alma Talimat Tutarı adındaki borç tutarını (TL),
n Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme birimine ilişkin “u” uzlaştırma dönemi için kabul edilmiş olan yük alma tekliflerinin sayısını,
m ilgili fatura dönemine ilişkin uzlaştırma dönemlerinin sayısını
ifade eder.

²²⁷ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²²⁸ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

Dengeleme güç piyasası kapsamında yerine getirilmeyen yük alma talimatlarına ilişkin ilgili katılımcıya yansıtılacak tutarın hesaplanması²²⁹

MADDE 102/A – (1) Dengeleme güç piyasası kapsamında sistemde enerji açığı olduğu her bir uzlaştırma dönemi için, kabul edilen ve yerine getirilmiş teklif miktarı doğrultusundaki sistem marjinal fiyatı olan YGSMF belirlenir.

(2) YGSMF ile dengeleme güç piyasası kapsamında verilen tüm talimatlar dikkate alınarak belirlenen Sistem Marjinal Fiyatı arasında fark oluşması halinde, bu fark ile yük alma yönünde yerine getirilen talimat miktarının çarpılması neticesinde, yerine getirilmeyen yük alma talimatlarına ilişkin maliyet hesaplanır.

(3) Her bir piyasa katılımcısının, her bir uzlaştırma dönemi için, dengeleme güç piyasası kapsamında yerine getirmediği yük alma talimat miktarının, ilgili uzlaştırma döneminde toplam yerine getirilmeyen yük alma talimat miktarına oranı bulunur.

(4) Bu maddenin ikinci fıkrası kapsamında hesaplanan maliyet, üçüncü fıkra kapsamında belirlenen oran doğrultusunda, Yerine Getirilmeyen Yük Alma Talimat Tutarı olarak ilgili katılımcılara yansıtılır.

Dengeleme güç piyasası kapsamında kabul edilmiş olan yük alma tekliflerine ilişkin yük alma fiyatlarının belirlenmesi

MADDE 103 – (1) Bir fatura dönemi için, dengeleme güç piyasası kapsamındaki her bir dengeleme birimine, her bir uzlaştırma dönemi için verilen yük alma talimatlarına ilişkin olarak uygulanacak yük alma fiyatları aşağıdaki formüle göre belirlenir:

(2) İlgili dengeleme biriminin yer aldığı fiyat bölgesinde enerji açığı olduğu durumda,

$$YALTF_{d,u,r} \leq SMF_{d,u,t} \quad \text{ise} \quad YALF_{d,u,r} = SMF_{d,u,t} \quad (11a)$$

$$YALTF_{d,u,r} > SMF_{d,u,t} \quad \text{ise} \quad YALF_{d,u,r} = YALTF_{d,u,r} \quad (11b)$$

(3) İlgili dengeleme biriminin yer aldığı fiyat bölgesi dengede olduğu ve/veya fiyat bölgesinde enerji fazlası olduğu durumlarda,

$$YALF_{d,u,r} = YALTF_{d,u,r} \quad (11c)$$

(4) Bu formüllerde geçen;

$YALTF_{d,u,r}$ Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin, “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifi için Yük Alma Teklif Fiyatını (TL/MWh),

$SMF_{d,u,t}$ Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin “u” uzlaştırma döneminde yer aldığı “t” teklif bölgesi için 109 uncu madde uyarınca, hesaplanan Sistem Marjinal Fiyatını (TL/MWh),

$YALF_{d,u,r}$ Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin, “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifi için uygulanacak Yük Alma Fiyatını (TL/MWh)

ifade eder.

²²⁹ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

Dengeleme güç piyasası kapsamında kabul edilmiş olan yük alma tekliflerine ilişkin kabul edilen yük alma teklif miktarlarının belirlenmesi

MADDE 104 – (1) Bir fatura dönemi için, dengeleme güç piyasası kapsamındaki her bir dengeleme birimine, her bir uzlaştırma dönemi için verilen yük alma talimatlarına ilişkin kabul edilen yük alma teklif miktarları aşağıdaki formüle göre belirlenir:

$$KEYALM_{d,u,r} = YALTM_{d,u,r} \times (1 - İSKK_u)^g \times (t_2 - t_1) / 60 \quad (12)$$

(2) Bu formülde geçen;

KEYALM_{d,u,r} Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifinin Kabul Edilen ve Yerine Getirilmiş Yük Alma Teklifi Miktarını (MWh),

YALTM_{d,u,r} Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifine ilişkin Sistem İşletmecisi tarafından verilmiş ve yerine getirilmiş olan Yük Alma Talimat Miktarını (MW),

İSKK_u 86 ncı madde uyarınca hesaplanan, “u” uzlaştırma dönemine ait İletim Sistemi Kayıp Katsayısı,

t₁ Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifine ilişkin Sistem İşletmecisi tarafından verilmiş olan yük alma talimatının saat ve dakika olarak başlangıç zamanını,

t₂ Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifine ilişkin Sistem İşletmecisi tarafından verilmiş olan yük alma talimatının saat ve dakika olarak bitiş zamanını,

g Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin iletim sistemine bağlı bir üretim tesisi olması durumunda 1, diğer tüm durumlarda 0 olan değeri

ifade eder.

Dengeleme güç piyasası kapsamında kabul edilmiş olan yük atma tekliflerine ilişkin tutarın hesaplanması

MADDE 105 – (1) Dengeleme güç piyasası kapsamındaki her bir dengeleme birimine verilen yük atma talimatlarına ilişkin olarak bir fatura dönemi için ilgili piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek borç tutarı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$KEYATT_d = \sum_{u=1}^m \left(\sum_{r=1}^n (KEYATM_{d,u,r} \times YATF_{d,u,r}) \right) + YGYATT_d \quad (13)^{230}$$

(2) Bu formülde geçen;

KEYATT_d Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin, ilgili fatura döneminin tüm uzlaştırma dönemlerinde kabul edilen yük atma tekliflerine ilişkin olarak ilgili piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek borç tutarını (TL),

²³⁰ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

KEYATM _{d,u,r}	107 nci madde uyarınca hesaplanan, dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifinin Kabul Edilen ve Yerine Getirilmiş Yük Atma Teklifi Miktarını (MWh),
YATF _{d,u,r}	106 ncı madde uyarınca hesaplanan, dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin, “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifi için uygulanacak Yük Atma Fiyatını (TL/MWh),
YGYATT _d ²³¹	Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin, ilgili fatura döneminin tüm uzlaştırma dönemlerinde kabul edilen ancak yerine getirilmeyen yük atma tekliflerine ilişkin olarak ilgili piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek ve 105/A maddesi uyarınca hesaplanacak Yerine Getirilmeyen Yük Atma Talimat Tutarı adındaki borç tutarını (TL),
n	Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme birimine ilişkin “u” uzlaştırma dönemi için kabul edilmiş olan yük atma tekliflerinin sayısını,
m	ilgili fatura dönemine ilişkin uzlaştırma dönemlerinin sayısını ifade eder.

Dengeleme güç piyasası kapsamında yerine getirilmeyen yük atma talimatlarına ilişkin ilgili katılımcıya yansıtılacak tutarın hesaplanması²³²

MADDE 105/A – (1) Dengeleme güç piyasası kapsamında sistemde enerji fazlası olduğu her bir uzlaştırma dönemi için, kabul edilen ve yerine getirilmiş teklif miktarı doğrultusundaki sistem marjinal fiyatı olan YGSMF belirlenir.

(2) YGSMF ile dengeleme güç piyasası kapsamında verilen tüm talimatlar dikkate alınarak belirlenen Sistem Marjinal Fiyatı arasında fark oluşması halinde, bu fark ile yük atma yönünde yerine getirilen talimat miktarının çarpılması neticesinde, yerine getirilmeyen yük atma talimatlarına ilişkin maliyet hesaplanır.

(3) Her bir piyasa katılımcısının, her bir uzlaştırma dönemi için, dengeleme güç piyasası kapsamında yerine getirmediği yük atma talimat miktarının, ilgili uzlaştırma döneminde toplam yerine getirilmeyen yük atma talimat miktarına oranı bulunur.

(4) Bu maddenin ikinci fıkrası kapsamında hesaplanan maliyet, üçüncü fıkra kapsamında belirlenen oran doğrultusunda, Yerine Getirilmeyen Yük Atma Talimat Tutarı olarak ilgili katılımcılara yansıtılır.

Dengeleme güç piyasası kapsamında kabul edilmiş olan yük atma tekliflerine ilişkin yük atma fiyatlarının belirlenmesi

MADDE 106 – (1) Bir fatura dönemi için, dengeleme güç piyasası kapsamındaki her bir dengeleme birimine, her bir uzlaştırma dönemi için verilen yük atma talimatlarına ilişkin olarak uygulanacak yük atma fiyatları aşağıdaki formüle göre belirlenir:

(2) İlgili dengeleme biriminin yer aldığı fiyat bölgesinde enerji fazlası olduğu durumda,

$$YATTF_{d,u,r} \geq SMF_{d,u,t} \quad \text{ise} \quad YATF_{d,u,r} = SMF_{d,u,t} \quad (14a)$$

$$YATTF_{d,u,r} < SMF_{d,u,t} \quad \text{ise} \quad YATF_{d,u,r} = YATTF_{d,u,r} \quad (14b)$$

²³¹ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

²³² 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

(3) İlgili dengeleme biriminin yer aldığı fiyat bölgesi dengede olduğu ve/veya fiyat bölgesinde enerji açığı olduğu durumlarda,

$$YATF_{d,u,r} = YATTF_{d,u,r} \quad (14c)$$

(4) Bu formüllerde geçen;

$YATTF_{d,u,r}$ Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin, “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifi için Yük Atma Teklif Fiyatını (TL/MWh),

$SMF_{d,u,t}$ Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin “u” uzlaştırma döneminde yer aldığı “t” teklif bölgesi için 109 uncu madde uyarınca, “u” uzlaştırma dönemi için hesaplanan, Sistem Marjinal Fiyatını (TL/MWh),

$YATF_{d,u,r}$ Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin, “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifi için uygulanacak Yük Atma Fiyatını (TL/MWh)

ifade eder.

Dengeleme güç piyasası kapsamında kabul edilmiş olan yük atma tekliflerine ilişkin kabul edilen yük atma teklif miktarlarının belirlenmesi

MADDE 107 – (1) Bir fatura dönemi için, dengeleme güç piyasası kapsamındaki her bir dengeleme birimine, her bir uzlaştırma dönemi için verilen yük atma talimatlarına ilişkin kabul edilen yük atma teklif miktarları aşağıdaki formüle göre belirlenir:

$$KEYATM_{d,u,r} = YATTM_{d,u,r} \times (1 - İSKK_u)^g \times (t_2 - t_1) / 60 \quad (15)$$

(2) Bu formülde geçen;

$KEYATM_{d,u,r}$ Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifinin Kabul Edilen ve Yerine Getirilmiş Yük Atma Teklifi Miktarını (MWh),

$YATTM_{d,u,r}$ Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifine ilişkin Sistem İşletmecisi tarafından verilmiş ve yerine getirilmiş olan Yük Atma Talimat Miktarını (MW),

$İSKK_u$ 86 ncı madde uyarınca hesaplanan, “u” uzlaştırma dönemine ait İletim Sistemi Kayıp Katsayısı,

t_1 Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifine ilişkin Sistem İşletmecisi tarafından verilmiş olan yük atma talimatının saat ve dakika olarak başlangıç zamanını,

t_2 Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifine ilişkin Sistem İşletmecisi tarafından verilmiş olan yük atma talimatının saat ve dakika olarak bitiş zamanını

g Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin iletim sistemine bağlı bir üretim tesisi olması durumunda 1, diğer tüm durumlarda 0 olan değeri

ifade eder.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Enerji Dengesizliklerinin Uzlaştırılması

Enerji dengesizliklerinin uzlaştırılması için veri gereksinimleri

MADDE 108 – (1) Enerji dengesizliklerinin uzlaştırılmasında;

a) Dengeleme güç piyasasına katılan her bir piyasa katılımcısının, dengeleme güç piyasası faaliyetleri kapsamında, her bir teklif bölgesi için, bir fatura dönemi içerisindeki her bir uzlaştırma dönemine ait Sistem İşletmecisi tarafından verilmiş olan talimatlar çerçevesinde kabul edilmiş olan yük alma, yük atma miktarları ve kabul edilmiş olan bu teklifler için geçerli fiyatlar,

b) Her bir uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi için, bir fatura dönemindeki her bir uzlaştırma dönemine ait uzlaştırmaya esas veriş ve/veya çekiş miktarları,

c) Her bir dengeden sorumlu tarafın bir fatura dönemindeki her bir uzlaştırma dönemine ait ikili anlaşma bildirimi miktarları,

ç) Yan hizmet sağlayan her bir uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi için bir fatura dönemindeki her bir uzlaştırma dönemine ait, enerji bedeli yan hizmetler kapsamında ödenen yan hizmetler gereği gerçekleştirilmiş olan üretim miktarı,

d) Gün öncesi dengeleme sonucunda her bir piyasa katılımcısının sisteme satış ya da sistemden alış miktarları,

e) Gün öncesi fiyatları

dikkate alınır.

(2) Birinci fıkranın;

a) (a) bendinde yer alan veriler Sistem İşletmecisi tarafından,

b) (b) bendinde yer alan verilerin hesaplanabilmesi için gerekli sayaç ölçüm değerleri TEİAŞ ve/veya ilgili dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi tarafından,

c) (c) bendinde yer alan veriler dengeden sorumlu taraflar tarafından,

ç) (ç) bendinde yer alan veriler yan hizmet anlaşmalarının yürütülmesinden sorumlu TEİAŞ birimi tarafından,

d) (d) ve (e) bentlerinde yer alan veriler Piyasa İşletmecisi tarafından

sağlanır.

Sistem marjinal fiyatının hesaplanması

MADDE 109²³³ – (1) Her bir teklif bölgesi için uzlaştırma dönemi bazında belirlenen Sistem Marjinal Fiyatı ($SMF_{t,u}$), teklif bölgesinin uzlaştırma dönemi bazında enerji denge durumuna bağlı olarak aşağıdaki şekilde hesaplanır:

(a) Söz konusu saatte “t” teklif bölgesinde enerji açığı olduğunda, Sistem Marjinal Fiyatı, yük alma teklif fiyatlarının en düşüğünden başlanılmak üzere 101 inci madde uyarınca hesaplanan Net Talimat Hacmine tekabül eden en yüksek teklif fiyatına eşittir.

(b) Söz konusu saatte “t” teklif bölgesinde enerji fazlası olduğunda, Sistem Marjinal Fiyatı, yük atma teklif fiyatlarının en yüksekinden başlanılmak üzere 101 inci madde uyarınca hesaplanan Net Talimat Hacmine tekabül eden düşük teklif fiyatına eşittir.

(c) Söz konusu saatte sistem dengede olduğunda, Sistem Marjinal Fiyatı, “t” teklif bölgesi ve “u” uzlaştırma dönemi için Gün Öncesi Fiyatına eşittir.

(2) Bir teklif fiyatının Sistem Marjinal Fiyatının belirlenmesinde dikkate alınması için talimat almış olması şartı aranmaz.

²³³ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

Enerji dengesizlik tutarının hesaplanması

MADDE 110²³⁴ – (1) Bir dengeden sorumlu tarafın her bir uzlaştırma dönemindeki enerji dengesizliğine ilişkin olarak bir fatura dönemi için tahakkuk ettirilecek borç veya alacak tutarı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$EDT_f = \sum_{t=1}^m \sum_{u=1}^n \left[\left(EDM_{f,t,u}(-) \times \max(SGÖF_{t,u}, SMF_{t,u}) \times (1+k) \right) + \left(EDM_{f,t,u}(+) \times \min(SGÖF_{t,u}, SMF_{t,u}) \times (1-l) \right) \right] \quad (17)$$

(2) Bu formülde geçen;

EDT_f Bir fatura dönemi için “f” dengeden sorumlu tarafın enerji dengesizliği tutarını (TL),

EDM_{f,t,u}(-) 111 inci madde uyarınca hesaplanan, “f” dengeden sorumlu tarafın, “t” teklif bölgesindeki, “u” uzlaştırma dönemine ilişkin enerji dengesizliğinin giderilmesine yönelik sistemden aldığı enerji miktarını (MWh),

EDM_{f,t,u}(+) 111 inci madde uyarınca hesaplanan, “f” dengeden sorumlu tarafın, “t” teklif bölgesindeki, “u” uzlaştırma dönemine ilişkin enerji dengesizliğinin giderilmesine yönelik sisteme sattığı enerji miktarını (MWh),

SGÖF_{t,u} “t” teklif bölgesi ve “u” uzlaştırma dönemine ait Gün Öncesi Fiyatını (TL/MWh),

SMF_{t,u} “t” teklif bölgesi için 109 uncu madde uyarınca, “u” uzlaştırma dönemi için hesaplanan Sistem Marjinal Fiyatını (TL/MWh),

m İlgili fatura dönemi için belirlenmiş olan teklif bölgesi sayısını,

n Bir fatura döneminde yer alan uzlaştırma dönemi sayısını,

k Kurul tarafından değeri “0” ile “1” arasında belirlenerek en az üç ay öncesinden duyurulmak kaydı ile katılımcıların negatif enerji dengesizliği halinde kullanılacak olan katsayıyı,

l Kurul tarafından değeri “0” ile “1” arasında belirlenerek en az üç ay öncesinden duyurulmak kaydı ile katılımcıların pozitif enerji dengesizliği halinde kullanılacak olan katsayıyı

ifade eder.

Bir dengeden sorumlu tarafın bir uzlaştırma dönemindeki enerji dengesizlik miktarının hesaplanması

MADDE 111 – (1) Bir fatura dönemi için, her bir dengeden sorumlu tarafın, her bir uzlaştırma dönemindeki enerji dengesizlik miktarı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$EDM_{f,t,u} = \sum_{b=1}^k \left(UEVM_{f,t,b,u} - UEÇM_{f,t,b,u} \right) + UEIAM_{f,t,u} - \left(\sum_{p=1}^l \ddot{O}EDM_{p,u} \right) + \left(\sum_{p=1}^l \sum_{r=1}^m SAM_{t,p,u,r} - \sum_{p=1}^l \sum_{r=1}^n SSM_{t,p,u,r} \right) + \left(\sum_{d=1}^h \sum_{r=1}^{t2} KEYATM_{f,d,u,r} - \sum_{d=1}^h \sum_{r=1}^{t1} KEYALM_{f,d,u,r} \right) \quad (18)$$

(2) Bu formülde geçen;

EDM_{f,t,u} “f” dengeden sorumlu tarafın, “t” teklif bölgesinde, “u” uzlaştırma dönemi için enerji dengesizlik miktarını (MWh),

²³⁴ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

UEVM _{f,t,b,u}	84 üncü madde uyarınca hesaplanan, “f” dengeden sorumlu tarafın denge sorumluluğu kapsamında yer alan ve “t” teklif bölgesinde yer alan “b” uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin, “u” uzlaştırma dönemi için Uzlaştırmaya Esas Veriş Miktarını (MWh),
UEÇM _{f,t,b,u}	84 üncü madde uyarınca hesaplanan, “f” dengeden sorumlu tarafın denge sorumluluğu kapsamında yer alan ve “t” teklif bölgesinde yer alan “b” uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin, “u” uzlaştırma dönemi için Uzlaştırmaya Esas Çekiş Miktarını (MWh),
UEİAM _{f,t,u}	112 nci madde uyarınca hesaplanan, “f” dengeden sorumlu tarafın, “t” teklif bölgesine ilişkin, “u” uzlaştırma dönemi için Uzlaştırmaya Esas İkili Anlaşma Miktarını (MWh),
ÖEDM _{p,u}	gün öncesi planlama kapsamında 96 ncı madde uyarınca hesaplanan, “p” piyasa katılımcısının, “u” uzlaştırma dönemi için gün öncesinden Öngörülen Enerji Dengesizlik Miktarını (MWh),
SSM _{t,p,u,r}	Gün öncesi dengeleme sonucunda belirlenen, “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, gün öncesi dengeleme kapsamında, “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifinden dolayı gerçekleştirmiş olduğu Sistem Satış Miktarını (MWh),
SAM _{t,p,u,r}	“t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, gün öncesi dengeleme kapsamında, “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifinden dolayı gerçekleştirmiş olduğu Sistem Alış Miktarını (MWh),
k	“u” uzlaştırma dönemi için geçerli “t” teklif bölgesi için “f” dengeden sorumlu tarafın denge sorumluluğu kapsamında yer alan uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi sayısını,
l	“f” dengeden sorumlu taraf adına kayıtlı piyasa katılımcısı sayısını,
n	“t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “u” uzlaştırma dönemi için sisteme satış gerçekleştirmiş olduğu teklif sayısını,
m	“t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “u” uzlaştırma dönemi için sistemden alış gerçekleştirmiş olduğu teklif sayısını,
KEYALM _{f,d,u,r}	“f” dengeden sorumlu tarafın denge sorumluluğu kapsamında yer alan, dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifinin Kabul Edilen ve Yerine Getirilmiş Yük Alma Teklifi Miktarını (MWh),
h	“u” uzlaştırma dönemi için geçerli “t” teklif bölgesi için “f” dengeden sorumlu tarafın denge sorumluluğu kapsamında yer alan dengeleme birimi sayısını,
t ₁	Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme birimine ilişkin “u” uzlaştırma dönemi için kabul edilmiş olan yük alma tekliflerinin sayısını,
KEYATM _{f,d,u,r}	“f” dengeden sorumlu tarafın denge sorumluluğu kapsamında yer alan, dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifinin Kabul Edilen ve Yerine Getirilmiş Yük Atma Teklifi Miktarını (MWh),
t ₂	Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme birimine ilişkin “u” uzlaştırma dönemi için kabul edilmiş olan yük atma tekliflerinin sayısını
ifade eder.	

Uzlaştırmaya esas ikili anlaşma miktarlarının hesaplanması

MADDE 112 – (1) Bir dengeden sorumlu tarafın, “u” uzlaştırma dönemi için uzlaştırmaya esas ikili anlaşmalarının miktarı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$UEIAM_{f,u,t} = \sum_{p=1}^k UEIAM_{p,u,t} \quad (19a)$$

$$UEIAM_{p,u,t} = \sum_{z2=1}^m UEIAB_{p,u,t,z2} - \sum_{z1=1}^n UEIAB_{p,u,t,z1} \quad (19b)$$

(2) Bu formülde geçen;

$UEIAM_{f,u,t}$ “f” dengeden sorumlu tarafın, “u” uzlaştırma dönemi için “t” teklif bölgesine ilişkin Uzlaştırmaya Esas İkili Anlaşma Miktarını (MWh),

$UEIAM_{p,u,t}$ “f” dengeden sorumlu tarafın denge sorumluluğunu üstlenmiş olduğu “p” piyasa katılımcısının, “u” uzlaştırma dönemi için “t” teklif bölgesine ilişkin Uzlaştırmaya Esas İkili Anlaşma Miktarını (MWh),

$UEIAB_{p,u,t,z1}$ “f” dengeden sorumlu tarafın denge sorumluluğunu üstlenmiş olduğu “p” piyasa katılımcısının, “u” uzlaştırma dönemi için “t” teklif bölgesine ilişkin “z1” piyasa katılımcısına enerji satışı için ve/veya enerji bedeli yan hizmetler kapsamında ödenen yan hizmetler gereği gerçekleştirilen üretime ilişkin yapılan Uzlaştırmaya Esas İkili Anlaşma Bildirimini (MWh),

$UEIAB_{p,u,t,z2}$ “f” dengeden sorumlu tarafın denge sorumluluğunu üstlenmiş olduğu “p” piyasa katılımcısının, “u” uzlaştırma dönemi için “t” teklif bölgesine ilişkin “z2” piyasa katılımcısından enerji alımı için yapılan Uzlaştırmaya Esas İkili Anlaşma Bildirimini (MWh),

k “f” dengeden sorumlu tarafın denge sorumluluğunu üstlenmiş olduğu piyasa katılımcısı sayısını,

n “p” piyasa katılımcısının, “u” uzlaştırma dönemi için “t” teklif bölgesine ilişkin elektrik enerjisi satışı yaptığı dengeden sorumlu taraf sayısını,

m “p” piyasa katılımcısının, “u” uzlaştırma dönemi için “t” teklif bölgesine ilişkin elektrik enerjisi alışı yaptığı dengeden sorumlu taraf sayısını

ifade eder.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Net Toplam Bakiyenin ve Piyasa İşletim Ücretinin Dağıtılması

Net toplam bakiyenin piyasa katılımcılarına dağıtılması

MADDE 113 – (1) Piyasa İşletmecisinin, toptan elektrik piyasası adına yaptığı işlemlerden kar veya zarar etmemesi esasına dayalı olarak, bir fatura dönemi içerisinde, gün öncesi piyasası kapsamında piyasa katılımcılarının gerçekleştirmiş oldukları enerji alış ve satışları, piyasa işletim ücreti, iletim ek ücreti ve süresinde ödenmeyen alacaklar hariç olmak üzere, dengeleme mekanizmasının uzlaştırılması ve dengeden sorumlu tarafların dengesizliklerinin uzlaştırılmasına ilişkin olarak, piyasa katılımcılarına tahakkuk ettirilecek alacaklar toplamının, borçlar toplamına eşit olması esastır.

(2) Bu doğrultuda,

a) Dengeleme güç piyasası ve gün öncesi planlama kapsamındaki yük alma talimatlarına, gün öncesi planlama kapsamındaki satışlarına ve enerji fazlasına ilişkin olarak piyasa katılımcılarına ve dengeden sorumlu taraflara tahakkuk ettirilen toplam alacak

tutarının, dengeleme güç piyasası ve gün öncesi planlama kapsamındaki yük atma talimatlarına, gün öncesi planlama kapsamındaki alışlarına ve enerji açığına ilişkin olarak tahakkuk ettirilen toplam borç tutarından fazla olması halinde, dengeden sorumlu tarafların borcu²³⁵ olarak tahakkuk ettirilecek,

b) Dengeleme güç piyasası ve gün öncesi planlama kapsamındaki yük atma talimatlarına, gün öncesi planlama kapsamındaki alışlarına ve enerji açığına ilişkin olarak piyasa katılımcılarına ve dengeden sorumlu taraflara tahakkuk ettirilen toplam borç tutarının, dengeleme güç piyasası ve gün öncesi planlama kapsamındaki yük alma talimatlarına, gün öncesi planlama kapsamındaki satışlarına ve enerji fazlasına ilişkin olarak tahakkuk ettirilen toplam alacak tutarından fazla olması halinde, dengeden sorumlu tarafların alacağı²³⁶ olarak tahakkuk ettirilecek

sıfır bakiye düzeltme tutarı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$SBDT_f = SBDT \times SBDK_f \quad (20)$$

(3) Bu formülde geçen;

$SBDT_f$ Bir fatura döneminde “f” dengeden sorumlu tarafa sıfır bakiye düzeltme tutarı olarak tahakkuk ettirilecek alacak ya da borç tutarını (TL)

$SBDT$ 114 üncü madde uyarınca hesaplanan, bir fatura dönemine ait sıfır bakiye düzeltme tutarını (TL)

$SBDK_f$ 115 inci madde uyarınca hesaplanan, bir fatura döneminde “f” dengeden sorumlu tarafın sıfır bakiye düzeltme katsayısını ifade eder.

Bir fatura dönemindeki sıfır bakiye düzeltme tutarının hesaplanması

MADDE 114 – (1)²³⁷ Bir fatura dönemine ait Sıfır Bakiye Düzeltme Tutarı (SBDT) aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$SBDT = \sum_{d=1}^m (KEYATT_d - KEYALT_d) - \sum_{f=1}^n EDT_f + \left(\sum_{p=1}^l (SAT_p - SST_p - ÖEDT_p) \right) \times k - YHEB - YEKEDT - MGDDK \quad (21)$$

(2) Bu formülde geçen;

$SBDT$ Bir fatura dönemine ait Sıfır Bakiye Düzeltme Tutarını (TL),

$KEYALT_d$ 102 nci maddede belirtilen formül uyarınca sadece 0 ve 1 kodlu yük alma teklifleri dikkate alınarak hesaplanan, dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin, ilgili fatura döneminin tüm uzlaştırma dönemlerinde kabul edilen 0 ya da 1 kodlu yük alma tekliflerine ilişkin olarak ilgili piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek alacak tutarını (TL),

$KEYATT_d$ 105 inci maddede belirtilen formül uyarınca sadece 0 ve 1 kodlu yük atma teklifleri dikkate alınarak hesaplanan, dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin, ilgili fatura döneminin tüm uzlaştırma dönemlerinde kabul edilen 0 ya da 1 kodlu yük atma tekliflerine ilişkin olarak ilgili piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek borç tutarını (TL),

EDT_f 110 uncu madde uyarınca hesaplanan, bir fatura dönemi için “f” dengeden sorumlu tarafın enerji dengesizliği tutarını (TL),

²³⁵ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²³⁶ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²³⁷ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

- SAT_p “p” piyasa katılımcısının, gün öncesi dengeleme²³⁸ kapsamında, ilgili fatura döneminde gerçekleşen sistem alışlarından dolayı ilgili piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek borç tutarını (TL),
- SST_p “p” piyasa katılımcısının, gün öncesi dengeleme²³⁹ kapsamında, ilgili fatura döneminde gerçekleşen sistem satışlarından dolayı ilgili piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek alacak tutarını (TL),
- ÖEDT_p “p” piyasa katılımcısının, ilgili fatura dönemi için, gün öncesinden enerji dengesizliğinin giderilmesine yönelik sistemden aldığı ya da sisteme sattığı enerjiye ilişkin, piyasa katılımcısına, değerin pozitif olması durumunda alacak, negatif olması durumunda borç olarak tahakkuk ettirilecek olan Öngörülen Enerji Dengesizlik Tutarını (TL),
- YHEB Bir fatura dönemi için, bekleme yedeklerine ilişkin bu yan hizmeti sağlayan piyasa katılımcılarına yapılacak ödemelere ilişkin toplam Yan Hizmetler Enerji Bedelini (TL),²⁴⁰
- YEKEDT²⁴¹ Her bir fatura dönemi için Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Belgelendirilmesi ve Desteklenmesine İlişkin Yönetmelik uyarınca hesaplanan ve YEKDEM portföyüne ilişkin enerji dengesizlik tutarını (TL),
- MGDDK²⁴² 133 üncü maddede yer alan beşinci fıkra uyarınca sıfır bakiye düzeltme tutarına yansıtılan artık bakiye tutarını,
- m Bir fatura dönemine ilişkin dengeleme güç piyasası kapsamındaki toplam dengeleme birimi sayısını,
- n Bir fatura dönemine ilişkin toplam dengeden sorumlu taraf sayısını,
- k gün öncesi planlamanın geçerli olduğu dönem için 1, gün öncesi piyasasının geçerli olduğu dönem için 0 değerini alan değişkeni,
- l ilgili fatura döneminde bulunan piyasa katılımcısı sayısını ifade eder.

Bir fatura dönemindeki sıfır bakiye düzeltme katsayısının hesaplanması

MADDE 115²⁴³ – (1) Bir fatura döneminde, “f” dengeden sorumlu taraf için sıfır bakiye düzeltme katsayısı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$SBDK_f = \frac{\sum_{b=1}^n \sum_{u=1}^k UEÇM_{f,b,u}}{\sum_{b=1}^m \sum_{u=1}^k UEÇM_{f,b,u}} \quad (22)$$

(2) Bu formülde geçen;

SBDK_f Bir fatura döneminde “f” dengeden sorumlu tarafın sıfır bakiye düzeltme katsayısını (%),

²³⁸ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²³⁹ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁴⁰ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁴¹ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

²⁴² 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

²⁴³ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

- UEÇM_{f,b,u} 84 üncü madde uyarınca hesaplanan, “f” dengeden sorumlu taraf adına kayıtlı “b” uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin, “u” uzlaştırma dönemi için uzlaştırmaya esas çekiş miktarını (MWh),
- n Bir fatura dönemine ilişkin “f” dengeden sorumlu taraf adına kayıtlı piyasa katılımcısına ait uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi sayısını,
- m Bir fatura dönemine ilişkin toplam uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi sayısını,
- k Bir fatura dönemine ilişkin uzlaştırma dönemi sayısını,
- ifade eder.

Piyasa işletim ücreti

MADDE 116 – (1) Piyasa İşletmecisinin yürüttüğü hizmetlere ilişkin işletme giderlerinin ve yatırım harcamalarının amortismanının karşılanması amacıyla piyasa işletim ücreti, elektrik enerjisi alım ve satımına ilişkin tutarlardan ayrı olarak tahakkuk ettirilir.

(2) Her bir piyasa katılımcısına tahakkuk ettirilecek piyasa işletim ücreti, 24/1/2003 tarihli ve 25003 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasasında Gelir ve Tarife Düzenlemesi Kapsamında Düzenlemeye Tabi Unsurlar ve Raporlamaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ uyarınca belirlenen piyasa işletim geliri tavanının Piyasa İşletmecisi tarafından gerçekleştirilen organize toptan elektrik piyasası faaliyetleri dikkate alınarak piyasa katılımcılarına paylaştırılması suretiyle tahakkuk ettirilir.

(3) Kurul tarafından belirlenen yıllık Piyasa İşletim Geliri Tavanının o yıl içinde yer alan avans²⁴⁴ dönemleri arasında eşit olarak bölünerek hesaplanan, bir avans²⁴⁵ dönemi için geçerli piyasa işletim ücreti, ilgili organize toptan elektrik piyasası faaliyetlerinin Piyasa İşletmecisinin faaliyetleri içerisindeki oranları dikkate alınarak, gün öncesi dengeleme, dengeleme güç piyasası ve dengesizliklerin uzlaştırılması faaliyetleri için tahakkuk ettirilecek piyasa işletim ücreti bileşenlerine ayrıştırılır. Her bir organize toptan elektrik piyasası faaliyetinin Piyasa İşletmecisinin faaliyetleri arasındaki oranı Piyasa İşletmecisi tarafından belirlenir ve faaliyet oranlarında değişiklik meydana gelmesi durumunda güncellenir.

(4) Her bir organize toptan elektrik piyasası faaliyetine ilişkin, her bir fatura dönemi için tahakkuk ettirilecek piyasa işletim ücreti bileşenleri aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$PIÜ_{GÖ} = \frac{1}{3} \times PIÜ \quad (23a)$$

$$PIÜ_{DGP} = \frac{1}{3} \times PIÜ \quad (23b)$$

$$PIÜ_D = \frac{1}{3} \times PIÜ \quad (23c)$$

(5) Bu formülde geçen;

PIÜ_{GÖ} Bir fatura döneminde, gün öncesi dengeleme faaliyetleri için Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilecek toplam Gün Öncesi Dengeleme Piyasa İşletim Ücreti payını (TL),

PIÜ Kurul tarafından belirlenen Piyasa İşletim Geliri Tavanından hesaplanan bir fatura dönemi için geçerli Piyasa İşletim Ücretini,

²⁴⁴ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁴⁵ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

PIÜ_DGP Bir fatura döneminde, dengeleme güç piyasası faaliyetleri için Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilecek toplam Dengeleme Güç Piyasası Piyasa İşletim Ücreti payını (TL),

PIÜ_D Bir fatura döneminde, dengesizliklerin uzlaştırılması faaliyetleri için Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilecek toplam Dengesizliklerin Uzlaştırılması Piyasa İşletim Ücreti payını (TL)

ifade eder.

Gün öncesi dengeleme faaliyetlerine ilişkin piyasa katılımcılarına tahakkuk ettirilecek piyasa işletim ücretinin hesaplanması

MADDE 117 – ²⁴⁶ (1) Gün öncesi dengelemeye katılan her bir piyasa katılımcısına, gün öncesi dengeleme faaliyetlerine ilişkin olarak tahakkuk ettirilecek olan piyasa işletim ücreti aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$PIÜS_GÖ = 0.25 \times PIÜ_GÖ \quad (24a)$$

$$PIÜD_GÖ = 0.75 \times PIÜ_GÖ \quad (24b)$$

$$PIÜS_GÖ_s = \frac{PIÜS_GÖ}{b} \quad (24c)$$

$$PIÜD_GÖ_s = \frac{PIÜD_GÖ}{b} \quad (24ç)$$

$$PIÜ_GÖ_{p,s} = \frac{PIÜS_GÖ_s}{k} + \frac{\left(\sum_{t=1}^m \sum_{u=1}^a \sum_{r=1}^{t1} SSM_{t,p,s,u,r} + \sum_{t=1}^m \sum_{u=1}^a \sum_{r=1}^{t2} SAM_{t,p,s,u,r} \right)}{\left(\sum_{p=1}^k \sum_{t=1}^m \sum_{u=1}^a \sum_{r=1}^{t1} SSM_{t,p,s,u,r} + \sum_{p=1}^k \sum_{t=1}^m \sum_{u=1}^a \sum_{r=1}^{t2} SAM_{t,p,s,u,r} \right)} \times PIÜD_GÖ_s \quad (24d)$$

$$PIÜ_GÖ_p = \sum_{s=1}^b PIÜ_GÖ_{p,s} \quad (24e)$$

(2) Bu formüllerde geçen;

PIÜS_GÖ Bir fatura döneminde, gün öncesi dengeleme faaliyetleri için Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilecek toplam gün öncesi dengeleme piyasa işletim ücreti sabit payını (TL),

PIÜ_GÖ Bir fatura döneminde, gün öncesi dengeleme faaliyetleri için Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilecek toplam gün öncesi dengeleme piyasa işletim ücreti tutarını (TL),

PIÜD_GÖ Bir fatura döneminde, gün öncesi dengeleme faaliyetleri için Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilecek toplam gün öncesi dengeleme piyasa işletim ücreti değişken payını (TL),

PIÜS_GÖ_s Bir avans ödeme döneminde, gün öncesi dengeleme faaliyetleri için Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilecek toplam gün öncesi dengeleme piyasa işletim ücreti sabit payını (TL),

PIÜD_GÖ_s Bir avans ödeme döneminde, gün öncesi dengeleme faaliyetleri için Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilecek toplam gün öncesi dengeleme piyasa işletim ücreti değişken payını (TL),

²⁴⁶ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

a	İlgili avans döneminde yer alan uzlaştırma dönemi sayısını,
b	İlgili fatura döneminde yer alan avans dönemi sayısını,
PIÜ_GÖ _{p,s}	“p” piyasa katılımcısına, “s” avans ödeme döneminde, gün öncesi dengeleme faaliyetleri için Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilecek gün öncesi dengeleme piyasa işletim ücreti tutarını (TL),
k	Gün öncesi dengelemeye katılan piyasa katılımcısı sayısını,
SSMt _{p,s,u,r}	Gün öncesi dengeleme sonucunda belirlenen, “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “s” avans ödeme dönemindeki “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifinden dolayı gerçekleştirmiş olduğu sistem satış miktarını (MWh),
t ₁	Gün öncesi dengeleme kapsamında, “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “s” avans ödeme dönemindeki “u” uzlaştırma dönemi için sisteme satış gerçekleştirmiş olduğu teklif sayısını,
m	ilgili fatura dönemi için belirlenmiş olan teklif bölgesi sayısını,
SAM _{t,p,s,u,r}	“t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “s” avans ödeme dönemindeki “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifinden dolayı gerçekleştirmiş olduğu sistem alış miktarını (MWh),
t ₂	Gün öncesi dengeleme kapsamında, “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “u” uzlaştırma dönemi için sistemden alış gerçekleştirmiş olduğu teklif sayısını,
PIÜ_GÖ _p	Bir faturda döneminde “p” piyasa katılımcısına, gün öncesi dengeleme faaliyetleri için Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilecek gün öncesi dengeleme piyasa işletim ücreti tutarını (TL),
ifade eder.	

Dengeleme güç piyasası faaliyetlerine ilişkin piyasa katılımcılarına tahakkuk ettirilecek piyasa işletim ücretinin hesaplanması

MADDE 118²⁴⁷ – (1) Dengeleme güç piyasasına katılan her bir piyasa katılımcısına, dengeleme güç piyasası faaliyetlerine ilişkin olarak tahakkuk ettirilecek olan piyasa işletim ücreti aşağıdaki formüle göre hesaplanır;

$$PIÜS_DGP = 0.25 \times PIÜ_DGP \quad (25a)$$

$$PIÜD_DGP = 0.75 \times PIÜ_DGP \quad (25b)$$

$$PIÜS_DGP_s = \frac{PIÜS_DGP}{b} \quad (25c)$$

$$PIÜD_DGP_s = \frac{PIÜD_DGP}{b} \quad (25ç)$$

$$PIÜ_DGP_{p,s} = \frac{PIÜS_DGP_s}{l} + \frac{\left(\sum_{d=1}^{d1} \sum_{u=1}^a \sum_{s=1}^{t1} KEYALM_{p,d,s,u,r} + \sum_{s=1}^{d2} \sum_{u=1}^a \sum_{r=1}^{t2} KEYATM_{p,d,s,u,r} \right)}{\left(\sum_{p=1}^l \sum_{d=1}^{d1} \sum_{u=1}^a \sum_{s=1}^{t1} KEYALM_{p,d,s,u,r} + \sum_{p=1}^l \sum_{d=1}^{d2} \sum_{u=1}^a \sum_{s=1}^{t2} KEYATM_{p,d,s,u,r} \right)} \times PIÜD_DGP_s \quad (25d^{248249})$$

²⁴⁷ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁴⁸ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁴⁹ 20 Şubat 2011 tarihli ve 27852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

$$PIU_DGP_p = \sum_{s=1}^b PIU_DGP_{p,s} \quad (25e)$$

(2) Bu formüllerde geçen;

- PIÜS_DGP Bir fatura döneminde, dengeleme güç piyasası faaliyetleri için Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilecek toplam dengeleme güç piyasası piyasa işletim ücreti sabit payını (TL),
- PIÜ_DGP Bir fatura döneminde, dengeleme güç piyasası faaliyetleri için Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilecek toplam dengeleme güç piyasası piyasa işletim ücreti tutarını (TL),
- PIÜD_DGP Bir fatura döneminde, dengeleme güç piyasası faaliyetleri için Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilecek toplam dengeleme güç piyasası piyasa işletim ücreti değişken payını (TL),
- PIÜ_DGP_{p,s} “p” piyasa katılımcısına, “s” avans ödeme döneminde, dengeleme güç piyasası faaliyetleri için Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilecek dengeleme güç piyasası piyasa işletim ücreti tutarını (TL),
- l Dengeleme güç piyasasına katılan piyasa katılımcısı sayısını,
- a İlgili avans döneminde yer alan uzlaştırma dönemi sayısını,
- b İlgili fatura döneminde yer alan avans dönemi sayısını,
- KEYALMp,d,s,u,r “p” piyasa katılımcısına ilişkin, dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin “s” avans dönemindeki “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifinin kabul edilen ve yerine getirilmiş yük alma teklifi miktarını (MWh),
- t₁ Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme birimine ilişkin “u” uzlaştırma dönemi için kabul edilmiş olan yük alma tekliflerinin sayısını,
- d₁ Dengeleme güç piyasası kapsamında, “p” piyasa katılımcısına ilişkin “u” uzlaştırma dönemi için kabul edilmiş olan yük alma teklifi olan dengeleme birimi sayısını,
- KEYATMp,d,s,u,r “p” piyasa katılımcısına ilişkin, dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme biriminin “s” avans ödeme dönemindeki “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifinin kabul edilen ve yerine getirilmiş yük atma teklifi miktarını (MWh),
- t₂ Dengeleme güç piyasası kapsamındaki “d” dengeleme birimine ilişkin “u” uzlaştırma dönemi için kabul edilmiş olan yük atma tekliflerinin sayısını,
- d₂ Dengeleme güç piyasası kapsamında, “p” piyasa katılımcısına ilişkin “u” uzlaştırma dönemi için kabul edilmiş olan yük atma teklifi olan dengeleme birimi sayısını,
- PIÜ_DGP_p bir fatura döneminde “p” piyasa katılımcısına, dengeleme güç piyasası faaliyetleri için Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilecek dengeleme güç piyasası piyasa işletim ücreti tutarını (TL),
- ifade eder.

Dengesizliklerin uzlaştırılması faaliyetlerine ilişkin dengeden sorumlu taraflara tahakkuk ettirilecek piyasa işletim ücretinin hesaplanması

MADDE 119²⁵⁰ – (1) Her bir dengeden sorumlu tarafa, dengesizliklerin uzlaştırılması faaliyetlerine ilişkin olarak tahakkuk ettirilecek olan piyasa işletim ücreti aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$PIÜS_D = 0.25 \times PIÜ_D \quad (26a)$$

$$PIÜD_D = 0.75 \times PIÜ_D \quad (26b)$$

$$PIÜS_D_s = \frac{PIÜS_D}{b} \quad (26c)$$

$$PIÜD_D_s = \frac{PIÜD_D}{b} \quad (26ç)$$

$$PIÜ_D_{f,s} = \frac{PIÜS_D_s}{k} + \frac{\sum_{t=1}^m \sum_{u=1}^a |EDM_{f,t,s,u}|}{\sum_{f=1}^k \sum_{t=1}^m \sum_{u=1}^a |EDM_{f,t,s,u}|} \times PIÜD_D_s \quad (26d)$$

$$PIU_D_f = \sum_{s=1}^b PIÜ_D_{f,s} \quad (26e)$$

(2) Bu formüllerde geçen;

PIÜS_D	Bir fatura döneminde, dengesizliklerin uzlaştırılması faaliyetleri için Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilecek toplam dengesizliklerin uzlaştırılması piyasa işletim ücreti sabit payını (TL),
PIÜ_D	Bir fatura döneminde, dengesizliklerin uzlaştırılması faaliyetleri için Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilecek toplam dengesizliklerin uzlaştırılması piyasa işletim ücreti tutarını (TL),
PIÜD_D	Bir fatura döneminde, dengesizliklerin uzlaştırılması faaliyetleri için Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilecek toplam dengesizliklerin uzlaştırılması piyasa işletim ücreti değişken payını (TL),
EDM _{f,t,s,u}	111 inci madde uyarınca hesaplanan, “f” dengeden sorumlu tarafın, bir fatura dönemi içindeki bir gün için belirlenmiş olan “t” teklif bölgesinde, “u” uzlaştırma dönemi için enerji dengesizlik miktarını (MWh),
m	ilgili fatura dönemi için belirlenmiş olan teklif bölgesi sayısını,
b	İlgili fatura döneminde yer alan avans dönemi sayısını,
PIÜ_D _{f,s}	“f” dengeden sorumlu tarafa, bir avans ödeme dönemine ilişkin dengesizliklerin uzlaştırılması faaliyetleri için Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilecek dengesizliklerin uzlaştırılması piyasa işletim ücreti tutarını (TL),
PIÜ_D _f	bir fatura döneminde “f” dengeden sorumlu tarafa, dengesizliklerin uzlaştırılması faaliyetleri için Piyasa İşletmecisi tarafından tahakkuk ettirilecek dengesizliklerin uzlaştırılması piyasa işletim ücreti tutarını (TL),
a	Bir fatura döneminde yer alan uzlaştırma dönemi sayısını,
k	Dengeden sorumlu taraf sayısını,
ifade eder.	

²⁵⁰ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

YEDİNCİ KISIM
Mali Hususlara İlişkin Hükümler
BİRİNCİ BÖLÜM
Teminatlar ve Ödemelere İlişkin Tarafların Sorumlulukları²⁵¹

Piyasa İşletmecisinin sorumlulukları²⁵²

MADDE 120 – (1) Piyasa İşletmecisi;

a) Merkezi uzlaştırma bankasının belirlenerek katılımcıların bu hususa ilişkin olarak bilgilendirilmesinden,

b) Teminat ve ödeme işlemlerinin yürütülmesi amacıyla Piyasa İşletmecisi tarafından belirlenen merkezi uzlaştırma bankasının tüm taraflarca kullanılabilmesi amacıyla, merkezi uzlaştırma bankası ile anlaşma yapılmasından,

c) Piyasa katılımcılarının sunması gereken toplam teminat tutarının doğru şekilde hesaplanmasından,

ç)²⁵³ Minimum teminat hesaplamalarında kullanılacak olan katılımcı bazındaki sabit teminat tutarı ile üretim, OSB üretim ve otoprodüktör lisansına sahip piyasa katılımcıları için talep edilecek olan minimum teminat tutarının belirlenmesinden,

d) Piyasa katılımcıları tarafından gün öncesi dengeleme faaliyetlerine ilişkin olarak sunulan minimum nakit teminat tutarı oranının belirlenmesinden,

e) Piyasa katılımcılarının, sunmaları gereken teminat tutarları hakkında düzenli ve doğru şekilde bilgilendirilmesinden,

f) Merkezi uzlaştırma bankasının, piyasa katılımcılarının sunmakla yükümlü oldukları teminat tutarları ve alacakları/borçları hakkında, düzenli ve doğru şekilde bilgilendirilmesinden,

g) TEİAŞ adına sunulan teminat mektuplarının muhafazasından ve kendisine sunulan teminat mektupları hakkında merkezi uzlaştırma bankasının bilgilendirilmesinden,

ğ)²⁵⁴ Bir piyasa katılımcısının belli bir piyasa faaliyetine ilişkin olarak sunmuş olduğu toplam teminat tutarı ve/veya minimum nakit teminat tutarının, sağlaması gereken seviyenin altına düşmesi durumunda, ilgili katılımcıya sunması gereken toplam ve/veya minimum nakit teminat tutarına ilişkin teminat tamamlama çağrısının PYS üzerinden ve/veya merkezi uzlaştırma bankası aracılığıyla yapılmasından,

h) Her bir katılımcının mevcut teminat tutarı ile sunmakla yükümlü olduğu teminat tutarını karşılaştırarak, gerekmesi halinde ilgili katılımcıdan ek teminat talebinde bulunulmasından,

ı) Merkezi uzlaştırma bankası tarafından sunulan teminat yönetimi ve nakit takas hizmetine ilişkin olarak, merkezi uzlaştırma bankası tarafından alınacak olan hizmet bedeline ilişkin oranlar ile merkezi uzlaştırma bankası tarafından sunulan TL cinsinden nakit teminatların nemalandırılması hizmeti karşılığında tahsil edilecek olan fon yönetim komisyonu oranının piyasa katılımcılarına duyurulmasından,

i) Kendi nam ve hesabına, merkezi uzlaştırma bankasında gerekli hesapların açılmasından,

j) Temliknameler kapsamında yapılacak ödemeler ile ilgili olarak merkezi uzlaştırma bankasının zamanında ve doğru şekilde bildirilmesinden sorumludur.

²⁵¹ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁵² 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁵³ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁵⁴ 3 Mart 2012 tarihli ve 28222 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

Piyasa katılımcılarının sorumlulukları²⁵⁵

MADDE 121 – (1) Piyasa katılımcıları;

- a) Piyasa İşletmecisi tarafından belirlenen merkezi uzlaştırma bankasında kendi namına, teminat ve ödemelere ilişkin işlemlerin gerçekleşmesine yönelik olarak teminat ve nakit hesabının zamanında ve doğru şekilde açılmasından,
 - b) Merkezi uzlaştırma bankası tarafından sunulacak olan teminat mektubu dışındaki diğer teminatları saklama ve nakit takas hizmetine ilişkin merkezi uzlaştırma bankası-katılımcı anlaşmasının imzalanmasından,
 - c) Piyasa İşletmecisi tarafından avans ve fatura ödeme işlemlerinin yürütülmesi amacıyla aracı bankalarda, kendi namına, ödemelere ilişkin işlemlerin gerçekleşmesine yönelik olarak nakit hesabının zamanında ve doğru şekilde açılmasından,
 - ç) Piyasa İşletmecisi tarafından kendilerine bildirilen avans ödeme bildirimleri ve faturalara ilişkin olarak ödemelerin zamanında ve doğru bir şekilde yapılmasından,
 - d) Piyasa İşletmecisi namına sunmaları gereken teminat tutarının bu Yönetmelikte yer alan ilgili maddeler gereğince hesaplanmasından,
 - e) Ödeme yükümlülüklerini teminat altına almak için Piyasa İşletmecisi tarafından belirlenen merkezi uzlaştırma bankasında, adlarına açılmış olan teminat hesaplarına, Piyasa İşletmecisi tarafından bildirilen miktardaki teminatın zamanında yatırılmasından,
 - f) Merkezi uzlaştırma bankası tarafından sunulan teminat yönetimi ve nakit takas hizmetine ilişkin olarak kendilerinden talep edilen hizmet bedelinin merkezi uzlaştırma bankasına zamanında yatırılmasından,
- sorumludur.

Merkezi uzlaştırma bankasının sorumlulukları²⁵⁶

MADDE 122 – (1) Merkezi uzlaştırma bankası;

- a) Avans, fatura ve temlik ödemeleri ile teminat işlemlerinin zamanında ve doğru bir şekilde gerçekleştirilmesinden,
- b) Avans, fatura ve temlik ödemeleri ile teminat işlemlerine ilişkin olarak Piyasa İşletmecisi, piyasa katılımcıları ve aracı bankalar ile iletişimi sağlayacak olan altyapının kurulması ve kurulan sistemin işletilmesinden,
- c) Piyasa katılımcıları ile teminat mektubu dışındaki diğer teminatları saklama ve nakit takas hizmetine ilişkin merkezi uzlaştırma bankası-katılımcı anlaşmasının imzalanmasından,
- ç) Teminat ve ödeme işlemlerinin yürütülmesi amacına yönelik olarak Piyasa İşletmecisi ile merkezi uzlaştırma bankası anlaşmasının imzalanmasından,
- d) Piyasa İşletmecisi tarafından kendisine bildirilen temliknameler kapsamındaki ödemelerin doğru bir şekilde yapılmasının takibinden ve yapılan ödemelere ilişkin olarak Piyasa İşletmecisinin bilgilendirilmesinden,
- e) Teminat yönetimi, avans ve fatura ödemelerine ilişkin gerçekleşen işlemlerle ilgili olarak Piyasa İşletmecisinin bilgilendirilmesinden,
- f) Piyasa İşletmecisi adına sunulan teminat mektubu dışındaki tüm teminatların muhafazasından,
- g) Teminatlara ilişkin gerçekleşen işlemlerin izlenmesinden,
- ğ) Piyasa İşletmecisinin, piyasa katılımcılarının teminat hesaplarında gerçekleştirilen işlemler ve mevcut teminat seviyesi hakkında doğru şekilde bilgilendirilmesinden,
- h) Bir piyasa katılımcısının belli bir piyasa faaliyetine ilişkin olarak sunmuş olduğu toplam teminat tutarı ve/veya minimum nakit teminat tutarının, ilgili katılımcının sağlaması gereken teminat seviyesinin altına düşmesi durumunda, ilgili katılımcıya sunması gereken

²⁵⁵ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁵⁶ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

toplam ve/veya minimum nakit teminat tutarına ilişkin teminat tamamlama çağrısına ilişkin olarak gerekli bildirimin Piyasa İşletmecisine yapılmasından,

i) Piyasa katılımcıları tarafından TL cinsinden sunulan nakit teminatların nemalandırılmasından,

ii) Piyasa katılımcısının temerrüde düşmesi durumunda, temerrüt cezalarının hesaplanması ve buna ilişkin olarak Piyasa İşletmecisinin bilgilendirilmesinden,

j) Piyasa katılımcıları tarafından ödenmesi gereken hizmet bedelleri ile ilgili, katılımcıların bilgilendirilmesinden,

k) Piyasa İşletmecisi tarafından, piyasa katılımcılarına ilişkin olarak kendilerine gönderilen katılımcı bazındaki ticari işlemler ve teminat kullanımı gibi ticari sır niteliğindeki bilgi ve verilerin üçüncü kişilerle paylaşılmamasından sorumludur.

(2) Nemalandırmaya ilişkin usul ve esaslar merkezi uzlaştırma bankasının yasal sorumluluğunda olup; söz konusu nemalandırma işlemi günün piyasa koşullarına göre en iyi gayret gösterilmek suretiyle merkezi uzlaştırma bankası tarafından gerçekleştirilir ve nema tutarı ilgili piyasa katılımcısı hesabına bir sonraki iş günü aktarılır.

Aracı bankaların sorumlulukları²⁵⁷

MADDE 123 – (1) Aracı bankalar;

a) Merkezi uzlaştırma bankası tarafından kendilerine yapılan bildirimler ile ilgili olarak, zamanında ve doğru bir şekilde, ilgili piyasa katılımcılarının bilgilendirilmesinden,

b) Piyasa katılımcısının borçlu olması durumunda, piyasa katılımcısı tarafından kendisine gönderilen ödeme tutarının zamanında ve doğru şekilde merkezi uzlaştırma bankasına iletilmesinden; piyasa katılımcısının alacaklı olması durumunda ise merkezi uzlaştırma bankası tarafından kendisine gönderilen ödeme tutarının ilgili katılımcıya zamanında ve doğru şekilde iletilmesinden,

c) Ödeme işlemlerinin zamanında ve doğru şekilde gerçekleştirilmesine yönelik olarak merkezi uzlaştırma bankası ile haberleşmeyi ve iletişimi sağlayacak uyumlu bir sistem kurulmasından, sorumludur.

İKİNCİ BÖLÜM

Teminatlar²⁵⁸

Teminatlara ilişkin genel esaslar²⁵⁹

MADDE 124²⁶⁰ – (1) Teminatlar, piyasa katılımcılarının piyasaya ilişkin yükümlülüklerini yerine getirememesi veya faaliyetlerini gerçekleştirememesi durumunda, katılımcılar arasındaki nakit akışının sürekliliğini; piyasa katılımcısının ödemesini zamanında gerçekleştirememesi durumunda ise alacaklı durumunda olan diğer piyasa katılımcılarının güvence altına alınmasını sağlar.

(2) Piyasa İşletmecisi, piyasa katılımcılarından, dengeleme mekanizması ve uzlaştırmaya ilişkin yükümlülüklerine karşılık teminat alır.

(3) Piyasa katılımcılarından dengeleme mekanizması ve uzlaştırmaya ilişkin yükümlülüklerine karşılık alınacak olan teminat tutarlarının hesaplanmasına ilişkin hükümleri

²⁵⁷ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁵⁸ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁵⁹ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁶⁰ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

içeren ve Başkan oluru ile yayımlanacak Teminat Hesaplama Prosedürü Kurum internet sitesi aracılığı ile piyasa katılımcılarına duyurulur.

(4) Gerekli teminatın sağlanamaması halinde, piyasa katılımcıları ilgili piyasa faaliyetini gerçekleştiremez.

(5) Teminatlara ilişkin işlemler aşağıda belirtilen esaslara dayalı olarak yürütülür;

a) Piyasa İşletmecisi, piyasa katılımcılarının dengeleme mekanizması ve uzlaştırmadan kaynaklanan ödeme yükümlülüklerinin yerine getirilmesine ilişkin olarak piyasa katılımcılarından teminat alır. Piyasa İşletmecisi aşağıdaki durumlarda verilmiş olan teminat tutarının artırılmasını talep eder;

- 1) Yeni bir uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi kaydı,
- 2) Dengeden sorumlu gruba yeni bir piyasa katılımcısının dahil olması,
- 3) Üretim, OSB üretim, otoprodüktör veya otoprodüktör grubu lisansı sahibi bir piyasa katılımcısının işletmedeki kurulu gücünün değişmesi,
- 4) Gün öncesi dengeleme kapsamında tarihsel alışkanlıklarına göre daha yüksek miktarda alım yapması,

5) Dengesizlik uzlaştırması sonuçlarına göre hesaplanan teminat gereksiniminin daha önceki faturalama dönemindeki hesaplanan gereksinimden daha yüksek olması,

6) Bir piyasa katılımcısının bir fatura dönemi içerisindeki dengesizliklerine ilişkin nihai uzlaştırma bildirimi yayınlanmamış olmasına rağmen; ilgili piyasa izleme faaliyetleri neticesinde, düştüğü dengesizlik miktarının sürekli bir şekilde artmakta olduğunun tespit edilmesi sonucunda, katılımcı riskinin mevcut teminat tutarı ile karşılanamayacağının öngörülmesi.

b) Piyasa katılımcılarının piyasa kapsamında yürütülen tüm faaliyetlere ilişkin toplam risklerini karşılayacak seviyede teminatı Yönetmeliğin ilgili maddelerinde belirtilen zaman dilimi içerisinde sunmaları esastır.

c) Bir piyasa katılımcısının bir fatura dönemi içerisindeki dengesizliklerine ilişkin nihai uzlaştırma bildirimi yayımlanmamış olmasına rağmen; ilgili piyasa izleme faaliyetleri neticesinde, dengesizlik riskinin arttığına tespit edilmesi halinde, katılımcıya PYS aracılığıyla teminat artırımı çağrısı yapılır.

ç) Piyasa katılımcısının bu fıkranın (c) bendi gereğince belirlenen teminat değişim oranı dahilinde toplam teminat artırımı yükümlülüğünü, teminat artırımı çağrısının yapıldığı günü takip eden dördüncü iş günü saat 10:30'a kadar teminat mektupları, saat 11:00'a kadar ise teminat mektubu dışındaki diğer teminatları sunarak yerine getirmemesi durumunda ilgili piyasa katılımcısına aşağıdaki süreç uygulanır:

1) Dördüncü iş günü itibarıyla piyasa katılımcısının satıcı olduğu uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirimi girilmesine izin verilmez, ileriye dönük yapılmış olan bildirimler iptal edilir ve ilgili taraflara bilgi verilir.

2) Piyasa katılımcısının adına kayıtlı serbest tüketicilerin kayıtları, teminat artırımı çağrısının yapıldığı fatura döneminin başından itibaren geçerli olacak şekilde silinir ve PMUM tarafından TEİAŞ veya ilgili dağıtım şirketine, TEİAŞ veya ilgili dağıtım şirketi tarafından da ilgili serbest tüketicilere bilgi verilir.

3) Perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketinin portföyüne düşen serbest tüketicilerin yapmış olduğu çekişler sebebiyle, ilgili perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketinin dengesizlik olarak almış olduğu enerji miktarı, ilgili ayın başlangıcından bir sonraki ayın ilk gününü geçmemek kaydıyla PMUM tarafından ilgili dağıtım şirketine yapılan bildirimi takip eden ikinci iş günü dahil olmak üzere belirlenen uzlaştırma dönemleri için sistem gün öncesi fiyatı üzerinden değerlendirilir.

d) Piyasa katılımcılarının (a) bendinde belirtilen ticari işlemlere devam edebilmeleri için Piyasa İşletmecisi tarafından belirlenen teminatı sağlamaları esastır.

e) Teminat ve ödeme işlemlerinin yürütülmesi amacıyla Piyasa İşletmecisi merkezi uzlaştırma bankasını kullanır.

f) Piyasa İşletmecisi ve merkezi uzlaştırma bankası arasında yapılan merkezi uzlaştırma bankası anlaşmasıyla, merkezi uzlaştırma bankasının görev ve sorumlulukları belirlenir.

g) Piyasa katılımcılarının teminat işlemlerinin yürütülmesine ilişkin olarak Piyasa İşletmecisi tarafından belirlenen merkezi uzlaştırma bankasıyla, ilgili anlaşmayı imzalayarak, çalışmaları esastır. Piyasa katılımcıları, teminatlarını birden fazla banka kullanarak sunabilir.

ğ) Piyasa katılımcısı tarafından sunulan teminat mektubu dışındaki tüm teminatlar, merkezi uzlaştırma bankası, teminat mektupları ise Piyasa İşletmecisi tarafından muhafaza edilir.

h) Merkezi uzlaştırma bankası, Piyasa İşletmecisi adına katılımcı bazında piyasa faaliyetlerine ilişkin kendisine sunulan teminat tutarına, Piyasa İşletmecisi lehine rehin koyar.

ı) Piyasa katılımcısının madde 132/Ç'de belirtilen süreler içerisinde avans ve fatura ödemelerini gerçekleştirememesi durumu dışında, dengeleme mekanizması ve dengesizliklerin uzlaştırılmasına ilişkin ödeme ve tahsilatlar teminatlar kullanılarak yapılamaz.

(6) Merkezi uzlaştırma bankası tarafından sunulan teminat saklama ve nakit takas hizmetine ilişkin olarak, merkezi uzlaştırma bankası tarafından alınacak olan hizmet bedeline ilişkin oranlar ile fon yönetim komisyonu oranı piyasa katılımcısı ile merkezi uzlaştırma bankası arasında imzalanacak olan merkezi uzlaştırma bankası-katılımcı anlaşmasında yer alır. Bu oranlarda değişiklik olması durumunda, Piyasa İşletmecisi değişen oranları, bu oranların geçerlilik tarihinden en geç bir ay önce PYS aracılığıyla yayımlar.

Teminat işlemlerine ilişkin süreç²⁶¹

MADDE 125 – (1) Tüm piyasa katılımcıları, bireysel olarak, teminatlarına ilişkin işlemlerin yürütülmesi için merkezi uzlaştırma bankasında teminat hesapları açarlar. Bu hesapla ilgili tüm işlemlere ilişkin olarak Piyasa İşletmecisi tarafından merkezi uzlaştırma bankasına yetki verilir. Bu hesaba ilişkin olarak doğan faizler yasal yükümlülükler ve hizmet bedeli düşüldükten sonra, ilgili piyasa katılımcısına yansıtılır.

(2) Dengeleme mekanizması ve uzlaştırmadan kaynaklanan ödeme yükümlülüklerinin yerine getirilmesinin teminatı olarak, piyasa katılımcıları 126 ncı maddede belirtilen teminat olarak kabul edilebilecek kıymetlerden oluşan teminat mektubu dışındaki tüm teminatlarını merkezi uzlaştırma bankasına, teminat mektuplarını Piyasa İşletmecisine sunar. Piyasa katılımcısı tarafından sunulan teminat mektubu dışındaki tüm teminatlar, merkezi uzlaştırma bankası, teminat mektupları ise Piyasa İşletmecisi tarafından muhafaza edilir.

(3) Piyasa İşletmecisi her gün saat 14:30'a kadar ertesi güne ait katılımcı bazında sunulması gereken teminat tutarına ilişkin gerekli hesaplamaları yaparak, piyasa katılımcılarını ve katılımcı bazında merkezi uzlaştırma bankasını bilgilendirir.

(4) Kendisine katılımcı bazında teminat bilgileri sunulan merkezi uzlaştırma bankası, gerekli teminat tutarlarının takibini yürütür.

(5) Teminat mektupları her gün saat 10:30'a kadar Piyasa İşletmecisine, teminat mektubu dışındaki diğer teminatlar ise saat 11:00'a kadar merkezi uzlaştırma bankasına, piyasa katılımcısı tarafından sunulur.

(6) Hafta sonu veya resmi tatil günleri ile hafta sonu veya resmi tatil gününden bir önceki iş gününde yapılan teminat tamamlama çağrılarına ilişkin teminat mektupları, hafta sonu veya resmi tatil gününü takip eden birinci iş günü saat 10:30'a kadar Piyasa İşletmecisine, teminat mektubu dışındaki diğer teminatlar ise saat 11:00'a kadar merkezi uzlaştırma bankasına, katılımcı tarafından sunulur.

²⁶¹ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

(7) Piyasa İşletmecisi, kendisine sunulan teminat mektubu miktarına ilişkin bilgileri katılımcı bazında merkezi uzlaştırma bankasına her gün en geç saat 10:30'a kadar bildirir.

(8) Merkezi uzlaştırma bankası piyasa katılımcıları tarafından sunulan teminat tutarına ilişkin bilgileri katılımcı bazında Piyasa İşletmecisine her gün en geç saat 11:00'a kadar bildirir.

(9)²⁶² Gün öncesi dengeleme faaliyetleri kapsamında avans ödemelerinin gerçekleştirilmesini müteakiben, bir piyasa katılımcısının sunmuş olduğu minimum nakit teminat tutarı ile toplam teminat tutarının, sağlaması gereken seviyenin altına düşmesi durumunda, merkezi uzlaştırma bankası en geç saat 16:00'ya kadar, ilgili piyasa katılımcısına en geç ertesi gün saat 10:30'a kadar teminat mektuplarını, 11:00'a kadar ise teminat mektubu dışındaki diğer teminatlarını tamamlamasına yönelik olarak teminat tamamlama çağrısı yapar.

(10) Kendisine teminat çağrısı yapılan bir piyasa katılımcısının ilgili piyasa faaliyetlerine devam edebilmek için, öncelikle ilave teminatını teminatın niteliğine göre merkezi uzlaştırma bankası ve/veya Piyasa İşletmecisine sunması gereklidir.

(11)²⁶³ Bir piyasa katılımcısının hafta sonu veya resmi tatil gününde gün öncesi piyasası faaliyetine devam edebilmesi için, hafta sonu veya resmi tatil gününden bir önceki iş günü en geç saat 10:30'a kadar teminat mektuplarını, 11:00'a kadar ise teminat mektubu dışındaki diğer teminatlarını sunması gerekmektedir.

Teminat olarak kabul edilebilecek kıymetler²⁶⁴

MADDE 126 – (1) Teminat olarak kabul edilebilecek kıymetler aşağıda belirtilmiştir:

- a) Türk lirası,
- b) Döviz (ABD doları veya AVRO),
- c) Türkiye'de faaliyet gösteren mevduat bankaları ve katılım bankaları tarafından bankacılık alanına ilişkin mevzuata uygun olarak hazırlanmış olan TL veya döviz cinsinden (ABD doları veya AVRO) kesin ve süresiz teminat mektupları,
- ç) Bankacılık mevzuatına göre Türkiye'de faaliyette bulunmasına izin verilen yabancı bankalar ile Türkiye dışında faaliyette bulunan banka veya benzeri kredi kuruluşlarının kontr garantisi üzerine Türkiye'de faaliyette bulunan mevduat bankaları veya katılım bankalarının düzenleyecekleri TL veya döviz cinsinden (ABD doları veya AVRO) kesin ve süresiz teminat mektupları,
- d) Hamiline olmak kaydıyla Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen Devlet İç Borçlanma Senetleri.

(2) Teminatların TL karşılıklarının hesaplanması sürecinde; döviz nakit teminatlar ve döviz teminat mektupları için TCMB döviz alış kuru, devlet tahvili ve hazine bonosu için TCMB tarafından Resmî Gazete'de yayınlanan gösterge niteliğindeki fiyatlar baz alınır.

(3) Gün öncesi dengelemeye katılan piyasa katılımcılarının gün öncesi dengeleme faaliyetlerine ilişkin olarak sağlamaları gereken minimum nakit teminat tutarına ilişkin oran Piyasa İşletmecisi tarafından belirlenerek, PYS aracılığıyla bu oranın geçerlilik tarihinden en geç bir ay önce yayınlanır.

(4) Piyasa katılımcıları, sağlamaları gereken minimum nakit teminat tutarı dışındaki teminatları, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen teminat olarak kabul edilebilecek kıymetlerden sadece biri ile sağlayabilecekleri gibi, belirtilen kıymetlerden birden fazlası ile de sağlayabilirler. Verilen teminatlar kısmen veya tamamen, teminat olarak kabul edilen diğer kıymetlerle değiştirilebilir.

²⁶² 3 Mart 2012 tarihli ve 28222 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁶³ 3 Mart 2012 tarihli ve 28222 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

²⁶⁴ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

(5) Teminat mektubu dışında teminat olarak kabul edilen kıymetlere ve döviz cinsinden teminat mektuplarına değerlendirme katsayısı uygulanır. Bu Yönetmelik kapsamında uygulanacak olan değerlendirme katsayısı; benzer piyasalarda uygulanan değerlendirme katsayıları dikkate alınarak merkezi uzlaştırma bankasının önerisi üzerine Piyasa İşletmecisi tarafından belirlenerek, PYS aracılığıyla piyasa katılımcılarına duyurulur.

(6) Teminatlarla ilgili tüm maliyetler ilgili piyasa katılımcısı tarafından karşılanır.

Minimum teminat kontrolüne ilişkin genel esaslar²⁶⁵

MADDE 127 – (1) Herhangi bir piyasa katılımcısı tarafından sunulması gereken minimum teminat tutarı kapsamında belirlenen sabit teminat tutarları (TL), PMUM tarafından belirlenerek, bu tutarlarının geçerlilik tarihinden en geç bir ay önce PYS aracılığıyla yayımlanır.

(2) Bir piyasa katılımcısının işletmedeki kurulu gücünde artış olması durumunda, Piyasa İşletmecisi ilgili piyasa katılımcısını, bu değişiklik sebebiyle sunması gereken ek teminat tutarı ile ilgili olarak fatura tebliğ tarihinde bilgilendirir. Piyasa katılımcısı bu değişikliğe ilişkin olarak en geç fatura tebliğ tarihini takip eden altıncı iş günü saat 10:30'a kadar teminat mektupları, saat 11:00'a kadar ise teminat mektubu dışındaki diğer teminatları sunarak teminat artırımını yapmakla yükümlüdür.

(3) Gün öncesi piyasası katılım anlaşmasını imzalamamış olan ve başka bir dengeden sorumlu gruba dahil olan bir piyasa katılımcısının, minimum teminat sağlama yükümlülüğü bulunmaz.

(4) Enerji alış veya satışı için uzlaştırmaya esas ikili anlaşması ve uzlaştırmaya esas verisi-çekişi olmayan otoprodüktör lisansına sahip tüzel kişiler ile YEKDEM'e tabi lisanslı üretim tesisi olan tüzel kişilerin bu üretim tesisleri için, minimum teminat sağlama yükümlülüğü bulunmaz.

Gün öncesi dengelemede teminat kontrolüne ilişkin genel esaslar²⁶⁶

MADDE 128 – (1) Gün öncesi dengelemeye katılan bir piyasa katılımcısının gün öncesi dengeleme faaliyetlerine ilişkin olarak sunmuş olduğu tekliflerin Piyasa İşletmecisi tarafından kabul edilebilmesi için ilgili piyasa katılımcısının o güne ilişkin olarak sunmuş olduğu nakit teminat tutarının minimum nakit teminat tutarından, sunmuş olduğu toplam teminat tutarının da ilgili piyasa katılımcısının sahip olması gereken toplam teminat tutarından büyük ya da eşit olması esastır.

Dengesizliklerin uzlaştırılmasında teminat kontrolüne ilişkin genel esaslar²⁶⁷

MADDE 129 – (1) Her bir dengeden sorumlu tarafın;

a) Yeni bir uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi kaydı,

b) Dengeden sorumlu gruba yeni bir piyasa katılımcısının dahil olması

işlemlerinin gerçekleştirilebilmesi için, ilgili dengeden sorumlu tarafın sunmuş olduğu teminat tutarının ilgili dengeden sorumlu tarafın o gün itibarıyla sahip olması gereken toplam teminat tutarından büyük ya da eşit olması esastır.

(2) Dengeden sorumlu taraf niteliğindeki piyasa katılımcıları, uzlaştırma bildirimlerinin yayınlanmasını müteakiben, dengesizliklerin uzlaştırılmasına ilişkin sunmaları gereken teminat tutarında artış olması durumunda, katılımcıların teminatlarını güncellemelerine ilişkin olarak fatura tebliğ tarihinde Piyasa İşletmecisi tarafından bilgilendirilir. Piyasa katılımcısı bu

²⁶⁵ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁶⁶ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁶⁷ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

değişikliğe ilişkin olarak en geç fatura tebliğ tarihini takip eden altıncı iş günü saat 10:30'a kadar teminat mektupları, saat 11:00'a kadar ise teminat mektubu dışındaki diğer teminatları sunarak teminat artırımını yapmakla yükümlüdür. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi durumunda;

a) 6 ncı iş gününden itibaren piyasa katılımcısının satıcı olduğu uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirimi girilmesine izin verilmez, ileriye dönük yapılmış olan bildirimler iptal edilir ve ilgili taraflara bilgi verilir.

b) Piyasa katılımcısının adına kayıtlı serbest tüketicilerin kayıtları, teminat artırım çağrısının yapıldığı fatura döneminden itibaren geçerli olacak şekilde silinir ve PMUM tarafından TEİAŞ veya ilgili dağıtım şirketine, TEİAŞ veya ilgili dağıtım şirketi tarafından da ilgili serbest tüketicilere bilgi verilir.

c) Perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketinin portföyüne düşen serbest tüketicilerin yapmış olduğu çekişler sebebiyle, perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketinin dengesizlik olarak almış olduğu enerji miktarı, ilgili ayın başlangıcından PMUM tarafından ilgili dağıtım şirketine yapılan bildirimi takip eden 2 nci iş günü dahil olmak üzere belirlenen uzlaştırma dönemleri için sistem gün öncesi fiyatı üzerinden değerlendirilir.

(3) Herhangi bir piyasa katılımcısının bir dengeden sorumlu gruba dahil olması durumunda, dengeden sorumlu grup adına denge sorumluluğunu üstlenmiş olan dengeden sorumlu taraf, ilgili piyasa katılımcısının dengesizliklerine ilişkin teminat yükümlülüklerini de üstlenmiş olur.

(4) Risk katsayısı değerinde değişiklik olması durumunda, Piyasa İşletmecisi, yeni risk katsayısını, bu katsayının geçerlilik tarihinden en geç bir ay önce PYS aracılığıyla yayınlar.

Toplam teminat kontrolüne ilişkin genel esaslar²⁶⁸

MADDE 130 – (1) Bir piyasa katılımcısının sunmakla yükümlü olduğu, gün öncesi dengeleme işlemlerine ilişkin teminat tutarı ile minimum teminat tutarı, ilgili piyasa katılımcısı tarafından; dengesizliklerin uzlaştırılmasına ilişkin olarak sunmakla yükümlü olduğu teminat tutarı, ilgili dengeden sorumlu taraf tarafından karşılanır.

(2) Piyasa katılımcısı tarafından sunulan toplam teminatın, katılımcının piyasa kapsamında yürüttüğü tüm faaliyetlere ilişkin toplam riskini karşılayacak seviyede olmadığının tespit edilmesi durumunda, Piyasa İşletmecisi, teminat değişim oranının artırılması yoluyla ilgili katılımcının sunması gereken teminat tutarının artırılmasını talep edebilir.

(3) Piyasa katılımcısı tarafından sunulan toplam teminatın, katılımcının piyasa kapsamında yürüttüğü tüm faaliyetlere ilişkin toplam riskinden daha fazla olduğunun tespit edilmesi durumunda, Piyasa İşletmecisi, teminat değişim oranının azaltılması yoluyla ilgili katılımcının sunması gereken teminat tutarını azaltmasına imkan sağlayabilir.

Merkezi uzlaştırma bankasına sunulan teminatların iadesi²⁶⁹

MADDE 131 – (1) Piyasa katılımcısının, merkezi uzlaştırma bankasına sunmuş olduğu teminatların toplam tutarının, piyasa katılımcısının sunması gereken toplam teminat tutarından büyük olması durumunda fazla teminat tutarı, söz konusu teminatın kısmen iadeye uygun olması durumunda ve piyasa katılımcısının talebi üzerine merkezi uzlaştırma bankası tarafından piyasa katılımcısına iade edilir.

(2) Piyasa katılımcısı tarafından gerçekleştirilecek olan nakit teminat çekme işlemleri herhangi bir iş gününde saat 14:30 ile 15:40 arasında, nakit dışı teminatların çekme işlemleri 14:30 ile 17:00 arasında gerçekleştirilebilir.

²⁶⁸ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁶⁹ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Avans Ödeme Bildirimleri, Uzlaştırma Bildirimleri, Faturalama, Ödemeler, Ödemelerin Yapılmaması²⁷⁰

Avans ödeme bildirimleri

MADDE 132 – (1) Uzlaştırma hesaplamaları sonucunda piyasa katılımcılarının gün öncesi dengeleme faaliyetlerine ilişkin olarak, bir fatura döneminin her günü için Piyasa İşletmecisine ödeyeceği ya da Piyasa İşletmecisi tarafından piyasa katılımcılarına ödenecek tutarları içeren günlük avans ödeme bildirimi, gün öncesi dengeleme faaliyetlerinin tamamlanmasını müteakiben en geç saat 14:30'da günlük bazda, Piyasa İşletmecisi tarafından merkezi uzlaştırma bankası ile ilgili piyasa katılımcılarına duyurulur.

(2) Piyasa İşletmecisi tarafından piyasa katılımcılarına duyurulan avans ödeme bildirimi aşağıda yer alan kalemleri içerir:

a) Uzlaştırma dönemi bazında gün öncesi dengeleme kapsamında piyasa katılımcılarının sisteme satışlarına ilişkin enerji miktarı ve alacak dökümü,

b) Uzlaştırma dönemi bazında gün öncesi dengeleme kapsamında piyasa katılımcılarının sistemden alışlarına ilişkin enerji miktarı ve borç dökümü.

(3) Piyasa İşletmecisi tarafından merkezi uzlaştırma bankasına duyurulan avans ödeme bildirimi aşağıda yer alan kalemleri içerir:

a) Gün öncesi dengeleme kapsamında piyasa katılımcılarının sisteme satışlarına ilişkin alacak dökümü,

b) Gün öncesi dengeleme kapsamında piyasa katılımcılarının sistemden alışlarına ilişkin borç dökümü.

Uzlaştırma bildirimleri

MADDE 132/A²⁷¹ – (1) Uzlaştırma hesaplamaları sonucunda piyasa katılımcılarının her fatura dönemi için Piyasa İşletmecisine ödeyeceği ya da Piyasa İşletmecisi tarafından piyasa katılımcılarına ödenecek tutarları içeren ön uzlaştırma bildirimi, fatura dönemini takip eden ayın altıncı günü, nihai uzlaştırma bildirimi ise, fatura dönemini takip eden ayın onbirinci günü, PYS aracılığı ile ilgili piyasa katılımcılarına duyurulur.

(2) Piyasa İşletmecisi tarafından piyasa katılımcılarına duyurulan ön uzlaştırma bildirimi aşağıda yer alan kalemleri içerir:

a) Uzlaştırma dönemi bazında gün öncesi dengeleme kapsamında piyasa katılımcılarının sisteme satışlarına ilişkin enerji miktarı ve alacak dökümü,

b) Uzlaştırma dönemi bazında gün öncesi dengeleme kapsamında piyasa katılımcılarının sistemden alışlarına ilişkin enerji miktarı ve borç dökümü,

c)²⁷² Uzlaştırma dönemi bazında dengeleme güç piyasası kapsamında 0 (sıfır) ve 1 (bir) etiket değerlerine sahip kabul edilen ve yerine getirilmiş yük alma tekliflerine ilişkin enerji miktarı ve alacak dökümü,

ç)²⁷³ Uzlaştırma dönemi bazında dengeleme güç piyasası kapsamında 0 (sıfır) ve 1 (bir) etiket değerlerine sahip kabul edilen ve yerine getirilmiş yük atma tekliflerine ilişkin enerji miktarı ve borç dökümü,

²⁷⁰ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁷¹ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

²⁷² 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁷³ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

d) Uzlaştırma dönemi bazında, ilgili katılımcıya ait uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirim miktarları dökümü,

e) Uzlaştırma dönemi ve teklif bölgesi bazında iletim sistemi verişi miktarı dökümü,

f) Uzlaştırma dönemi ve teklif bölgesi bazında iletim sisteminden çekiş miktarı dökümü.

(3) Bu maddenin ikinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde yer alan bilgiler gün öncesi dengelemeye katılan piyasa katılımcılarına, (c) ve (ç) bentlerinde yer alan bilgiler dengeleme güç piyasasına katılan piyasa katılımcılarına, (d), (e) ve (f) bentlerinde yer alan bilgiler dengeden sorumlu taraf niteliği taşıyan piyasa katılımcılarına sunulan uzlaştırma bildirimlerinde yer alır.

(4) Piyasa İşletmecisi tarafından piyasa katılımcılarına duyurulan nihai uzlaştırma bildirimi, aşağıda yer alan kalemleri içerir:

a) Uzlaştırma dönemi bazında gün öncesi dengeleme kapsamında piyasa katılımcılarının sisteme satışlarına ilişkin enerji miktarı ve alacak dökümü,

b) Uzlaştırma dönemi bazında gün öncesi dengeleme kapsamında piyasa katılımcılarının sistemden alışlarına ilişkin enerji miktarı ve borç dökümü,

ç)²⁷⁴ Uzlaştırma dönemi bazında dengeleme güç piyasası kapsamında 0 (sıfır) ve 1 (bir) etiket değerlerine sahip kabul edilen ve yerine getirilmiş yük alma tekliflerine ilişkin enerji miktarı ve alacak dökümü,

d)²⁷⁵ Uzlaştırma dönemi bazında dengeleme güç piyasası kapsamında 0 (sıfır) ve 1 (bir) etiket değerlerine sahip kabul edilen ve yerine getirilmiş yük atma tekliflerine ilişkin enerji miktarı ve borç dökümü,

e) Dengeleme güç piyasası faaliyetlerine ilişkin piyasa katılımcılarına tahakkuk ettirilecek piyasa işletim ücreti,

f) Uzlaştırma dönemi ve teklif bölgesi bazında enerji fazlasına ilişkin alacak dökümü,

g) Uzlaştırma dönemi ve teklif bölgesi bazında enerji açığına ilişkin borç dökümü,

ğ) Geçmişe dönük düzeltme kalemi,

h) Sıfır bakiye düzeltme kalemi,

ı) Süresinde ödenmeyen alacaklar payı,

i) Dengesizliklerin uzlaştırılması faaliyetlerine ilişkin dengeden sorumlu taraflara tahakkuk ettirilecek piyasa işletim ücreti,

j) Uzlaştırma dönemi bazında, ilgili katılımcıya ait uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirim miktarları dökümü,

k) Uzlaştırma dönemi ve teklif bölgesi bazında uzlaştırmaya esas verişi miktarı dökümü,

l) Uzlaştırma dönemi ve teklif bölgesi bazında uzlaştırmaya esas çekiş miktarı dökümü.

(5) Bu maddenin dördüncü fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde yer alan bilgiler gün öncesi dengelemeye katılan piyasa katılımcılarına, (ç), (d) ve (e) bentlerinde yer alan bilgiler dengeleme güç piyasasına katılan piyasa katılımcılarına, kalan diğer bentlerinde yer alan bilgiler dengeden sorumlu taraf niteliği taşıyan piyasa katılımcılarına sunulan uzlaştırma bildirimlerinde yer alır.

(4)²⁷⁶ Piyasa İşletmecisi tarafından piyasa katılımcılarına duyurulan nihai uzlaştırma bildirimi, aşağıda yer alan kalemleri içerir:

a) Uzlaştırma dönemi bazında gün öncesi dengeleme kapsamında piyasa katılımcılarının sisteme satışlarına ilişkin enerji miktarı ve alacak dökümü,

b) Uzlaştırma dönemi bazında gün öncesi dengeleme kapsamında piyasa katılımcılarının sistemden alışlarına ilişkin enerji miktarı ve borç dökümü,

²⁷⁴ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁷⁵ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁷⁶ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

- c) Gün öncesi dengeleme faaliyetlerine ilişkin piyasa katılımcılarına tahakkuk ettirilecek piyasa işletim ücreti,
- ç) Fark fonu tutarı,
- d) Uzlaştırma dönemi bazında dengeleme güç piyasası kapsamında 0 (sıfır) ve 1 (bir) etiket değerlerine sahip kabul edilen ve yerine getirilmiş yük alma tekliflerine ilişkin enerji miktarı ve alacak dökümü,
- e) Uzlaştırma dönemi bazında dengeleme güç piyasası kapsamında 0 (sıfır) ve 1 (bir) etiket değerlerine sahip kabul edilen ve yerine getirilmiş yük atma tekliflerine ilişkin enerji miktarı ve borç dökümü,
- f) Dengeleme güç piyasası faaliyetlerine ilişkin piyasa katılımcılarına tahakkuk ettirilecek piyasa işletim ücreti,
- g) Uzlaştırma dönemi ve teklif bölgesi bazında enerji fazlasına ilişkin alacak dökümü,
- ğ) Uzlaştırma dönemi ve teklif bölgesi bazında enerji açığına ilişkin borç dökümü,
- h) Geçmişe dönük düzeltme kalemi,
- ı) Sıfır bakiye düzeltme kalemi,
- i) Süresinde ödenmeyen alacaklar payı,
- j) Dengesizliklerin uzlaştırılması faaliyetlerine ilişkin dengeden sorumlu taraflara tahakkuk ettirilecek piyasa işletim ücreti,
- k) Uzlaştırma dönemi bazında, ilgili katılımcıya ait uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirim miktarları dökümü,
- l) Uzlaştırma dönemi ve teklif bölgesi bazında uzlaştırmaya esas veriş miktarı dökümü,
- m) Uzlaştırma dönemi ve teklif bölgesi bazında uzlaştırmaya esas çekiş miktarı dökümü. *[4 üncü fıkrada yer alan bu yeni hüküm, bu fıkranın yayımı tarihinden 1 ay sonra yukarıdaki 4 üncü fıkranın yerine yürürlüğe girecektir.]*
- (5)²⁷⁷ Bu maddenin dördüncü fıkrasının (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde yer alan bilgiler gün öncesi dengelemeye katılan piyasa katılımcılarına, (d), (e) ve (f) bentlerinde yer alan bilgiler dengeleme güç piyasasına katılan piyasa katılımcılarına, kalan diğer bentlerinde yer alan bilgiler dengeden sorumlu taraf niteliği taşıyan piyasa katılımcılarına sunulan uzlaştırma bildirimlerinde yer alır. *[5 inci fıkrada yer alan bu yeni hüküm, bu fıkranın yayımı tarihinden 1 ay sonra yukarıdaki 5 inci fıkranın yerine yürürlüğe girecektir.]*
- (6) Uzlaştırma sonucunda Piyasa İşletmecisi tarafından yapılan nihai uzlaştırma bildiriminde yer alan tutarlar içerisinde mevzuat gereği olan vergi ve harçlar da yer alır.

Uzlaştırma bildirimlerine ilişkin düzeltmeler

MADDE 132/B²⁷⁸ – (1) Piyasa katılımcılarının uzlaştırma bildirimlerinde tespit ettikleri maddi hatalara ilişkin itirazlarının, ilgili fatura dönemine ait işlemler kapsamında değerlendirmeye alınabilmesi için, ön ve nihai uzlaştırma bildirimlerine yapılacak itirazın bildirimlerin yapıldığı ayın onikinci günü saat 16:00'a kadar yapılması gerekir. İtirazların Piyasa İşletmecisi tarafından ayın ondördüncü günü 16:00'a kadar uygun bulunması halinde, faturalar düzeltilmiş bildirim miktarları esas alınarak düzenlenir. İtirazların ayın ondördüncü günü saat 16:00'a kadar sonuçlandırılmaması halinde 133 üncü maddedeki süreç uygulanır. İtirazın uygun bulunmaması durumunda da, bu süre içerisinde piyasa katılımcısına bilgi verilir.

Faturalama

²⁷⁷ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁷⁸ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

MADDE 132/C²⁷⁹ – (1) Piyasa İşletmecisi, bildirimlerin yapıldığı ayın onbeşinci gününden itibaren yedi gün içinde, geçerli nihai uzlaştırma bildiriminde yer alan tutarlar veya nihai uzlaştırma bildirimine yapılan itirazın kabul edildiği hallerde düzeltilmiş tutarlara göre faturaları düzenler. PYS’de faturanın yayımlanma tarihi, fatura tebliğ tarihi olarak kabul edilir.

(2) Gün öncesi dengeleme faaliyetleri, dengeleme güç piyasası faaliyetleri ve dengesizliklerin uzlaştırılmasına ilişkin tek bir fatura düzenlenir ve ilgili piyasa faaliyetiyle iştigal eden piyasa katılımcılarına faturaları Piyasa İşletmecisi tarafından gönderilir.

(3) Piyasa İşletmecisi, bildirimlerin yapıldığı ayın onbeşinci gününden itibaren, katılımcının ilgili piyasa faaliyetlerine ilişkin düzenlenmiş olan faturalara istinaden borç/alacak bilgilerini merkezi uzlaştırma bankasına bildirir.

(4) Ödeme yapılacak piyasa katılımcıları, bildirimlerin yapıldığı ayın onbeşinci gününden itibaren yedi gün içinde, geçerli nihai uzlaştırma bildiriminde yer alan tutarlara veya nihai uzlaştırma bildirimine yapılan itirazın kabul edildiği hallerde düzeltilmiş tutarlara göre ve gün öncesi dengeleme faaliyetleri, dengeleme güç piyasası faaliyetleri ve dengesizliklerin uzlaştırılmasına ilişkin düzenlenen faturayı Piyasa İşletmecisine gönderir.

Ödemeler ve tahsilat

MADDE 132/Ç²⁸⁰ – (1) Gün öncesi dengeleme faaliyetlerine ilişkin Piyasa İşletmecisi tarafından piyasa katılımcılarına iletilen günlük avans ödeme bildirimlerinde yer alan bedeller, piyasa katılımcıları tarafından Piyasa İşletmecisinin merkezi uzlaştırma bankasındaki hesabına aracı bankalar kullanılarak bir sonraki iş günü en geç saat 15:00’a kadar ödenir.

(2) Gün öncesi dengeleme faaliyetlerine ilişkin günlük avans ödeme bildiriminde yer alan ve Piyasa İşletmecisi tarafından piyasa katılımcılarına ödenecek olan bedeller, piyasa katılımcılarına Piyasa İşletmecisinin merkezi uzlaştırma bankasındaki hesabından, aracı bankalar kullanılarak bir sonraki iş günü en geç saat 17:00’a kadar ödenir.

(3)²⁸¹ Hafta sonu veya resmi tatil gününden bir önceki iş gününde saat 14:30 itibariyle yayımlanan günlük avans ödeme bildirimlerine ilişkin piyasa katılımcıları tarafından Piyasa İşletmecisine yapılacak olan ödemeler, hafta sonu veya resmi tatil gününü takip eden ilk iş günü, en geç saat 15:00’e kadar gerçekleştirilir.

(4) Hafta sonu veya resmi tatil gününden bir önceki iş gününde gönderilen günlük avans ödeme bildirimlerine ilişkin Piyasa İşletmecisi tarafından piyasa katılımcılarına yapılacak olan ödemeler, hafta sonu veya resmi tatil gününü takip eden ilk iş günü en geç saat 17:00’a kadar gerçekleştirilir.

(5) Hafta sonu veya resmi tatil günlerinde gönderilen günlük avans ödeme bildirimlerine ilişkin piyasa katılımcıları tarafından Piyasa İşletmecisine yapılacak olan ödemeler, hafta sonu veya resmi tatil gününü takip eden ikinci iş günü, en geç saat 15:00’e kadar gerçekleştirilir.

(6) Hafta sonu veya resmi tatil günlerinde gönderilen günlük avans ödeme bildirimlerine ilişkin Piyasa İşletmecisi tarafından piyasa katılımcılarına yapılacak olan ödemeler, hafta sonu veya resmi tatil gününü takip eden ikinci iş günü en geç saat 17:00’a kadar gerçekleştirilir.

(7) Piyasa İşletmecisi ve piyasa katılımcıları tarafından gerçekleştirilen ödemelere ilişkin olarak merkezi uzlaştırma bankasından elektronik ortamda alınan dekontlar, ödeme alındı makbuzu yerine geçer ve ay sonunda uzlaştırmaya ilişkin olarak piyasa katılımcılarına veya Piyasa İşletmecisine iletilen faturanın ilgili kısmı avans olarak ödenmiş kabul edilir.

²⁷⁹ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

²⁸⁰ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

²⁸¹ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

(8)²⁸² Piyasa katılımcılarına uzlaştırmaya ilişkin iletilen faturaların bedelleri, gün öncesi dengeleme faaliyetlerine ilişkin avans ödemeleri ve aynı piyasa katılımcısının fatura alacaklısı olması durumunda alacak tutarı toplamı fatura bedelinden düşülmek kaydı ile borçlu piyasa katılımcıları tarafından aracı bankalar aracılığıyla Piyasa İşletmecisinin merkezi uzlaştırma bankasındaki hesabına en geç fatura tebliğ tarihini takip eden altıncı iş günü ödenir.

(9)²⁸³ Piyasa katılımcıları tarafından Piyasa İşletmecisine iletilen faturaların bedelleri, gün öncesi dengeleme faaliyetlerine ilişkin avans ödemeleri ve aynı piyasa katılımcısının fatura alacaklısı olması durumunda alacak tutarı toplamı fatura bedelinden düşülmek kaydı ile Piyasa İşletmecisi tarafından alacaklı piyasa katılımcılarına en geç fatura tebliğ tarihini takip eden yedinci iş günü içerisinde, fatura tebliğ tarih ve sırasına göre, Piyasa İşletmecisinin merkezi uzlaştırma bankasındaki hesabından, aracı bankalar kullanılarak ödenir.

(10) Merkezi uzlaştırma bankası, sunmuş olduğu teminat yönetimi ve nakit takas hizmetine ilişkin olarak katılımcıların ödemesi gereken hizmet bedellerini, aylık bazda piyasa katılımcılarına bildirir. Merkezi uzlaştırma bankası tarafından piyasa katılımcılarına iletilen hizmet bedelleri, bu bedelin tebliğ tarihini takip eden altı iş günü içerisinde merkezi uzlaştırma bankasına ödenir.

(11) Piyasa katılımcıları, merkezi uzlaştırma bankası tarafından kendilerine yapılacak avans ve fatura ödemelerine ilişkin olarak tek bir aracı banka ile çalışırlar, merkezi uzlaştırma bankasına yapacakları ödemelere ilişkin olarak birden fazla banka ile çalışabilirler. Piyasa katılımcıları, merkezi uzlaştırma bankası tarafından kendilerine yapılacak avans ve fatura ödemelerine ilişkin birlikte çalışacakları aracı bankayı merkezi uzlaştırma bankasına ve Piyasa İşletmecisine yazılı olarak bildirir ve söz konusu bankayı değiştirmeleri durumunda, Piyasa İşletmecisine en kısa sürede bildirimde bulunur.

(12) Merkezi uzlaştırma bankası ve aracı bankalar tarafından teminatlar ve avans/fatura ödemelerine ilişkin olarak kullanılan bilgisayar, yazılım ya da teknolojik altyapının beklenmedik bir şekilde arızalanması ve bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda tamamlanması gereken süreçlerin belirlenmiş olan süre zarfında tamamlanmayacağına ortaya çıkması durumunda, aracı banka merkezi uzlaştırma bankasını, merkezi uzlaştırma bankası Piyasa İşletmecisini ivedilikle bilgilendirir. Bu durumda, Piyasa İşletmecisi, süreçlerin tamamlanabilmesi için yeni süreler belirler ve bu değişikliklerle ilgili piyasa katılımcılarını bilgilendirir.

(13) Bu maddenin 12 nci fıkrasında belirtilen sebeplerden ötürü merkezi uzlaştırma bankası, aracı bankalar ve Piyasa İşletmecisinin teminat ve ödeme işlemlerine ilişkin olarak yükümlülüklerini yerine getirmemeleri durumunda taraflara uygulanacak yaptırımlar, ilgili taraflar arasında yapılan anlaşmalarda yer alır.

(14)²⁸⁴ İlgili uzlaştırma dönemine ilişkin olarak hem alacaklı, hem de borçlu olan piyasa katılımcıları için faturaya esas uzlaştırma bildiriminin yayımlanmasını ve alacak faturasının Piyasa İşletmecisine tebliğ edilmesini müteakiben alacak ve borçlar arasında mahsuplaşma işlemi otomatik olarak yapılır.

Avans ödemelerinin yapılmaması

MADDE 132/D²⁸⁵ – (1) Piyasa katılımcısının, söz konusu avans ödemesini, gün öncesi dengeleme faaliyetinin gerçekleştiği günü takip eden iş günü en geç saat 15:00'a kadar gerçekleştirmemesi durumunda piyasa katılımcısının temerrüde düştüğü kabul edilir.

(2)²⁸⁶ Piyasa katılımcısının, sunması gereken toplam teminat tutarının üzerinde TL cinsinden nakit teminatının bulunması ve sunması gereken toplam tutarın üzerinde olan

²⁸² 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁸³ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁸⁴ 3 Mart 2012 tarihli ve 28222 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

²⁸⁵ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

teminat tutarının ve/veya piyasa katılımcısının serbest cari hesabında bulunan paranın ilgili avans ödeme bildirimine ilişkin katılımcının borcunu karşılayacak seviyede olması durumunda, katılımcının borcu, sunması gereken toplam teminat tutarının üzerindeki nakit teminattan otomatik olarak karşılanır ve katılımcı temerrüde düşmez.

(3) Piyasa katılımcısının söz konusu avans ödemesini bahsedilen zaman süresi içerisinde yapmaması ve ilgili tutarın katılımcının toplam teminatının üzerindeki nakit teminatından karşılanamaması durumunda, karşılanamayan miktara temerrüt faizi uygulanır. Katılımcıya uygulanan temerrüt faizi oranı, gün öncesi dengeleme faaliyetinin gerçekleştiği günü takip eden işgünü saat 15:00'dan sonra yapılan ödemeler için, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen faiz oranının %50'si, gün öncesi dengeleme faaliyetinin gerçekleştiği günü takip eden işgünü saat 17:00'dan sonra yapılan ödemeler içinse aynı maddeye göre belirlenen faiz oranıdır. Temerrüt faizine ilişkin bedeller her ay sonu itibarıyla ilgili piyasa katılımcısına faturalanır.

(4)²⁸⁷ Piyasa katılımcıları tarafından Piyasa İşletmecisine ödenen temerrüt faizi ile Piyasa İşletmecisi tarafından piyasa katılımcılarına ödenen temerrüt faizi arasındaki toplam tutar farkına ilişkin gelir elde edilmesi durumunda, elde edilen bu gelir, ay sonunda diğer piyasa katılımcılarına sıfır bakiye düzeltme katsayısı oranında yansıtılır.

(5) Piyasa İşletmecisinin piyasa katılımcılarına ödeme yapacağı avans bedelini, ilgili gün içerisinde en geç saat 17:00'a kadar ödememesi halinde, ödenmesi gereken tutara temerrüt faizi uygulanır. Piyasa İşletmecisine uygulanan temerrüt faizi oranı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen faiz oranıdır. Temerrüt faizine ilişkin bedeller her ay sonu itibarıyla Piyasa İşletmecisine faturalanır.

(6) Piyasa katılımcısının söz konusu avans ödemesini en geç saat 15:00'a kadar yapmaması ve ilgili tutarın katılımcının toplam teminatının üzerindeki nakit teminatından karşılanamaması durumunda, herhangi bir ihbara gerek kalmaksızın katılımcının teminatı borçlarına mahsup edilir.

(7) Piyasa katılımcısına, ödemesi yapılmamış avans tutarında kullanılan teminatın, ertesi güne ilişkin sunması gereken teminat tutarı seviyesine kadar tamamlanması uyarısı, Piyasa İşletmecisi tarafından, en geç saat 16:00'a kadar yapılarak, katılımcının en geç bir sonraki iş günü saat 10:30'a kadar teminat mektuplarını, 11:00'a kadar ise teminat mektubu dışındaki diğer teminatlarını tamamlaması istenir.

(8) Piyasa katılımcısının uyarıya rağmen, bahsedilen zaman süreci içerisinde teminatını tamamlamaması durumunda, söz konusu piyasa katılımcısının ertesi güne ilişkin olarak sunduğu teklif gün öncesi dengeleme kapsamında değerlendirilmez.

(9) Ödemeler ve teminatlara ilişkin yükümlülüklerin madde 132/Ç de belirtilen süreler içinde Piyasa İşletmecisi ve/veya merkezi uzlaştırma bankası tarafından kullanılan bilgisayar, yazılım ya da teknolojik altyapının beklenmedik bir şekilde arızalanması ve merkezi uzlaştırma bankasıyla ilgili olan arızaların Piyasa İşletmecisine geçerli sebeplerle raporlanması halinde, Piyasa İşletmecisi ve piyasa katılımcısına temerrüt faizi uygulanmaz.

(10) Piyasa katılımcısına uygulanacak asgari temerrüt matrahı ve temerrüt faizi Piyasa İşletmecisi tarafından PYS aracılığıyla duyurulur. Asgari temerrüt matrahının altındaki tutarlara temerrüt cezası uygulanmaz.

Fatura ödemelerinin yapılmaması

MADDE 132/E²⁸⁸ – (1)²⁸⁹ Piyasa katılımcısının, söz konusu faturadan kaynaklanan net borcunu, fatura tebliğ tarihini takip eden altı iş günü içerisinde ödememesi halinde, ödenmesi

²⁸⁶ 3 Mart 2012 tarihli ve 28222 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁸⁷ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁸⁸ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

gereken tutara temerrüt faizi uygulanır. Temerrüt faizi oranı, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen faiz oranıdır. Merkezi uzlaştırma bankası tarafından günlük olarak hesaplanan temerrüt faizi tutarlarının aylık toplamı faturaya esas değer olarak kabul edilir. Temerrüt faizine ilişkin bedeller her ay sonu itibariyle ilgili piyasa katılımcısına faturalanır.

(2) Piyasa İşletmecisinin piyasa katılımcılarına ödeme yapacağı fatura bedelini, fatura tebliğ tarihini takip eden yedi iş günü içerisinde ödememesi halinde, ödenmesi gereken tutara temerrüt faizi uygulanacaktır. Temerrüt faizi oranı, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen faiz oranıdır. Temerrüt faizine ilişkin bedeller her ay sonu itibariyle Piyasa İşletmecisine faturalanır.

(3)²⁹⁰ Piyasa katılımcısının, söz konusu fatura bedelini, fatura tebliğ tarihini takip eden altı iş günü içerisinde ödememesi durumunda, piyasa katılımcısının ayrıca bir ihtarla gerek olmaksızın temerrüt durumuna düştüğü kabul edilir. Temerrüt durumuna düşen piyasa katılımcısına ilişkin olarak, yasal yollar saklı kalmak üzere aşağıdaki işlemler yapılır:

a) Piyasa katılımcısının yatırmış olduğu teminat temerrüde düşülen borç tutarı kadar merkezi uzlaştırma bankası veya Piyasa İşletmecisi tarafından kullanılarak borçlarına mahsup edilir.

b) Piyasa katılımcısına, ödenmeyen fatura tutarı kadar merkezi uzlaştırma bankası tarafından kullanılan teminatın başlangıç teminatı seviyesine kadar tamamlanması uyarısı, Piyasa İşletmecisi tarafından fatura tebliğ tarihini takip eden yedinci iş günü en geç saat 16:00'ya kadar yapılarak, katılımcının bir sonraki iş günü saat 10:30'a kadar teminat mektuplarını, 11:00'a kadar ise teminat mektubu dışındaki diğer teminatlarını tamamlaması istenir.

c) Kendisine teminat çağrısı yapılan bir piyasa katılımcısının yeterli miktarda teminatı sunmaması ve/veya temerrüt durumuna düşen bir piyasa katılımcısının temerrüt borcunu yatırmadan teminatını tamamlaması durumunda, katılımcı gün öncesi planlama, gün öncesi piyasası ve dengeleme güç piyasası kapsamında faaliyetlerine devam edemez.

(4)²⁹¹ Yukarıda yer alan uyarıya rağmen, piyasa katılımcısının temerrüde düşmesinden sonraki dördüncü iş günü saat 10:30'a kadar teminat mektuplarını, saat 11:00'a kadar ise teminat mektubu dışındaki diğer teminatlarını tamamlamamış olması durumunda, söz konusu piyasa katılımcısı ile ilgili olarak;

a) Piyasa katılımcısının portföyünde yer alan ve kendi tüzel kişiliğine ait olmayan serbest tüketiciler ve ilgili dağıtım şirketinin enerji sağladığı serbest olmayan tüketiciler hariç olmak üzere, portföyünde bulunan tüm uzlaştırmaya esas veri çekiş birimlerine ilişkin olarak; sisteme dağıtımdan bağılı olması durumunda ilgili dağıtım şirketine, iletimden bağılı olması durumunda TEİAŞ'a, Piyasa İşletmecisi tarafından talep edilmesi ve Kurul tarafından onaylanması halinde ilgili katılımcının sistem bağlantısının kesilmesi için bilgi verilir.

b) Piyasa katılımcısı hakkında ivedilikle Kuruma bilgi verilir ve mevzuata uyulmaması kapsamında Kanunun 11 inci maddesi çerçevesindeki gerekli yaptırımlar Kurum tarafından başlatılır.

c) Dördüncü iş günü itibariyle piyasa katılımcısının satıcı olduğu uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirimi girilmesine izin verilmez, ileriye dönük yapılmış olan bildirimler iptal edilir ve ilgili taraflara bilgi verilir.

ç) Piyasa katılımcısının adına kayıtlı serbest tüketicilerin kayıtları, teminat artırımı çağrısının yapıldığı fatura döneminden itibaren geçerli olacak şekilde silinir ve PMUM

²⁸⁹ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁹⁰ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁹¹ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

tarafından TEİAŞ veya ilgili dağıtım şirketine, TEİAŞ veya ilgili dağıtım şirketi tarafından da ilgili serbest tüketicilere bilgi verilir.

d) Perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketinin portföyüne düşen serbest tüketicilerin yapmış olduğu çekişler sebebiyle, perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketinin dengesizlik olarak almış olduğu enerji miktarı, ilgili ayın başlangıcından PMUM tarafından ilgili dağıtım şirketine yapılan bildirim takip eden ikinci iş günü dahil olmak üzere belirlenen uzlaştırma dönemleri için sistem gün öncesi fiyatı üzerinden değerlendirilir.

e) Talep edilmesi halinde, takip eden üçüncü fatura döneminin son ödeme tarihi itibarıyla, tüm muaccel borçlarını aşan teminat tutarının artan kısmı, piyasa katılımcısına iade edilir. Teminatı iade edilen piyasa katılımcılarının daha sonra geçmişe dönük düzeltme kalemi oluşturabilecek itirazları değerlendirilmez.

f) Teminat tutarının piyasa katılımcısının Piyasa İşletmecisine olan tüm muaccel borçlarını karşılamaması durumunda, eksik olan kısım süresinde ödenmeyen alacaklar payı adı altında diğer piyasa katılımcılarına sıfır bakiye düzeltme katsayısı oranında yansıtılır.

g) Teminat tutarı üzerindeki süresinde ödenmeyen alacaklar için temerrüt faizi hesaplanmasına devam edilir ve tahsilat için yasal yollara başvurulur.

ğ) Diğer piyasa katılımcılarına yansıtılan alacakların, ileri bir tarihte tahsil edilmesi halinde; tahsil edilen tüm tutar, borcun yansıtılmış olduğu piyasa katılımcılarına, borcun paylaştırıldığı oranda yansıtılır.

h) Takip eden fatura döneminin son ödeme tarihi itibarıyla tüm muaccel borçlarını aşan teminat tutarının artan kısmının, nakit teminat olması ve ilgili katılımcının nakit teminat tutarına eşdeğer teminat mektubu sunması durumunda, mevcut nakit tutar katılımcıya iade edilir.

(5) Ödemeler ve teminatlara ilişkin yükümlülüklerin madde 132/Ç de belirtilen süreler içinde Piyasa İşletmecisi ve merkezi uzlaştırma bankası tarafından kullanılan bilgisayar, yazılım ya da teknolojik altyapının beklenmedik bir şekilde arızalanması ve merkezi uzlaştırma bankasıyla ilgili olan arızaların Piyasa İşletmecisine geçerli sebeplerle raporlanması halinde, Piyasa İşletmecisi ve piyasa katılımcısına temerrüt faizi uygulanmaz.

(6) Piyasa katılımcısına uygulanacak asgari temerrüt matrahı ve temerrüt faizi Piyasa İşletmecisi tarafından PYS aracılığıyla duyurulur. Asgari temerrüt matrahının altındaki tutarlara temerrüt cezası uygulanmaz.

Merkezi uzlaştırma bankasına hizmet komisyonu ödemelerinin yapılmaması

MADDE 132/F²⁹² –Piyasa katılımcısının, söz konusu aylık hizmet komisyonunu, tebliğ tarihini takip eden altı iş günü içerisinde ödememesi durumunda uygulanacak hükümler piyasa katılımcısı ile merkezi uzlaştırma bankası arasında yapılacak olan merkezi uzlaştırma bankası-katılımcı anlaşmasında yer alır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM²⁹³ **İtirazlar ve Düzeltme İşlemleri**

İtirazlar

MADDE 133²⁹⁴ – (1) Piyasa katılımcıları, fatura dönemine ait uzlaştırma bildirimlerine ya da faturalara ilişkin itirazda bulunabilir. Fatura itiraz başvuruları, itirazların veriş-çekiş ölçüm değerlerine ilişkin olması halinde TEİAŞ'ın ilgili birimlerine veya ilgili dağıtım lisansı

²⁹² 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

²⁹³ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁹⁴ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

sahibi tüzel kişiye; diğer durumlarda Piyasa İşletmecisine faturanın tebliğ tarihinden itibaren 60 gün²⁹⁵ içinde yazılı olarak yapılır. İtiraz başvurularında, itiraz sebeplerinin belirtilmesi zorunludur.

(2) Piyasa katılımcılarının uzlaştırma bildirimlerine ve/veya faturalara itirazda bulunmaları, ödeme yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz.

(3) Yapılan itirazın veriş-çekiş ölçüm değerlerine ilişkin olması halinde;

a) TEİAŞ'ın ilgili birimleri ya da ilgili dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi, kendisine yapılan itirazı, itiraz süresinin bitiş tarihini takip eden 15 gün içerisinde ilgili piyasa katılımcısına ve Piyasa İşletmecisine sonuçlandırarak bildirir.

b) Belirlenen süre içerisinde TEİAŞ'ın ilgili birimleri ya da ilgili dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi tarafından Piyasa İşletmecisine sonuçları bildirilmeyen başvuruların haklı olduğu varsayılarak Geçmişe Dönük Düzeltme Kalemi hesaplamalarında değerlendirilir.

c) Piyasa İşletmecisi TEİAŞ'ın ilgili birimleri ya da ilgili dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi tarafından kendisine sonuçları bildirilen itirazları 5 iş günü içerisinde sonuçlandırır ve itirazın haklı bulunması durumunda gerekli düzeltme işlemi yapılır. Yapılan düzeltme piyasa katılımcısına yazılı olarak veya PYS üzerinden bildirilir.²⁹⁶

(4) Yapılan itirazın veriş-çekiş ölçüm değerleri dışında bir sebebi olması halinde;

a) Piyasa İşletmecisi, kendisine PYS üzerinden yapılan itirazın sebebine göre; itirazın yük alma-yük atma talimat kayıtlarına ilişkin olması halinde Sistem İşletmecisi ile irtibat kurarak, diğer hallerde kayıt bilgilerini ve uzlaştırma hesaplamalarını incelemek suretiyle, itirazın haklılığını araştırır.

(b) Maddi hatalar ilgili piyasa katılımcısı ya da Piyasa İşletmecisi tarafından derhal, maddi hatalar dışındaki itiraz başvuruları Piyasa İşletmecisi tarafından, itiraz süresinin tamamlanmasını müteakiben, 20 iş günü içerisinde sonuçlandırılır ve itiraz sonuçları piyasa katılımcısına yazılı olarak veya PYS üzerinden bildirilir. İtirazın haklı bulunması durumunda ve/veya Piyasa İşletmecisinin bir itiraz olmaksızın yapılan bir hatayı tespit etmesi halinde, gerekli düzeltme işlemi yapılır.

(5) Fatura tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içinde yazılı olarak yapılmayan ve başvuru tarihi itibarıyla en fazla iki yıl öncesine ait itiraz başvuruları ile üçüncü fıkrada yer alan (b) bendi uyarınca sonuçlandırılan itiraz başvurularının, itiraz başvurusunu takip eden 1 yıl içerisinde Piyasa İşletmecisi tarafından değerlendirilerek sonuçlandırılması veya Piyasa İşletmecisi tarafından diğer hataların tespit edilmesi durumunda, gerekli düzeltme işlemi, sadece itiraza ilişkin piyasa katılımcılarını etkileyecek şekilde gerçekleştirilir ve varsa artık bakiye ilgili ayın sıfır bakiye düzeltme tutarına yansıtılır. Yapılan düzeltme piyasa katılımcısına yazılı olarak veya PYS üzerinden bildirilir.²⁹⁷

(6) Piyasa İşletmecisi tarafından varılan sonuca ilişkin ihtilaflar, piyasa katılımcılarının başvuruları üzerine Kurum tarafından incelenir.

Düzeltilme işlemleri

MADDE 134 – (1) Piyasa katılımcıları tarafından uzlaştırma bildirimlerine ya da faturalara ilişkin Piyasa İşletmecisine yapılan itirazların yapılan değerlendirme sonucunda haklı bulunması durumunda gerekli düzeltmeler Piyasa İşletmecisi tarafından gerçekleştirilir. İtirazın sonuçlandırılmasını takiben Piyasa İşletmecisi tarafından ilgili piyasa katılımcısına, detaylı enerji miktarları ve bedellerinin de yer aldığı düzeltmeye ilişkin PYS üzerinden²⁹⁸ bildirim yapılır. Yapılan düzeltme sonucunda, piyasa katılımcısı ya da katılımcılarına

²⁹⁵ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

²⁹⁶ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

²⁹⁷ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

²⁹⁸ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

yapılması gereken ya da piyasa katılımcısı ya da katılımcılarının yapması gereken ödeme, itiraza konu olan faturanın tebliğ tarihini takip eden üçüncü²⁹⁹ fatura dönemine ilişkin fatura bildiriminde, geçmişe dönük düzeltme kalemi olarak yer alır. Geçmişe dönük düzeltme kalemi, düzeltme yapılan fatura dönemine ilişkin tüm dengesizlik uzlaştırması işlemlerinin yeniden yapılarak, hata düzeltme işleminin tüm katılımcılar üzerindeki etkisi değerlendirilecek şekilde belirlenir. Yapılan düzeltmenin bu Yönetmeliğin 133 üncü maddesinin beşinci fıkrasına ilişkin olması durumunda ilgili fıkra da belirtilen prosedüre göre işlem yapılır. Dengesizlik ve sıfır bakiye tutarına ilişkin düzeltmeler ilgili dengeden sorumlu tarafa yansıtılır.³⁰⁰

(2) Piyasa İşletmecisi tarafından faturalara ilişkin piyasa katılımcılarına yapılan itirazlara ilişkin düzeltmeler ilgili piyasa katılımcısı tarafından gerçekleştirilir. Piyasa İşletmecisi tarafından yapılan fatura itiraz başvuruları ile birlikte ilgili piyasa katılımcısı tarafından gönderilmiş olan fatura iade edilir. İlgili piyasa katılımcısı tarafından düzeltilmiş olan fatura Piyasa İşletmecisine yeniden gönderilir.

SEKİZİNCİ KISIM

Diğer, Geçici ve Son Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Hakim durumun kötüye kullanılması ve uyumlu eylem³⁰¹

MADDE 135 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında ele alınan herhangi bir organize toptan elektrik piyasası faaliyetine ilişkin hakim durumunu kötüye kullandığından veya uyumlu eylem içerisinde olduğundan şüphelenilen tüzel kişilere ilişkin Rekabet Kurumunca inceleme yapılmasına dair girişimler; TEİAŞ'ın hakim durumun kötüye kullanılması veya uyumlu eyleme ilişkin rapor düzenleyerek Kuruma sunması ile ya da doğrudan, Kurum tarafından başlatılır.

(2) Hakim durumunu kötüye kullandığı veya uyumlu eylem içerisinde oldukları Rekabet Kurumunca tespit edilen katılımcılar ve/veya dengeleme birimleri Kurul kararı ile en fazla 3 ay süre ile bu Yönetmelik kapsamında ele alınan organize toptan elektrik piyasalarına teklif vermekten men edilebilir.

Piyasa katılımcılarına sunulacak veriler

MADDE 136 – (1) Organize toptan elektrik piyasası faaliyetlerine ilişkin, faaliyetleri destekleyici ve öngörülebilirliği artırıcı nitelikteki veri ve bilgilerin Sistem İşletmecisi ve Piyasa İşletmecisi tarafından gün sonunda piyasa katılımcılarına duyurulması esastır. Yayımlanacak bilgi ve veriler en az, toplam üretim ve tüketim miktarları, teklif bölgeleri arası ve komşu bölgeler ile ithalat ve ihracat miktarları, gün öncesi piyasası fiyatı ve işlem hacmi, dengeleme güç piyasasında oluşan fiyat ve kullanım amacı bazında işlem hacmi, her bir teklif bölgesi için su havzası doluluk oranı, iletim hattı ve dengeleme birimlerinin toplam emre amadeliği, oluşan sistem kısıtları ve nedenleri ile Kurum tarafından belirlenecek diğer bilgileri içerir.

(2) 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında yer alan ticari sır niteliğini taşıyan hususlar bu hükmün kapsamı dışındadır.

²⁹⁹ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

³⁰⁰ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

³⁰¹ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

Yükümlülüğün yerine getirilmemesi

MADDE 137 – (1)³⁰² Ödemeler ve teminatlara ilişkin yükümlülükler hariç olmak üzere, Sistem İşletmecisi veya Piyasa İşletmecisi, tüzel kişilerin bu Yönetmelik kapsamındaki kendisine ve/veya merkezi uzlaştırma bankasına karşı olan yükümlülüklerini yerine getirmemeleri durumunda, ihlalin derhal ortadan kaldırılması için ilgili tüzel kişilere yazılı olarak ya da PYS aracılığı ile bildirimde bulunur. Bildirimin tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde ihlalin giderilmemesi halinde Sistem İşletmecisi veya Piyasa İşletmecisi, ihlalin ayrıntılarını içeren bir rapor düzenleyerek Kuruma başvurur.

(2)³⁰³ Kurum Sistem İşletmecisi veya Piyasa İşletmecisi tarafından gönderilen rapor kapsamında ve/veya mevzuatın ihlali yönünde elde ettiği bulgular çerçevesinde gerçekleştirdiği inceleme neticesinde ihlal tespiti halinde, ilgili piyasa katılımcısına Kanunun 11 inci maddesi uyarınca yaptırım uygular.

Devir ve temlik

MADDE 138³⁰⁴ – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki yükümlülüklerle ilgili olarak yapılan, Dengeden Sorumlu Grup oluşturma haricindeki, devir ve temlikler Piyasa İşletmecisine karşı hüküm ifade etmez. Bu Yönetmelik kapsamındaki alacak ve haklar ise ancak Piyasa İşletmecisinden onay almak kaydıyla temlik edilebilir.

Tebliğat

MADDE 139 – (1) Bu Yönetmelikle ilgili tüm bildirim ve faturalarda Piyasa Katılım Anlaşmasında ve Gün Öncesi Piyasası Katılım Anlaşmasında belirtilen usuller uygulanır.

Mücbir sebep

MADDE 140 – (1) 4/8/2002 tarihli ve 24836 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinde belirtilen mücbir sebep hallerinde bu Yönetmelik hükümleri uygulamaya devam olunur.

Gizlilik

MADDE 141 – (1) Bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde Piyasa İşletmecisi ve/veya Sistem İşletmecisi, piyasa katılımcıları tarafından verilen bilgi ve belgelerin gizli tutulması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 142 – (1) 3/11/2004 tarihli ve 25632 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Yap İşlet, Yap İşlet Devret ve İşletme Hakkı Devri santralleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Yap İşlet, Yap İşlet Devret ve İşletme Hakkı Devri modelleri ile mevcut sözleşmeleri kapsamında TETAŞ’a elektrik enerjisi satmakta olan üretim tesislerine ilişkin kayıt güncelleme işlemleri TETAŞ tarafından yapılır.

³⁰² 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

³⁰³ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

³⁰⁴ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

(2) Bu kapsamdaki dengeleme birimlerinin günlük üretim programlarının ve yük alma ve yük atma tekliflerinin sunulmasına ve dengeleme mekanizmasına katılımları ile ilgili olarak bu Yönetmelikte düzenlenen iş ve işlemlerin yerine getirilmesine ilişkin hak ve yükümlülükler TETAŞ'a aittir.

(3) Söz konusu dengeleme birimlerine ait kabul edilen yük alma ve yük atma teklifleri, elektrik enerjisi alış ve satış miktarları ve uzlaştırmaya esas veriş-çekiş miktarları, TETAŞ'ın uzlaştırma hesabına işlenir ve söz konusu miktarlara ilişkin alacak ve borçlar TETAŞ'a tahakkuk edilir.

Kayıt güncelleme

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) 3/11/2004 tarihli ve 25632 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği hükümleri kapsamında Piyasa İşletmecisine kayıt yaptırmış olan piyasa katılımcılarının kayıtları geçerliliğini sürdürür. Piyasa katılımcıları, bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde kayıtlarında güncelleme yapılması ihtiyacı doğması durumunda, gerekli bilgi ve belgeleri Piyasa İşletmecisine sağlayarak kayıt güncelleme işlemlerini bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren en geç 2 ay içerisinde sanal uygulama kapsamında tamamlar. Kayıtların güncelleme işlemlerinin tamamlanması ile birlikte, piyasa katılımcıları, bir dengeden sorumlu gruba katılabilirler ya da ait oldukları dengeden sorumlu grubu değiştirebilirler.

Uygulamanın başlaması

GEÇİCİ MADDE 3³⁰⁵ – (1) Bu Yönetmelik uyarınca yapılacak uygulamalar, 1/12/2009 günü saat 00:00'a kadar herhangi bir fiziksel sonuç, faturalama ve ödeme yükümlülüğü doğurmaksızın sanal uygulama kapsamında gerçekleştirilir. Sanal uygulamanın ilk 2 ayında profillemeye uygulamasının geliştirilmesi, ikili anlaşmaların saatlik olarak yeniden düzenlenmesi ve tüm katılımcıların ve dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerin gerekli altyapı ve kapasite geliştirmesi çalışmaları tamamlanır. Sanal uygulamanın son 5 ayında dengeleme ve uzlaştırma uygulamaları herhangi bir fiziksel sonuç, faturalama ve ödeme yükümlülüğü doğurmaksızın sanal olarak gerçekleştirilir. Sanal uygulamaya ilişkin ilgili tarafların görevleri, sorumlulukları ve yapılacak işlemler, kayıt güncelleme işlemleri tamamlanıncaya kadar TEİAŞ tarafından ilgili tüm taraflara duyurulur.

(2)³⁰⁶ 1/12/2009 tarihine kadar, 142 nci maddede yer alan Yönetmeliğin uygulanmasına devam olunur.

(3) 142 nci maddede yer alan Yönetmelik kapsamında yapılan uzlaştırma ve faturalama işlemleri ve bu işlemlere yapılan itirazlar, söz konusu Yönetmelik kapsamında sonuçlandırılır.

Teminat ve Avans Ödemeleri³⁰⁷³⁰⁸

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Teminat mekanizmasının alt yapısının kurulması ve işlerlik kazanmasına kadar piyasa katılımcılarının teminat sağlamaması, ilgili organize toptan elektrik piyasası faaliyetlerine katılmaları önünde engel teşkil etmez. Teminatın sağlanmaması, piyasa katılımcıları ve dengeden sorumlu tarafların bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerine ilişkin ödeme yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz. Teminat ve avans ödemeleri mekanizmasının alt yapısının kurulması ve işlerlik kazanmasına ilişkin çalışmalar 28/2/2011 tarihine kadar tamamlanır.³⁰⁹ Teminat ve avans ödemeleri mekanizması gün öncesi piyasasının işlerlik kazanması ile eş zamanlı olarak uygulamaya girer.

³⁰⁵ 1 Ekim 2009 tarihli ve 27363 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

³⁰⁶ 1 Ekim 2009 tarihli ve 27363 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

³⁰⁷ 17 Nisan 2010 tarihli ve 27555 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

³⁰⁸ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

³⁰⁹ 20 Şubat 2011 tarihli ve 27852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

(2)³¹⁰ Teminat mekanizmasının uygulamaya girdiği ilk 4 günde, piyasa katılımcılarından minimum teminat talep edilir.

(3)³¹¹ Teminat mekanizmasının uygulamaya girdiği tarihi takip eden ilk fatura dönemine ilişkin fatura bildirim tarihine kadar 129 uncu maddede yer alan hükümler uygulanmaz.

Gün öncesi planlama

GEÇİCİ MADDE 5 – (1) Gün öncesi piyasasının alt yapısının kurulması ve işlerlik kazanmasına kadar gün öncesi dengeleme, gün öncesi planlama aracılığıyla gerçekleştirilir. Gün öncesi piyasasının işlerlik kazanacağı tarih en az 1 ay öncesinden Kurul Kararı ile ilan edilir.

(2) Gün öncesi planlamanın geçerli olduğu süre boyunca, 88 inci ve 89 uncu maddelerde ele alınan uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildirimleri ve değişiklikler, satıcı olan piyasa katılımcısı tarafından uzlaştırmaya esas ikili anlaşma bildiriminin³¹² geçerli olduğu uzlaştırma döneminin yer aldığı günün bir gün öncesinde saat 10:30’a kadar, alıcı olan piyasa katılımcısı tarafından ise 11:30’a kadar onaylanarak tamamlanır³¹³.

(3) Gün öncesi planlamadan gün öncesi piyasasına geçiş aşamasında, gün öncesi piyasasına katılıma ilişkin kayıt işlemleri Piyasa İşletmecisi tarafından ilan edilecek süre içinde, piyasa katılımcılarının kayıt işlemlerine ilişkin hükümlerde belirtildiği şekilde gerçekleştirilir.

Dengeleme birimlerinin sayaç yerleri

GEÇİCİ MADDE 6³¹⁴ – (1) Bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihte sayaçları ilgili dengeleme biriminin bağımsız olarak ölçülebilmesini sağlayacak yerde bulunmayan dengeleme birimlerinin, dengeleme birimi olarak faaliyetlerini sürdürebilmeleri için sayaç yerlerini 31/12/2010 tarihine kadar ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde ve ilgili dengeleme biriminin bağımsız olarak ölçülmesini sağlayacak şekilde değiştirmeleri esastır. Belirtilen süre içinde sayaç yerlerini değiştirmeyen üretim tesisleri 31/12/2010 tarihinden itibaren sadece uzlaştırmaya esas veri çekiş birimi olarak faaliyetlerini sürdürebilirler.

Teklif bölgelerinin belirlenmesi

GEÇİCİ MADDE 7 – (1) Sistem İşletmecisinin, iletim kısıtlarını gün öncesi piyasasına dayalı olarak ilk kez yönetmesine ihtiyaç duyması durumunda, Gün Öncesi Piyasasında geçerli olacak teklif bölgelerinin, uygulamanın işlerlik kazanmasından en az 6 ay öncesinde Sistem İşletmecisi tarafından belirlenerek Piyasa İşletmecisine ve piyasa katılımcılarına duyurulması esastır.

Otomatik Sayaç Okuma Sisteminin kurulması

GEÇİCİ MADDE 8³¹⁵ – (1) TEİAŞ ve dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler 1/10/2012 tarihine kadar OSOS kurulmasına ilişkin çalışmalarını tamamlar. Bu sürenin bitimine kadar, OSOS kurulum işlemlerinin tamamlanamaması durumunda, OSOS kurulum yükümlülüğü saklı kalmak kaydıyla, uzlaştırmaya esas veri çekiş değerlerinin belirlenmesinde bu Yönetmeliğin 81 inci maddesinin altıncı ve yedinci fıkralarında belirtilen hükümler uygulanır.

³¹⁰ 20 Şubat 2011 tarihli ve 27852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

³¹¹ 20 Şubat 2011 tarihli ve 27852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

³¹² 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

³¹³ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

³¹⁴ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

³¹⁵ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

Teklif bölgelerinin belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar

GEÇİCİ MADDE 9 – (1) Teklif bölgelerinin belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar TEİAŞ tarafından 1/6/2010³¹⁶ tarihine kadar belirlenerek Kuruma teklif edilir.

Kayıp katsayıları hesaplama metodolojisi

GEÇİCİ MADDE 10³¹⁷³¹⁸

Dengeleme güç piyasası kapsamında etiket değerlerinin belirlenmesi ve sistem marjinal fiyatının hesaplanmasına ilişkin esaslar³¹⁹

GEÇİCİ MADDE 11 – (1) Kurum tarafından Başkan oluru ile yayımlanacak Dengeleme Güç Piyasası kapsamında Etiket Değerlerinin Belirlenmesi ve Sistem Marjinal Fiyatının Hesaplanması Prosedürünü en geç 1 Aralık 2011 tarihine kadar Kurum internet sitesi aracılığı ile piyasa katılımcılarına duyurulur.

Mevcut sayaçların OSOS kaydı³²⁰

GEÇİCİ MADDE 12³²¹ – (1) İlgili dağıtım şirketi tarafından OSOS sisteminin işler hale getirilmesini müteakip, söz konusu tarihte kaydı yapılmış olan fakat Otomatik Sayaç Okuma Sistemlerinin Kapsamına ve Sayaç Değerlerinin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar uyarınca OSOS kapsamına dâhil olan sayaçlar için bu usul ve esas uyarınca görevlerini ve sorumluluklarını yerine getirmeleri için sorumlu tüzel kişilere durumun tebliğini takiben üç ay süre tanınır. Bu süre sonunda dağıtım şirketi tarafından sayaçların OSOS ile iletişim kurulması için gerekli test işlemleri gerçekleştirilir. Otomatik Sayaç Okuma Sistemlerinin Kapsamına ve Sayaç Değerlerinin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar uyarınca OSOS kapsamına dâhil olan sayaçlar için bu usul ve esaslar uyarınca sayaç üzerinde yer alacak uzaktan haberleşme donanımının testleri de bu esnada gerçekleştirilir.

(2) TEİAŞ tarafından kurulan OSOS sistemi kapsamına Otomatik Sayaç Okuma Sistemlerinin Kapsamına ve Sayaç Değerlerinin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar uyarınca dâhil olması gerekip, önceden kaydı yapılmış olan sayaçlar için ise bu usul ve esaslar uyarınca belirlenen görevlerini ve sorumluluklarını yerine getirmeleri gereken ilgili taraflara üç ay süre tanınır. Bu süre sonunda TEİAŞ tarafından OSOS ile iletişim kurulması için gerekli test işlemleri gerçekleştirilir. Söz konusu testin başarılı olmaması halinde OSOS sistemine dâhil edilemeyen sayaçların kaydı silinir.

OSOS'un kurulu olmadığı dönemde sayaç kayıtları³²²

GEÇİCİ MADDE 13 – (1) Dağıtım şirketi tarafından tesis edilip işletilecek OSOS'un kurulu olmaması halinde Otomatik Sayaç Okuma Sistemlerinin Kapsamına ve Sayaç Değerlerinin Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar uyarınca sayaç üzerinde yer alacak uzaktan haberleşme donanımını sağlamakla sorumlu olan tarafın bu sorumluluğunu yerine getirip getirmediği, OSOS'un kurulmasını müteakip yapılacak olan OSOS ile iletişim kurulmasına dair testler esnasında değerlendirilecektir. OSOS kurulana kadar yapılacak sayaç kayıtlarında, ilk endeks tespit protokolü ile ölçüm sistemlerinin test tutanağı yeterli kabul edilir.

³¹⁶ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

³¹⁷ 26 Kasım 2009 tarihli ve 27418 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

³¹⁸ 20 Şubat 2011 tarihli ve 27852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle kaldırılmıştır.

³¹⁹ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

³²⁰ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

³²¹ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

³²² 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

(2) Bölgesinde bulunan serbest tüketiciye perakende satış anlaşması kapsamında kurulca onaylanmış perakende satış tarifeleri dışında, ikili anlaşma ile enerji satmak isteyen perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketi, madde 30/A uyarınca kayıt olması gereken bu şekilde tedarik yaptığı tüketicilere dair uzlaştırmaya esas veriş çekiş birimi kayıtlarını yaptırmak üzere 30/11/2010 tarihine kadar Piyasa İşletmecisine başvuracaktır. Piyasa İşletmecisi söz konusu başvurulara ilişkin kayıtları 30/4/2011 tarihine kadar tamamlar.

Risk Katsayısı³²³

GEÇİCİ MADDE 14 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte geçerli olan Risk Katsayısı 1,5'tir.

Minimum nakit teminat tutarı³²⁴

GEÇİCİ MADDE 15 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte geçerli olan ve katılımcılar tarafından gün öncesi dengeleme faaliyetlerine ilişkin sunulması gereken minimum nakit teminat tutarı hesaplamalarında kullanılan minimum nakit teminat oranı %50'dir.

Teminat mektubu miktarı³²⁵

GEÇİCİ MADDE 16 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte geçerli olan ve katılımcılar tarafından sunulması gereken teminat mektubunun, toplam teminat tutarı içerisindeki oranı azami %25'tir.

GEÇİCİ MADDE 16³²⁶ – (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte geçerli olan ve katılımcılar tarafından sunulabilecek azami teminat mektubu tutarı; katılımcının sunması gereken toplam teminat tutarından, gün öncesi dengeleme faaliyetlerine ilişkin sunması gereken minimum nakit teminat tutarının düşülmesi suretiyle hesaplanır. *[Bu yeni madde, bu maddenin yayımı tarihinden 1 ay sonra yukarıdaki maddenin yerine yürürlüğe girecektir.]*

Minimum teminat tutarı hesaplamaları³²⁷

GEÇİCİ MADDE 17³²⁸ – (1) Teminat mekanizmasının yürürlüğe girdiği tarihte geçerli olan ve minimum teminat tutarı hesaplamalarında kullanılacak olan sabit teminat tutarı (STT_1) piyasa katılımcısının perakende, toptan satış lisansı sahibi tüzel kişi veya işletmedeki kurulu güç toplamı 1000 MW ve üzerinde olan üretim, OSB üretim, otoprodüktör veya otoprodüktör grubu lisansına sahip tüzel kişi olması durumunda 200.000 TL'dir.

(2) Teminat mekanizmasının yürürlüğe girdiği tarihte geçerli olan ve minimum teminat tutarı hesaplamalarında kullanılacak olan sabit teminat tutarı (STT_2) işletmedeki kurulu güç toplamı 50 MW ve altında olan üretim, OSB üretim, otoprodüktör veya otoprodüktör grubu lisansına sahip tüzel kişi olması durumunda 10.000 TL'dir.

(3) Teminat mekanizmasının yürürlüğe girdiği tarihte geçerli olan ve minimum teminat tutarı hesaplamalarında kullanılacak olan sabit teminat tutarı (TT_KGUC) işletmedeki kurulu güç toplamı 50 MW ile 1000 MW arasında olan üretim, OSB üretim, otoprodüktör veya otoprodüktör grubu lisansına sahip tüzel kişi olması durumunda, 200 TL/MW'tir.

³²³ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

³²⁴ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

³²⁵ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

³²⁶ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

³²⁷ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

³²⁸ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

Asgari temerrüt matrahı ve asgari temerrüt faizi tutarı³²⁹

GEÇİCİ MADDE 18 – (1) Bu Yönetmeliğin 137 inci maddesi kapsamında Piyasa İşletmecisi tarafından PYS aracılığıyla duyuruluncaya kadar, asgari temerrüt matrahı 50 TL ve asgari temerrüt faizi tutarı 5 TL olarak uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 18³³⁰ – (1) Bu Yönetmeliğin 132/D maddesi kapsamında Piyasa İşletmecisi tarafından PYS aracılığıyla duyuruluncaya kadar, asgari temerrüt matrahı 100 TL ve asgari temerrüt faizi tutarı 10 TL olarak uygulanır. *[Bu yeni madde, bu maddenin yayımı tarihinden 1 ay sonra yukarıdaki maddenin yerine yürürlüğe girecektir.]*

Merkezi uzlaştırma bankası olarak çalışılacak bankanın belirlenmesi³³¹

GEÇİCİ MADDE 19 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren, bir ay içerisinde, bu Yönetmelikte yer alan merkezi uzlaştırma bankasına ait görevleri yerine getirmek ve teminat mekanizmasının işletilmesi ve ödemelerin zamanında ve doğru bir şekilde gerçekleştirilerek, piyasadaki nakit akışının sürekli bir şekilde sağlanması amacına yönelik olarak, Piyasa İşletmecisi ile piyasa katılımcıları tarafından kullanılacak olan merkezi uzlaştırma bankası olarak İMKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş. arasında beş yıl süreli merkezi uzlaştırma bankası anlaşması imzalanır.

Gün Öncesi Planlama Kapsamında Kısıt Yönetimi³³²

GEÇİCİ MADDE 20 – (1) Gün öncesi piyasa sisteminin işlerlik kazandığı tarihe kadar, Sistem İşletmecisi tarafından, bu Yönetmeliğin 36 ncı maddesinin birinci fıkrası ile 44 üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamında belirtilen, bir sonraki güne ait kuvvetle muhtemel sistem kısıtlarının gün öncesi planlama modülüne girişi yapılmaz ve gün öncesi planlama kapsamında sistem satış ve sistem alış teklifleri sistem kısıtları dikkate alınmaksızın değerlendirilir. Kısıt yönetimi bu kısıtlar da dahil olmak üzere dengeleme güç piyasası kapsamında değerlendirilir.

Dengesizlik fiyatı uygulamasına ilişkin katsayı³³³

GEÇİCİ MADDE 21 – (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte geçerli olan ve 110 uncu madde uyarınca enerji dengesizlik tutarı hesaplamalarında kullanılacak olan “k” ve “l” katsayılarının başlangıç değeri 0’dır.

Dengeleme Güç Piyasası kapsamında teklif seviyeleri arası fiyat farkı oranı³³⁴

GEÇİCİ MADDE 22 – (1) 70 inci madde uyarınca teklif fiyatları arasında olabilecek farka ilişkin oranın başlangıç değeri %20’dir.

Fark Fonu³³⁵

GEÇİCİ MADDE 23 –(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ilk fatura tebliğ tarihinde, gün öncesi piyasa kapsamında yuvarlama ve blok teklifler sebebiyle oluşan günlük sistem alış tutarı ve sistem satış tutarı arasındaki farkın finanse edilmesi amacıyla, tüm piyasa katılımcılarından fark fonu alınır.

³²⁹ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

³³⁰ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

³³¹ 6 Kasım 2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

³³² 20 Şubat 2011 tarihli ve 27852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

³³³ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

³³⁴ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

³³⁵ 3 Kasım 2011 tarihli ve 28104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle eklenmiştir.

(2) Fark fonu toplam tutarı başlangıç değeri 1.000.000 TL'dir. Bu değer Piyasa İşletmecisi tarafından ihtiyaç duyulması halinde güncellenir. Fark fonu toplam tutarı başlangıç değerinin %50'sinin altına düştüğünde piyasa katılımcılarından alınacak bedelle başlangıç değerine tamamlanır.

(3) Piyasa katılımcılarından toplanacak fark fonu tutarı, bir piyasa katılımcısının ilgili ay için ödemekle yükümlü olduğu piyasa işletim ücretinin, ilgili aydaki toplam piyasa işletim ücretine bölünmesiyle elde edilen oran dahilinde, piyasa katılımcılarından toplanır.

GEÇİCİ MADDE 23³³⁶ – (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ilk fatura tebliğ tarihinde, gün öncesi piyasası kapsamında yuvarlama ve blok teklifler sebebiyle oluşan günlük sistem alış tutarı ve sistem satış tutarı arasındaki farkın finanse edilmesi amacıyla, tüm piyasa katılımcılarından fark fonu alınır.

(2) Fark fonu toplam tutarı başlangıç değeri 2.000.000 TL'dir. Bu değer Piyasa İşletmecisi tarafından ihtiyaç duyulması halinde güncellenir. Fark fonu toplam tutarının başlangıç tutarının altına düşmesi durumunda, azalan tutar ilgili ayın faturasına fark fonu tutarı olarak yansıtılır.

(3) Piyasa katılımcılarından toplanacak fark fonu tutarı, bir piyasa katılımcısının ilgili ay için ödemekle yükümlü olduğu gün öncesi dengeleme piyasa işletim ücreti tutarının, ilgili aydaki toplam gün öncesi dengeleme piyasa işletim ücreti tutarına bölünmesiyle elde edilen oran dahilinde, piyasa katılımcılarından toplanır.

(4) Piyasa İşletmecisi, fark fonunun uygulanmasına ilişkin diğer esasların belirlenmesinde; Piyasa İşletmecisi tarafından hazırlanarak Başkan tarafından onaylanan Fark Fonuna İlişkin Uygulama Prosedürünü esas alır. Prosedür bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren en geç 1 ay içerisinde Kurum internet sitesinde ve PYS aracılığıyla yayımlanır. *[Bu yeni madde, bu maddenin yayımı tarihinden 1 ay sonra yukarıdaki maddenin yerine yürürlüğe girecektir.]*

Yürürlük

MADDE 143 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 144 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Başkan yürütür.

³³⁶ 18 Eylül 2012 tarihli ve 28415 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.